

Ajakiri parimateks aastateks

30⁺

AINULT TELLIJALE TÄNASE LEHE VAHEL TASUTA

Mustvalge retromaailm

Haide Rannakivi avas kunstnike majas oma foto-toa, sest ei mahtunud rekvisiitidega enam koduseinte vahele ära.

Lk 9

Rõivad väikestele

Vestlesime kolme Pärnu naisega, kelle jaoks lasteriie tegemine on igapäevane asi. Mis ajendab neid lastele rõivaid õmblema? Lk 10-11

NR 123

LAUPÄEV, 28. JUUNI 2014

www.parnupostimees.ee

Pärnu hingab nädalavahetusel keskaja rütmis

HANSAPÄEVAD PÄRNUS: sajad kaupmehed, kümned kontserdid

Asso Puidet

Selleks nädalalõpuks keeratakse Pärnus tagasi kellad ja koos nendega aegki. Nii umbes 600 aasta jagu, keskaega, mil hansalinnade liitu kuuluvus Pärnus oli iga päev hansapäev.

Küll on aga vähetõenäoline, et linnarahvas toona iga päev pillimängu saatel rongkäigus praegu Munamäena tuntud kohta kogunes, nagu seda tehti eile Pärnu hansapäevade avatseremoonia käigus.

Vaevalt jäi lihtrahval argitoimetuste kõrvalt sel pimedal keskajal mahti külastada kolme päeva jooksul nii umbes seitsetkümmet kontserti, nii nagu seda alanud nädalalõpul Vallikäärus ja selle ümbruses pakutakse. Kokku kolmel laval, nii kohalikele kollektiividelt kui muusikutelt, kes austusavaldusena meie linnale kauge-malt kohale on sõitnud. Kas või näiteks tänavuste hansapäevade peaesineja, Katalooniast saabunud Els Berros de la Cort.

Ja ehk ei näinud toona siinsetel tänavatel iga päev korraga sadu ja sadu kaupmehi, nagu Pärnu kesklinnas võib näha veel tänna ja homme.

Ent muidu, nagu kinnitas

hansapäevade isehakanud bürgermeister Mart Tõnismäe, on eluolu ja kõik muu otsekui noil kaugetel aegadel. "Rõõm on see, et oleme läinud iidsesse, kuldseesse hansa-aega tagasi," jagas ta oma heameelt Munamäe jalami-le kogunenud pea tuhatkonna inimesega. Umbes niisama palju oli keskajal tema andmetel Pärnus linnakodanikke. "See tähendab, et iidne hansalinna rahvas on kõik üles ärganud ja kohale tulnud, et jällegi ajas minna tagasi," leidis Tõnismäe.

Ja eks ole ju hansapäevade deviisiks Tõnismäe selgitusel "juurte juurde". Lisateemaga "väega villane". Mis siis laias laastus tähendab, et erilise au sees on kõik villakandjad ja villase viskajad. Sestap oli igati paslik, et hansapäevad avati mitte lindilõikamisega, vaid lamba pügamisega.

Esimesena lõi piduliku tuusti lamba seljast linnavolikogu poolt ametisse vannutatud bürgermeister Toomas Kivimägi, kes oma kõnes andis lootust, et ehk nii 20-30 aasta pärast võib Pärnu taas kord rahvusvahelisi hansapäevigi võõrustada. Seniks aga nautigem meie omi, mõnusalt väge täis maavillaseid hansapäevi.

ALUSTAME
TAAS!

A2K
SPORT

Pärnu Postimees

auto24
RING

tervisespordisari

Skandinaavia kaasaegseimal ringrajal Auto24ringil Audru vallas igal esmaspäeval kl 17-20 kuni 25. augustini

Esmaspäeval, 30. juunil

- 17.00 rada avatud kõigile tervisesportlastele
- 17.30 treeningud algajatele ja edasijõudnutele

Rulluis - **Kert Keskküla** - 27kordne Eesti meister, s.o 18 korda rulluisutamises ja 9 korda jää-kiiruisutamises

Rullsuusk - **Kein Einaste** - mitmekordne Eesti meister suusatamises

Jalgratas - **Caspar Austa** - Estonian Cupi maastikurattasari viimaste aastate mitmekordne võitja ja Eesti meister maastikurattasõidus

Jooks - **Viljar Vallimäe** - 2012. a maratoni ja poolmaratoni Eesti meister ja mitmekordne Eesti noortemeister erinevatel jooksudistantsidel

19.00 **Suur Meistrite Sõit!** Treeningaja sõidavad ette oma ala tipud. Tule kaasa elama!

Veel rullsuuskade laenutus (omal kaasa suusasaapad ja -kepid)

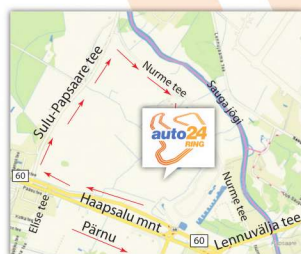
Prognoside järgi on esmaspäeva õhtuks kuiva ilma oodata ☺

Teemapäevad suvel

- 7. juuli - jalgratas
- 14. juuli - jooks, orienteerumine
- 21. juuli - jalgratas
- 28. juuli - rulluis
- 4. august - rullsuusk
- 11. august - kepikõnd
- 18. august - tervispäev
- 25. august - rullsuusk, rulluis, jalgratas, jooks

Kavas võib esineda korralduslikke muudatusi

Ushimatele osalejatele auhinnad!
Lisaks loositakse hooaja lõpus välja Rocesi rulluisud ja palju muud!

Ringile on oodatud kõik rullsuusatajad, jooksjad, ratturid ja kepikõndijad

RINGRADA ON AVATUD KÕIGILE TREENINGUTEKS TASUTA!

UUDISED

Sellest pühapäevast kuni 10. augustini alustavad taas Pärnu Rannapargi lastehommikud. Sel aastal keskendutakse erinevatele ametitele, mille käigus on mudilastel võimalik tutvuda selle ameti eripäradega. Sel pühapäeval alates kella 11 tehakse tutvust politseiniku ametiga.

Seitsmeaastane Karel on esimest päeva hoiukodus kasvataja Lisanne Lergi (vasakul) hoole all. Teda toetab pildistamise hetkel MTÜ Eliise Puhkusepesa juhatuse liige Anu Pikk.

Urmas Luik

Eliise puhkusepesa avas ukсед

Annika Poldre

Reedel avati Pärnus esimene sügava puudega lastele mõeldud hoiukodu Eliise puhkusepesa. Pärnu toimetulekukooliga ühe katuse all asuvas hoiukodus on esialgu kohta neljale lapsele, kelle kasutada on kolm ruumi.

Avamispäeval oli kodus kolm last. Kuueaastase Rasmuse ema Kaidi Truus rääkis, et tema pojalt on väga nõrk immuunsüsteem. Kui Rasmus tervis hoiukodus vastu peab ja ta seal ei haigestu, on see perele suureks abiks.

“Me pole mõelnudki veel, mida saaksime teha või kuhu minna, kui Rasmust pole kodus,” rääkis Kaidi, kes 2005. aastal Tartust Pärnusse kolis. Näiteks pojaga liinibussiga Tartusse sõitmine tähendaks kahe kotitäie ravimite kaasavõtmist. See paneb mõtlema, kas üldse minna.

Kui Rasmus hoiukodus olla saab, tekib perele ühtäkki puhkusevõimalus. “Kui saaks kodunt välja, pühendada aega endale ja energiat koguda, siis oleks kodus kõigil elukvaliteet parem. Ma po-

le mõelnudki veel võimalusele, et sõidan Tartusse ega pea muretsema, kas Rasmus jääb haigeks või kas tal tekib palavik,” rääkis ema.

Hoiukodu vastu tunneb ta täielikku usaldust. “Olen kindel, et Rasmus on siin hästi hoitud, ja ma lähen rahuliku südamega. Ma ei karda tema pärast.”

Hoiukodu on lasteaiapäetaja Truusi sõnul midagi muud kui lastekodu. “Nii nõrga tervisega laps nagu Rasmus elaks lastekodus ehk paar nädalat.” Ema rääkis tänuga Pärnu linnavalitsusest, kes on peret toetanud ja võimaldanud pojale 80 tundi tugisiku abi kuus. Tänu sellisele toetusele on nad abikaasaga saanud mõlemad tööl käia.

Vastavatud hoiukodus on neli kasvatajat. Juulis pakutakse lastehoidu reede hommikust pühapäeva õhtuni, augustis aga juba esmaspäevast pühapäevani. Iga päev on tööl üks kasvataja ja abiline. “Vaatame, kuidas hakkab elu kulgema, kas öösiti on vaja üht või kaht inimest,” sõnas kasvataja Lisanne Lerg, kes ava-

päeval tegeles seitsmeaastase Kareliga.

Hoiukodu asutanud MTÜ Eliise Puhkusepesa juhatuse liige Anu Pikk rääkis, et üldjuhul on lapse hoiukodus hoidmise ajaks mõeldud 30 päeva, kuid kõike on alati võimalik läbi rääkida.

Lapsevanem maksab vaid lapse söögikulud, hoiukodu teenuse eest tasub Tartu ülikooli kliinikumi lastefond ja toetust on lubanud Pärnu linnavalitsuski. Riik toetab lastehoiuteenust kord aastas. Eliise puhkusepesa on mõeldud mitte ainult Pärnu linna, vaid maakonna ja puhkajategi sügava puudega lastele.

Hoiukodu sai teoks tänu Tartu ülikooli kliinikumi lastefondile, kes selleks tarbeks on kogunud raha kampaaniaga “Unistuste puhkus”. “Eelmisel aastal toetasime lapsehoidu kodudes,” rääkis fondi juhatuse liige Külli Saar. “Nüüd püüame luua hoiukoduseid.”

Esimene loodi Tartus märtsikuus, järgmine avatakse Jõhvis ja seejärel ka Võrus. Fond on toe-

tanud sügava ja raske puudega lapsi ligi neli aastat.

Vanematel on fond aidanud osta toitesegusid ja hooldusvahendeid. “Me võtame ühendust omavalitsusega ja lapse arstiga,” rääkis Evelin Tamm lastefondist. “Kui omavalitsus ei saa aidata, siis tuleme meie appi.”

Eliise puhkusepesa aitab fond nii kaua, kui on vaja. Fondil on Tamme sõnade kohaselt palju püsiannetajaid, kes toetavad rahaga. Avamiselgi tänati paljusid firmasid, mis hoiukodu loomisele kaasa aitasid.

Eliise puhkusepesa rajaja ja juhatuse liige Margit Krjukov tundis rõõmu selle üle, et 2011. aastal alguse saanud soov on teostunud. “Kui lastefond tuli välja kampaaniaga “Unistuste puhkus”, kus oli minu tütre Eliise pilt, siis mõtlesin, et nüüd on õige aeg idee ellu viia,” rääkis Krjukov.

Ajavahemikku ideest elluviimiseni mahtusid tal õpingud Tartu ülikooli Pärnu kolledžis, kust ta tänavu sai sotsiaaltöö diplomi.

Balti keti 25. aastapäeva rändnäitus jõuab Pärnusse

Täna keskpäeval avatakse Pärnu keskraamatukogus Balti keti 25. aastapäeva rändnäitus “Kes on Su kõrval?”.

Käesoleva aasta 23. augustil mõõdub 25 aastat Eestima Rahvarinde, Läti Tautas fronte ja Leedu Sajūdis ühisaktsioonist „Balti tee“, mis on ajalukku jäänud Balti ketina. Seistes käsikäs sadeade kilomeetrite pikkuses inimketis, näitasid Baltimaade rahvad oma ühist tahet elada vaba rahvana vabal maal.

Aastapäeva tähistamiseks koostas Rahvarinde muuseum rändnäituse „Kes on Su kõrval?“, mis jutustab loo Balti ketist, selle korraldamisest, toimumisest ja rollist maailma ajaloos.

“Väljapanek annab võimaluse meenutada 25 aasta taguseid sündmusi, vaadata fotosid, Balti keti korraldamise käsikirjalisi materjale, sümboolikat, filmi,” avab näituse sisu Rahvarinde muuseumi juhataja ja näituse koostaja Helen Lausma-Saar.

Näituse pealkiri „Kes on Su kõrval?“ on muuseumi juhataja jutu järgi mitmetähenduslik.

Otseselt märgib see kunagist Balti ketis seismist, kus võhivõõrad käest kinni hoides paremat tulevikku lootisid, ja tollast ärevat aega, kus ühiste eesmärkide nimel tehti rohkem jõupingutusi ja hooliti üksteisest.

“Samuti meenutab pealkiri, et me väärtustaksime tänapäevalgi inimesi enda ümber, märkaksime ja püüaksime üksteist mõis-

ta,” märgib Lausma-Saar.

Kuna Balti ketis kanti rinna-märki, millel ilutsesid kolme Baltimaa kujutised, sõnad Rahvarinne, Tautas fronte, Sajūdis ja Baltic Way, saavad nüüd näituse külastajad esimestel päevadel kingituseks samasuguse sümboolikaga Balti keti aastapäeva rinna-märki.

Rändnäitust saab vaadata Pärnu keskraamatukogus 20. juulini. Näituse kujundasid Inga Raukas ja Tuuli Aule. (PP)

Pärnus saab taas kuulata suupillimängu

Piia Paula Tarvis, suvereporier

Nädalavahetusel peetakse 13. korda löötspilli- ja suupillipäevi ehk Pärnu Harmonica festivali.

Pidu sai eile avapaugu konkursiga kuursaalis, kus omavahel võtsid mõõtu esinejad üle terve maailma neljas kategoorias: sooloartistid diatoonilisel ja kromaatilisel pillil, ansamblid ja kuni 16aastased pillimängijad.

Pillimängijaid hindas viieliikmeline žürii, arvesse võeti esituse korrektsust, artistlikkust, teh-

nikat ja uuenduslikkust.

Õhtul toimus suurejooneline galakontsert, üles astusid esinejad kümnest riigist, näiteks Itaalia suupillitrio, 22aastane Hollandi akordionist, Jaapani pianisti ja Prantsuse suupillimängija duo, lisaks veel esinejad Eestist, USAst, Venemaalt jne.

Täna alustatakse hommikut õpitubadega, et seejärel keskpäeval kuursaalis rahvamuusikakonkursil osaleda, kus esitusi hindab publik.

Kontserdil on vabalava, seega on kõik soovijad oodatud oma

oskusi näitama ja end proovile panema.

Päeva jooksul toimuvad vabaõhukontserdid hansapäevade raames ja Port Arturi juureski saab suupillimängijaid kuulata-vaadata.

Õhtul astuvad kuursaalis taas üles festivali peaesinejad ja peale selle eelmise päeva konkursi võitjad, hiljem esineb ansambel Apelsin. Mõlema päeva lõpus on restoranis Edelweiss festivaliklubi õhtu. Ürituse korraldaja Elmar Trink ütles: “Seal me jammime ja sööme!”

Esmaspäeval stardivad esimesed peolised

Anu Jürisson

XXVI laulupeoni ja XIX tantsupeoni ja ühes nendega aset leidva pillipeoni on jäänud veel vaid paar päeva, sest juba esmaspäeva hommikul stardivad Pärnu linnast ja maalt pealinna esimesed tantsijad.

Algavast peonädalast võtab laulja, tantsija või pillimängijana tänavu osa ligemale 1700 pärnakat ning maakonnast läheb peole kas esinema või esinejate heaolu eest hoolitsema 976 inimest.

Pärnu linna peoliste kuraator Alli Põrk ütles, et kui esimesed bussid tantsijatega stardivad Pärnust esmaspäeval kell üheksa, siis tema on nende majutuskohadesse-koolidesse saabumist Tallinnas ette valmistamas juba pool seitse varahommikul.

Kui peole sõidavad kollektiivid jupphaaval eri päevadel, siis bussivoog töötab kõige suurem tulla pühapäeval, 6. juulil, kui ainuüksi kõik Pärnu linna 71 kollektiivi tahavad peaaegu ühel ajal Tallinnast tagasi koju tulla. Et see õnnestuks, sõlmiti kokkulepe bussifirmaga juba mullu oktoobris.

Maakonna kollektiivide peol osalemist kureerib Eha Ristimets Pärnu maavalitsusest ja nii linnas kui maakonnas on iga valdkonna – majutuse, toitlustamise, transpordi, meditsiini jalgustuse, turvamise ja rongkäigu korralduse – eest vastutamas terve rida inimesi.

“Nemad hoolitsevad selle eest, et kõik peolised saaksid en-

nast koolimajades korralikult välja puhata ja puhtaks pesta, kõhud täis süüa, jõuaksid õigel ajal väljakutele ja saaksid tohterdatud need, kellel on kand katki hõõr-dunud. Vastutus on suur, aga ma usun, et meie toimkond on hästi tubli ja kõik saavad hakkama. Tahame, et kõik oleksid hästi turvatud,” kinnitas Põrk.

Ta lisas, et lapsevanemad, kes on õnnelikud oma laste peole pääsemise üle, kuid siiski muretsevad, saavad infot korraldustoimkonna kohta linna veebilehelt.

Alati võib oma küsimustega nende poole pöörduda, kuid esmalt tasub helistada siiski kollektiivi juhile, kes on oma rühma tegemistega kõige paremini kursis.

Mustamäega harjunud pärnakail ja pärnumaalastel õnnestus seekord nagu teistelgi tantsijatel saada öömaja kesklinna, kuna neil tuleb viibida Tallinnas kõige kauem, prooviväljakute vahel liikuda on logistiliselt keeruline ja päevade kaupa harjutades väsivad lõpuks jaladki.

Lauljad, kes jõuavad pealinna neljapäeval, majutatakse nagu varasematelgi aastatel Mustamäel asuvasse koolimajadesse.

“Sealhulgas tehnikagümnaasiumisse majutatakse peaaegu 800 Pärnu linna lauljat. See on väga suur vägi ja seetõttu panen südamele igale lauljale, et ta hoiaks seda kooli väga, sest sügisel tulevad sinna jälle lapsed õppima,” lausub Põrk.

Õnnelik linn, õnnetum maakond

Põrk arvas, et on sellel peol õnnelikumaid kuraatoreid kogu Eestis, sest Pärnus on ääretult tublid tantsu-, laulu- ja pilliõpetajad.

Pärnus võistlevad parimad raiesportlased

Täna toimuvad Pärnus Vallikäärus Eesti raimeistrivõistlused, kus peale Eesti meistri selgub päeva lõpuks ka raiespordi maailma-meistrivõistluste Eesti koondis.

Võistluste peakohtunik Aarne Liiders ennustas, et Pärnus on oodata ülipõnevat võistlust. Nimelt pannakse maailma-meistrivõistluste kolmeliikmeline koondis kokku võistlejatest, kes on sel ja eelmisel aastal kogunud neljalt võistluselt enim punkte.

„Punktitabel on praegu selline, et enam-vähem kindlalt võib tunda end vaid Taavi Ehrpais, kellel on kogutud 26 punkti,” rääkis Liiders.

Kaks koondise liiget selguvad aga alles pärast laupäevast võist-

lust. Nii ei julge ülikogenud raiespordientusiast Aarne Liiders ennustada, kes võistlevad Eesti eest septembrikuus Šveitsis maailma-meistrivõistlustel.

Raievõistluste peakorraldaja Mart Kelk Eesti metsaseltsist lisas, et kindlasti pakuvad põnevust juuniorisportlasedki.

Rahvusvahelise formaadi alusel korraldatavad võistlused koosnevad viiest alast: langetamine, ketivahetus, kombineeritud järkamine, täpsussaagimine ja laasimine. Langetamine toimub Pärnu lähedal metsas, platsialadel võisteldakse Vallikäärus.

Maailma-meistrivõistluste koondise koosseis tehakse teatavaks hilisõhtul. (PP)

UUDISED

Ettelaulmisi käis Pärnus oma kõrvaga kuulamas laulupeo kunstiline juht Hirvo Surva.

Ants Liigus

“Meil oli kojujääjate protsent vist kõige väiksem üldse: laulupeolt jäi koju ainult kolm laste ja tantsupeolt seitse kollektiivi. Samal ajal on Eestimaal kohti, kus jäädki koju kümnete kollektiividega ning esialgu registreerunud tantsijatest jäi koju peaaegu pool kõikjal Eestis,” põhjendas ta.

Tõeliselt hea meel on tal aga ühe pisikese kollektiivi üle – see on Vene gümnaasiumi 2.–3. klassi rahvatantsurühm, kes õmbles endale valmis nii eesti rahvarõivad kui pääses tihedas lastekollektiivide konkurentsis peole.

Neilgi, kes peole ei pääsenud, ei tasu Põrgi sõnusti nina norgu lasta, sest tuleval suvel on ees ootamas Pärnumaa laulu- ja tantsupidu, mille nimel töö juba käib.

Ristimets tõdes kogu Eestis nähtavat tendentsi, et maapiirkondadest saabub üleriigilistele laulu- ja tantsupidudele järjest vähem osalejaid. Erand ei ole meie maakondki, kus maapiirkonnast on Pärnu linnaga võrreldes peaaegu kaks korda vähem peole minijaid.

“Kui kõik soovijad Pärnumaalt peole pääsenuks, oleks meid olnud 1200,” ütles ta.

“Maakondade delegatsioonid jäävad järjest väiksemaks, sest maal jääb rahvast järjest vähemaks. Maarahvale jääb kaks valikut – kas minna linna taidlema

Eha Ristimets (vasakul) kureerib maakonna kollektiivide osalemist laulu- ja tantsupeol.

Ants Liigus

või üldse mitte teha. Kooride suuruski on maal seetõttu väiksem,” tõi ta välja musta stsenaariumi.

Samas oli konkurents maapiirkonna kollektiivide jaoks seekord halastamatum. Naisrühmade arvu, kes peole lubati, kahanitati tänava varasemate pidudega võrreldes märkimisväärselt, ja nõnda pääses peole Pärnumaa naisrühmadestki vaid umbes pool. Ent just naisrühmi ongi väiksemates asulates palju.

Mudilaskoorid sõidavad liigijuhi Aarne Saluveeri ettepanekul seekord peole pühapäeval ja ne-

mad laupäevases pikas rongkäigus ei osale. Nii pääseb neid rohkem peole ning tänu sellele jõudis peole rohkem laste- ja segakooregi.

Rongkäik Lottega

Laupäevases rongkäigus samuvad linna ja maakonna kollektiivid üksteise järel, kuid eraldi, ja mõlemal on oma kujundus.

Maakonna rongkäiku ilmestavad puhkpilliorkester Önn Tuli Öuele, Pärnumaa mandoliiniorkester, Eesti peale ainsana pillipeole tulev torupilliansambel Lin-

nutaja, väikemuusikakoolide ühine puhkpilliorkester ja uue “val-lana” figureerib maakonna omavalitsuste seas Lottemaa ühes oma tuntud tegelastega.

Pärnu linna rongkäigu kujunduse autor on Pärnu kunstnik Pusa, varasem vöömuster on seekord asendunud sinivalgete lippude ja õhupallidega ning delegatsiooni juhtide riietus on inspireeritud laulupidude algusaegadest ja kuurortlinna hõngust.

“Meil on väike üllatuski rongkäigus, aga seda ma välja ei ütle. Tulge kindlasti tee äärde meile lehitama ja kaasa elama,” kutsus Põrk.

Tänavune pidu kannab nime “Aja puudutus. Puudutuse aeg”, tantsupeo kunstiline juht on Maido Saar ja laulupeo kunstiline juht on Hirvo Surva.

Pärnumaalistest astub dirigendina laulukaare all lastekoorige ette Toomas Voll ja naisrühmade liigijuhi assistendina toimetab prooviväljakutel Tiit Pärnits.

“Mina ütlen alati, et see on pärnakate pidu, sest kogu seda pidu juhib ju Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuses Aet Maatee, kes on oma esimesed kultuuritöö kogemused saanud Pärnust. Me kõik vaatame alt üles ja imetleme, kuidas ta seda suurt vankrit veab,” tunnustas Põrk.

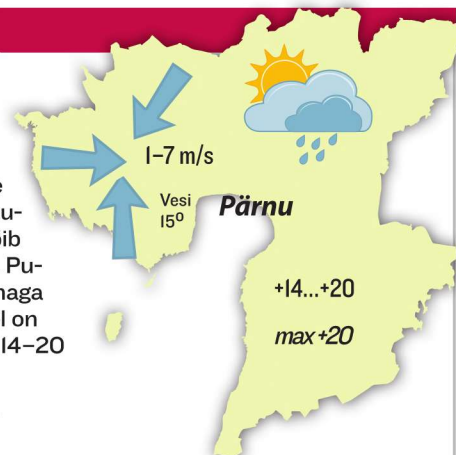
► ILM

Täna tuleb vähe-se ja vahelduva pilvisusega ilm, kohati võib sadada hoovihma. Puhub muutliku suunaga tuul 1–7 m/s. Öösel on sooja 2–8, päeval 14–20 kraadi.

Kõige soojem ja kõige külmem:

1972 +30,4
1915 +6,2

Homme tuleb pilves ilm ja sajab vihma. Puhub kagutuul 3–9 m/s. Öösel on sooja 7–13, päeval 13–18 kraadi.

KOLME PÄEVA PROGNOOS

Pühapäev	+13...+18
Esmaspäev	+15...+20
Teisipäev	+15...+20

☀ Päike tõuseb täna 4.17, loojub 22.33.

Ilmatark

Jaani-päev on möödas ja ilmapuudust ei ole ette näha. Jaanilaupäev oli mitmel pool sajune, kuid jaanituld tehti sellele vaatamata.

Isegi Lõpel tuli 8 millimeetrit vihma, kuid kartulimugulate-ni see ei jõudnud. Endiselt on kuiv ja külm ilm. Peaaegu iga päev lubatakse sademeid.

Lootus on, et laupäev ja järgmise nädala teisipäev tulevad Pärnumaal päikesepaisteliselt ja alates pühapäevast hakkavad nii öine kui päevane temperatuur tasapisi tõusma. Vihmane ilm valitseb esmaspäeval ja kolmapäeval.

Juuli algus ilmapuudust ei too, endiselt on sageli hoovihma. Kuigi püsib õhutemperatuuri tõusu lootus, päevitusilma siiski niipea ei tule.

Minu käest on küsitud, millal heinailm tuleb. Arvan, et mitte niipea, ja kui juuli lõpus tulebki, on hein juba vanaks läinud.

Ilmar Tiismaa

Häädemeeste uus vallavanem on Magnus Mõttus

Silvia Paluoja

Häädemeeste vallavolikogu 26. juuni istungil valiti uueks vallavanemaks Magnus Mõttus, senine vallavanem Ants Järvesaar astus ametist tagasi omal soovil.

“Ants Järvesaar on ise pidevalt toonitanud, et ta ei ole vallavanema ametis olnud pikaaegiselt planeerinud, kuid mõnevõrra ootamatu võis olla tema tagasiastumise aeg,” mainis vallavolikogu esimees Andrus Soopal.

Soopalu sõnade kohaselt ei kandideerinud valimisliidu Koduvald nimekirjas olnud Järvesaar vallavanemaks kindlasti mitte võimu pärast, vaid et rakendada kogemusi ja teadmisi valla arenguks ning on lühikese ajaga teinud vallajuhina head tööd.

“Minu aeg on ümber, pean endale ikka ka passi vaatama ja mul on kaheksa lapselast, kõik poisid, kellele tahan rohkem aega pühendada,” kostis riigikogu endine liige Järvesaar tagasiastumise põhjuste küsimise peale. Tema viimane tööpäev vallavanemana on 23. juulil ja teadaolevalt läheb ta tagasi vallavolikokku.

Häädemeeste vallavolikogu 15 liikmelt üksmeelse toetuse saanud Magnus Mõttus peab Rannametsa külas talu, tegeleb rannakalandusega. Ta on lõpetanud sisekaitseakadeemia kohetueelse uurimise eriala ning töötanud kaitsepolitseiametis, juhtinud Lääne prefektuuris sisekontrollibürood ja töötanud

Magnus Mõttus.

sealsamas kriminaalbüroo majanduskrimekirjanduse juhi-na.

Häädemeeste valla elanik on Mõttus 2002. aastast.

“Mulle tehti juba sügisel ettepanek osaleda valla juhtimises, nüüd tehti see ettepanek uuesti ja pärast mõtlemist otsustasin väljakute vastu võtta, anda oma panuse,” ütles Mõttus. Tema esimene tööpäev Häädemeeste vallavanemana on 24. juulil ja seejärel on tal kolm nädalat aega uue vallavalitsuse moodustamiseks.

Mõttuse kandidatuuri esitas vallavolikogu fraktsioon Ühtne Koduvald.

Volikogu liikmete jutu järgi tegid Mõttuse senine töö avalikus sektoris ja muudatuste sisseviimise kogemuse organisatsioonide igapäevasesse toimimisse temast parima kandidaadi ligemale 3000 elanikuga valla juhi kohale.

AVASIME KAUBAMAJAKAS UUE PARKLA!

Tule pargi Kaubamajaka taha ja sisene otse Rimisse!

KAUBAMAJAKAS

► LÜHIDALT

Eesti saarte kogul keskendutakse ettevõtlusele ja turismile

Eesti püsisustusega väikesaari ühendav Eesti saarte kogu kohtub 27.–28. juunil Saaremaal. Läbiv teema, mis sel korral arutlusele tuleb, on ettevõtlus ja turism.

Tegevused on planeeritud töötubadesse, kus teemadeks saarte omavaheline ja piiriülene koostöö ning kestlik loodus- ja kultuuripärandi kasutamine eelkõige väikesaarte majanduses ja turismis.

Paneeldiskussioonis, kus on kõne all eri projektide rahastamine, osalevad spetsialistid sise-, keskkonna- ja põllumajandusministeeriumist, Leaderi tegevusgruppidest ja konsultatsioonifirmadest. Turismi, tootarenduse ja turundusega seotud töötubades on nõu ja jõuga abiks EASI ja TTU Kuressaare kolledži spetsialistid.

Energeetika arendamise teemadel esitlevad oma positiivseid kogemusi Hiiumaa, Saaremaa, Vormsi ja Kesselaid.

Ühtlasi peab mittetulundusühinguna tegutsev Eesti saarte kogu oma üldkogu, kus kinnitatakse majandusaasta aruanne ja tehakse edasisi plaane. (PP)

Pärnu tänavaid hakkab hooldama Teede REV-2

Vaidlustuste tõttu veninud Pärnu tänavate kuue aasta hoolduse hanke võitis 3,6 miljoni euro suuruse pakkumusega AS Teede REV-2.

Hooldusfirma ülesandeks jääb järgmise kuue aasta jooksul tänavate puhastamine ja pesemine ning talvel lumest puhastamine ja teedele killustiku puistamine.

Pärnu linnavalitsus käivitas veebruaris hanke, millega sooviti tagada linna tänavate hooldus järgmise kuue aasta jooksul. Pakkumuste avamine ja võitja väljakuulutamine venis vaidlustuste tõttu.

Märtsis vaidlustas hanke teate Rapla ettevõtte Proudly, varem oli vaidlustuse esitanud aga Eesti Keskkonnateenused.

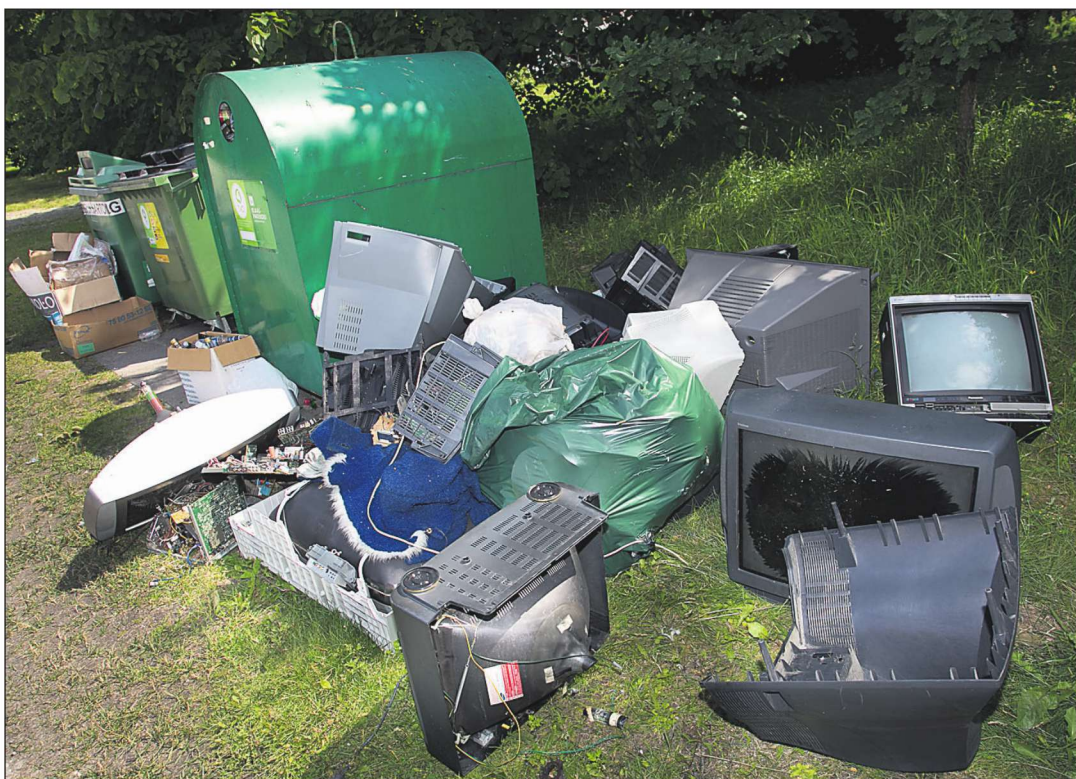
Linna hankeplaanis oli tänavate hoolduseks plaanitud 4,8 miljonit eurot. Hankele tuli riigihangete kodulehe andmetel viis pakumust. (PP)

Räägitakse sporditoitumisest

Neljapäeva õhtul saab Pärnu Maarja-Magdaleena gildis kuulata loengut, milles õpetatakse, kuidas toitumise kaasabil tõsta sportlikku saavutusvõimet ja tõhustada sportimisjärgset taastumist.

Lektor on Siret Saarsalu, kellel on Saksamaal Hohenheimi ülikoolist omandatud magistrikraad kliinilises toitumismedsitsiinis ja Tartu ülikooli magistrikraad keemias.

Lisaks on ta end täiendanud Šveitsis sporditoitumise vallas. Saarsalu tegeleb ise samuti aktiivselt spordiga ja on 2013. aasta Eesti meister sõudmises. (PP)

Lollus või lohakas: keegi on kuhjanud Uku puiestee pakendikogumispunkti telereid, kuvarid, rõivaid ja muud suvalist solki.

Urmus Luik

Diivan ja teler ei ole tegelikult pakendid

Asso Puidet

Mõnel inimesel on pakenditest üsna omapärane arusaam. Pärnus Uku puiesteel asuvate pakendikonteinerite juurde on kuhjatud hunnik vanu televiisoreid, rõivaid ja kõiksugust muud olmeprahti.

Paraku pidi pakendikonteinereid haldava Tootjavastutusorganisatsioon OÜ tegevjuht Alder Harkmann tunnistama, et avanenud vaatepilti võib lugeda küll ehmatavaks, ent kindlasti mitte üllatavaks. “See on igapäevane reaalsus,” märkis Harkmann, kes on näinud pakendikonteinerite juures näiteks diivaneid ja tugitoolegi.

Ehkki Harkmanni hinnangul pole Pärnu see kõige hullem koht, võrreldes näiteks Tallinna või Narvaga, kinnitas Pärnu linnavalitsuse keskkonna peaspetsialist Sigris Kasemets, et tegelikult on seesugune ignorantne lagastamine siinmailgi üsna levinud. “See on ikka päris jabur probleem, on kogu aeg olnud ega näi paranevat,” tunnistas ta.

Ahel katkeb

Kasemetsa teada on linnas laias laastus viisteist pakendikogumispunkti, kuhu lollid järjekindlusega veetakse igasugu jama kokku. “Sealhulgas diivaneid, autorehve, mida tahes, kevadel kastitakse kaupa täis moosipurke,” ei saa sellist teguviisi tema sõnul kuidagi normaalseks pidada.

Kasemetsal on raske uskuda, et inimesed ei tea, et diivan või televiisor ei ole pakendid. “Pigem ma arvan, et ei hoolita,” sõnas ta.

Ometi peab Kasemets plaani varustada probleemsemad pakendikogumiskohad lähikuudel infotahvlitega, kus oleks kirjas, mis asjad on pakendid ja miks ei tohiks nende hulka suvalist olmeprügi ja elektroonikat toppida. “Võib-olla siis tekib mingi väike leevendus.”

Seda, miks ei tohiks pakendikonteinereid mittesihhipärast kasutada, oli lahkelt valmis kordama Harkmanni. Nimelt rikub pa-

Kartongist autorehvid ja paberist jalgrattarehvid?

kendikonteineritesse suratud olme-, bio- või muu sodi ära korralike kodanike sorteeritud materjalid nõnda, et neid ei saa enam taaskasutada.

Teiseks esteetiline külg. Või siis pigem just ebaesteetiline. “Kui risustatakse konteinerite ümbrust suurjäätmete või elektroonikaga, teeb see linnapildi koledaks ja nõuab täiendavaid kulutusi kohalike omavalitsuselt või taaskasutusorganisatsioonilt,” märkis Harkmann.

Olukord on seda jaburam, et paljusid esemeid, mida pakendikonteinerite juurde taritakse, võetakse prügilates vastu tasuta või makstakse neile koguni peale, nagu kodust ära need lehed, tasuta, “Ei ole ju mingit põhjust seda kuhugi konteineri kõrvale panna,” sõnas Kasemets.

Või, nagu Kasemets tõi teise näite, on Pärnus Side tänava kogumispunkti juures pidevalt mingid lehehunnikud. “Ometi viiakse ju kodust ära need lehed, tasuta, on ainult koti ostmise vaev, aga ikka pigem tassitakse kuhugi tänavanurka.”

Nagu Harkmann ja Kasemets ühiselt nentisid, on inimeste igno-

rantsusega võitlemine suhteliselt keerukas, et mitte öelda võimatu ettevõtmine.

“Tihti tundub, et aitaks ainult mehitatud valve,” sõnas Harkmann. “Tallinnas on mõnes kohas pandud üles kaamerad, et risustajaid vahele võtta, kuid probleem püsib endiselt.”

Samuti teevad ju taaskasutusorganisatsioonid Harkmanni teada teavitust nii teles, raadios kui trükiajakirjanduses, kuid üldine pilt sellest väga ei muutu.

Võitlus tuuleveskitega

Ühe lahendusena on konteinereid, mille ümbrus kuidagi puhtana ei püsi, mujale viidud, lootuses, et teise koha peal on asi mõistlikum. “Kuid see omakorda on jälle ebaõiglane nende kodanike suhtes, kes olid harjunud oma sorteeritud pakendeid eeskujulikult koguma ja ära andma,” tunnistas Harkmann.

Nii loodabki Kasemets, et ehk on ikkagi abi teavituskampaaniast. Samal ajal on temalgi raske uskuda, et inimene, kes on peast nõnda lihtne, et peab telerit või diivani pakendiks, on võimeline infotahvlile kirjutatud aduma.

Häädemeeste aleviku bussiootekoda on uuendusremondi järel tundmatuseni muutunud ja ütleb saabujale juba kaugelt meeleoluka tere.

Ants Liigas

Häädemeestel uuenes aleviku visiitkaart

Silvia Paluoja

Häädemeeste südames on tundmatuseni muutunud aleviku visiitkaart, bussiootekoda, mille paraadpoolt ehib rahvariideseliku triibustik ja purjeka kujutis.

Purjelaev viitab Liivi lahele, merele ja piirkonna ajaloo, milles tähtsal kohal on olnud purjelaevade ehitamine. Sellepärast on valla vapikilbi keskne kujutis kaljas, kahemastiline kahvelpurjekas.

Eelmise riigikorra ajal kapitaalselt tellistest laotud seintega ja mahuka katusealusega ootekoda on saanud uue heleda värvikuue, kõneka sirmi ja säästliku LED-valgustuse. Hoone ees on varem laotud kivitarkust ja suvelilledega täidetud kastid.

“Siin oli seintele palju juurde kirjutatud ja värvitud, ülevalt sirm oli mäda, aleviku väljanägemise peale on samuti vaja kulutusi teha,” selgitas Häädemeeste senine vallavanem Ants Järvesaar, miks bussiootekoja renoveerimine ette võeti.

Vallavalitsus võitis ehituse ja remondiga tegelevatelt firmadelt hinnapakkumused ja sõelale jäi Treimani külas registreeritud kohalik osahing Baum.

Järvesaare jutu järgi käisid vallamajas mõtted uue, teismoodi lahendusega ootekoja ehitamise ümber, kuid see oleks töö muutnud raha- ja ajakulumaks. Peale jäi arusaam säilita-

da väikeehitise konstruktsioon ja muuta vaid välislahendust.

Häädemeeste värvides kujundusliku lahenduse pakkus kohalik ettevõtja Kadri Teor.

Baumi töömehed on tööga lõpukorral, jäänud on vaid tagakülje väljakäigud, millele tulevad ette isesulguvad uked ja lakke valgustus. Arvestades võimalikku kasutajate hulka ja kehakergendajate kultuuri, jäävad betoonpõrandasse nõukaaegsed kandelised augud, mille äärel turnides tuleb endaga hakkama saada.

Esipoole endine suure aknaga ootesaal saab uue kasutuse, kui kohalikud marja- ja kõõgiviljakasvatavad haakuvad mõttega turustada seal oma aiasaadusi.

“Siia võib paar väikest lauda panna, olen rahvale välja pakunud, et siin võiks olla kohaliku tomati, kurgi, maasika müügipunkt. Sellise kauba puhul on teada, et see on värske, just hommikul oma põllult korjatud,” rääkis Järvesaar oma mõtet, millele tema sõnade kohaselt on olnud rõõmus vastukaja.

Kuni 15 000 euro suurusele bussiootekoja renoveerimise hankele lisandusid elektri- ja kujudustööd.

“Nüüd on näha, et oled Häädemeestel, põhitee ääres ju ei olnudki sellist kohta siiani,” nentis Järvesaar. Tal on hea meel, et aastaid aleviku väljanägemist rikkunud hoone on uuendusremondiga lõpusirgel.

Ristna külastab Pärnut

Raido Keskküla

Pühapäevani viibib väljasõidul mereväe õppelaev EML Ristna koos Kaitseliidu Tallinna maleva laevameeskonnaga. Iseseisva mereõppuse raames sooritatakse erinevaid harjutusi, mille eesmärk on edendada meeskonna kokkuvõtte võimet, laeva ja varustuse tundmist ning lihvida individuaalseid rollipõhiseid oskusi.

Laupäev veedetakse Pärnus. Keskpäevast on laev avatud kõigile uudistajatele. Järellugemiseks jagatakse mitmesuguseid militaarkirjanduslikke väljaandeid.

EML Ristna on 1957. aastal Soomes valminud patrull-laev, mis alates 2000. aastast on kasutusel Eesti mereväes. Varem kasutati laeva ajateenijate väljaõppeks, praegu kasutatakse seda peamiselt merekaitseliitlaste ja kaitseväge kõrgema sõjakooli merekadettide koolitamiseks.

Laevas on kohti kokku 19-liikmelisele meeskonnale. Laeva pearelv on 23millimeetrine õhutorje automaatkahur. Laeva va-

pikirjal seisab moto „Fama semper vivit!“ – „Legend elab igavesiti!“.

Meredivisjon on Kaitseliidu Tallinna maleva eksterritoriaalne allüksus, mille liikmeskonda kuulub üle 150 kaitseliitlase. Peamised tegevused on maleva poolt suunatud ülesannete ja kohustuste täitmine, koostöö mereväega, ühekordsed projektipõhised tegevused ja liikmeskonna sotsiaalne sidumine.

Meredivisjoni liikmed kasutavad väljaõppeks EML Ristnat, millega väljasõitude raames tutvustatakse merelist riigikaitset Eesti väikesadamateski – siiani on külastatud Narvat, Narva-Jõesuud, Kundat, Hiiumaad, Saaremaad, Haapsalu, Pärnut, Kihnut ja Ruhnut. Kahel korral on Ristnaga meritsi toodud Tallinnast Pärnusse suvepealinna tiitel.

Ristna merepraktika kõrval on olulised ettevõtmised laeva hoolduspäevad, kui õpitakse nii laeva kui varustust lähemalt tundma ja tagatakse nende kasutusvalmidus merel.

Ristna koos meredivisjoni meeskonnaga väljumas merele Miinisadamast.

Kuno Peek

Jaapan saab Kuriilid enne kui Eesti piirilepingu?

Toomas Alatalu,
politoloog

2005. aasta piirilepingu ratifitseerimise aastapäeval väitis uue lepingu peategijana riigikogu väliskomisjoni etteotsa jäetud opositsionäär Marko Mihkelson, et kõik olla korras, leping olevat kusagil Vene valitsuses Vladimir Putini korraldust ootamas.

See jutt oli midagi muud kui tema selgitused 14. märtsi 2014 Põhjarannikus, kus ta oma Vene kolleegidele viidates arvas, et lepingu esimest lugemist tehakse Vene riigiduumaga koos. Õelgem otse, et Eestit tõmmati järjekordselt alt ja olles – Ukraina kriisi arvestades – arusaamatult kiirustanud, tuleks vähemalt nüüd aeg maha võtta ja vaadata, kuidas ajavad asju jaapanlased.

Jaapani järjekindlus

Vene-Jaapani saarte loo lahendamise päevakorras püsimum kinnitas Putin Peterburi majandusfoorumil, kus ta 30aastasest gaasimüügileppes Hiinaga praalides sai küsimuse suhete seisust Aasia teise suurriigiga. Sellele vastates avaldas Putin (24. mail) üllatust Jaapani otsuse üle liituda Venemaa-vastaste sanktsioonidega Ukraina küsimuses, et mõnda – meie tahame saarte küsimuse lahendamist, aga nemad vist polegi valmis?

Mõistagi pidi see vihje panema võpatama kõiki Eesti poliitikut, sest pärast Venemaa-Norra merepiirilepingu ja Venemaa-Aserbaidžani maapiirilepingu sõlmimist (NB! mõlemad septembris 2010, kusjuures Norra võitis vaidlusalast poole), on Moskval piir lahtine vaid Eesti ja Jaapaniga. Putin jõudis – tõsi, Jaapani eelmise peaministri aegu – viidata lahendusele *hikiwaki*, mis džuudos tähendab viiki ja kõnealus kontekstis teatud saarte üle- või tagasiandmist.

Kuna Putin oli veel Soči olümpiamängude ajal kinnitanud Jaapani peaministrile Shinzo Abele, et saarte tuleviku arutelu jätkub tema visiidi ajal Jaapanisse, lugesid jaapanlased Putini retoorikast välja üht: saamegi midagi.

Kui nii peaks minema, on ilmselge, et Eesti siiski kiirustas septembris 2012 piirilepingu uue sõlmimise ülevõtmisega, sest mündi ju etteandvalt sellele, et anda lisaks trummile (tükk maad ja merd) ära ka pulgad, milleks oli Tartu rahuleping, õigemini selle kaudne kajastus riigikogu 2005. aasta otsuse preambulas. Eesmärk oli vaid piiri saamine, kuid kukub nii välja, et saame selle ajal, kui hinnas on kauplemis- ja mitte taganemisvalmidus.

Piirileping ja Krimmi hõivamine

Nagu teada, sättis Moskva asjad nii, et Eesti-Vene uus piirileping kirjutati alla 18. veebruaril 2014 ja riigikogul tuli alustada ratifitseerimisprotsessi, esimene lugemine toimus 16. aprillil. Ehk siis pärast Krimmi vallutamist (Eesti viimane ametlik küllakutse Sergei Lavrovile kõlas 9. märtsil, kui Krimm oli juba roheliste mehikestega kaetud), mis muutis järjult muu maailma suhtumist Venemaasse ja ilmselt kauaks. Kuna Eesti pani end ise sundseisu, tuleb

leppida teadmisega, et Venemaa võtab endale maad juurde, kasutades nii vana taktikat "sõjavägi sisse ja hääletamine" kui ka piirilepingut Eestiga sõlmides. Samal ajal on Moskval Vene-Eesti piirilepingut ratifitseerides säilinud võimalus kas või ühe saare loovutamiseks Jaapanile oma mainet (osa) maailma ees parandada. Pealegi oleks see igati peen taktikaline käik Aasia vastasseisudes, kui meenutada, et Moskval tuli Hiinale territooriumi loovutada.

Raske öelda, kui võrd tääpselt oli Krimmi hõivamine Kremlil kavas Eesti-Vene piirilepingu allakirjutamise hetkel, ent föderatsiooninõukogu väliskomisjoni esimehe Mihhail Margelovi ilmutamine kohe Tallinna ratifitseerimise täpsustamiseks (19.–20. veebruaril) ja tema järgnev osalemine Ida-Ukraina, Krimmi ja Simferopoli venemeelsete kogunemisel Harkivis (22. veebruaril) jätab vähe mõtlemisruumi.

Mõistagi saab Eesti alustatud protsessi vaid jätkata, ent korralikult tuleks välispoliitikat piirilepingu tegemise najal vaagida ikka küll, sest apse ja küsitavusi sel teel on olnud ahastamapanevalt palju. Laias laastus taandub kõik Venemaa, ent muugi maailma poliitika halvale lugemisele ja arusaamatutele soleerimistele ka siis, kui Moskva ise sidus meid Lätiga. Viimati 2004.–2005. aastal.

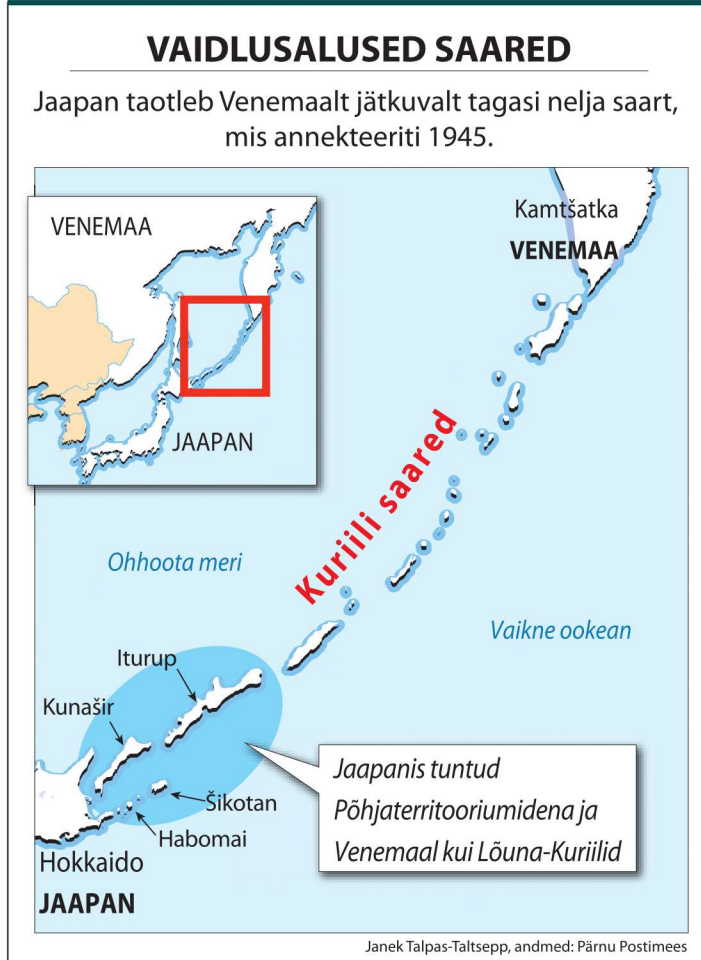
Lippmaa vaist

Kui pöörduda nüüd taasiseisvuse algusse, siis olid kõik nõus, et Eesti parima vaistuga poliitik on akadeemik Endel Lippmaa. Ometi ignoreeriti tema sõnumit kõigile piirilepingu asjus, mis ilmus kohe pärast Isamaa noorpoliitikute esimesi võimu kättesaamise järgseid kiremissi Eesti Ekspresis 22. novembril 1992: "Meenutan, et kui me 1990. aasta sügisel kooskõlastasime Jeltsini kabinetis Eesti-Vene lepingut, siis ütles Jeltsin selgelt, et ärge kirjutate Tartu rahust lähtumist lepingusse otse sisse, vaid pange preambulis Eesti ülemnõukogu need otsused, mis otseselt põhinevad Tartu rahulepingul.

Jeltsin tundis hea taktikuna Vene ülemnõukogu, kuid samas mõistis ta hästi meie taotlust piiri- ja kodanusküsimustes. Seega on vale väita, et Eesti-Vene (12. jaanuaril 1991 – T. A.) lepingus ei ole Tartu rahu sees."

Piiri kulgemise ühenduses on viisakas meenutada sedagi, et ülemnõukogu presiidiumi esimees Arnold Rüütel arutas 9. detsembril 1991 Jeltsiniga Moskvast nn soomeugri ala tekitamist teispooll Narva jõge, millest informeeriti Eesti ülemnõukogu ja mida arutasid omavahel välisministrid Lennart Meri ja Andrei Kozõrev märtsis 1992.

Paraku hakkasid oktoobris 1992 võimule saanud noorpoliitikud ikkagi suruma piirilepingusse Tartu rahu ja lootsid vargsi imet Lennart Merilt, kes oli oma presidendiks valimise manifestis (20. augustil 1992) kinnitanud, et tal on lahendus Eesti-

Vene piiriläbirääkimiste jaoks, mida hakkab "vahendama üks Eesti ja Venemaa usaldust pälviv Euroopa juhtiv poliitik".

Vaid endale lootmisest ja teistsuguste arvamuset mittekülmamisest hullemaks tuleb siiski pidada seda, et riigipiiri asjus otsustatavat hetkedel on Eesti juhtivpoliitikud paraku alati (1994, 1996, 2005) olnud niisuguses omavahelises võimutulis, et isegi ei jää üle aega jälgida, mida Venemaa veel teeb. Just sellega seletub näiteks Eesti ootamatu väikimine 1994. aasta suvel, kui Moskva teatas, et hakkab riigipiiri maha märkima – ei mingit sisulist reageeringut Tallinnas.

Sama kehtib veebruaril-aprillil 2005 kohta, kui Eesti sisekähmlust kogu muu maailm pealt vaatas (vt allpool). 2012–2014 läks kõik vaiguse, sest suletud parlamendid on kõikjal kummitemplid.

Loomulikult läks Tartu rahu mainimisega nii, nagu Jeltsin ja teda vahendanud Lippmaa olid hoiatanud.

Läbikukkumiste jada

Läbikukkumist hakati varjama väidetega, et kuna eesmärgiks on liituda Euroopa struktuuridega, siis sealt soovitatakse meil...

Ehkki praktilised sammud olid õpetanud, et esimene järeleandmine Kremlile ei jää viimaseks, käivitus ikkagi järeleandmistele rida, kui ajutine peaminister Andres Tarand teatas detsembris 1994, et Eesti on valmis jätma piirilepingu tekstist välja Tartu rahu mainimise, kui Venemaa seda n-ö eraldi tunnustab!

Moskvast mõistagi eriavaldust ei tulnud, ent Eesti täitis antud lubaduse kaks aastat hiljem. Paraku salaja ja avalikkuse ees kukkus asi välja nii, et välisminister Siim Kallase kohtumisel Venemaa vä-

lisministri Jevgeni Primakoviga loobus Eesti Tartu rahust (tegelikult tehti seda kuu varem) ja sai vastutasuks 11 nõuet Eesti sisepoliitika muutmiseks. See maksis Kallasele päevapealt vallandamise ametist 22. novembril 1996.

Järgnes Eesti poole meeleheitlik katse kirjutada piirilepingu alla detsembris Lissabonis toimunud OSCE tippkohtumisel – president Lennart Meri ja välisministri kohusetäitja Riivo Sinijärv said vastavad volitused, ent Boriss Jeltsin ei tulnudki kohale...

Kummaline tormamine

Praegustele küsimustele Eesti merepiirist pani aluse detsembris 1998 alanud ja 5. märtsil 1999 Eesti-Vene maismaa- ja merepiirilepingute parafeerimisega lõppenud protsess, mida tänu samaaegse riigikogu valimiskampaania ja valimistega ei märgatudki. Nagu kõike merepiirilepinguski kirja pandut.

Kummalise tormamise vallandas Londonis Eesti Vabariigi suursaadikuks olnud Raul Mälgu ootamatu toomine välisministriks ja kuigi oli selge, et seda vaid lühikeseks ajaks, oli Moskva kärmalt meenutama, et Mälg on jätkuvalt Eesti-Venemaa piirikõneluste kaasjuht ja merepiirileping sootuks parafeerimata.

Piirilepingute uus tegemine algas detsembris 2004, kui Eesti ja Läti said korraga analoogilised pakkumised Kremlilt. Kuigi loogika nõudis koosteguvust, läksid Tallinn ja Riia kohe eri teed, ehk siis anti viimane võimalus kahekesi koos midagi välja kaubelda. Seejärel vabastati Eestis pikalt käärinud võimuvõitluse käigus ametist välisminister Kristiina Ojuland.

Järgnes pikk otsing, kuni leiti Rein Lang, kelle ametisse kinnitamisega venitati. Siis vahetus Eesti valitsus ja kui Urmas Paet välisministriks sai, oli Moskva lepingu Eestiga nagu unustanud. Alles Läti väljatõstmise protsessist tekkinud vajadus Euroopa Liidule midagi tippkohtumisel öelda mõjutas kutse saatmist Tallinna 4. mail – tulge ja kirjutame 18. mail alla.

Eesti võttis pakkumise vastu, ent tasub küsida: kas Eesti toonane verivärske valitsus (koos Paediga astus peaministri ametisse Andrus Ansip) ei võtnud piirilepingu

tegemist kergelt? Kas järgnenud läbikukkumine ei tulnud sellest, et ei suudetud kohe suure poliitika teatud allhoovusi märgata?

Ajavahemikus oktoobrist 2004 maini 2005 tegi Venemaa midagi enneolematut ajaloos ehk viis piirilepingut korraga. Tehtud said need Hiina ja Kasahstaniga, katkesid ja jäid tegemata Jaapani, Läti ja Eestiga, kusjuures Eesti oskas sellest viielisest protsessist nii ajutiselt välja kui ka viimaseks jääda. Täpsemalt öeldes kutsus Moskva meid kõnelustele kümme päeva pärast seda, kui oli Lätile ust näidanud (27. aprillil).

Reaalsus – Moskva tingimuste täitmine

Riigikogu esimene hoiak oli, et ratifitseerimisega ei kiirustata. Ent jällegi astus mängu välisfaktor – seekord tuntud ja mitte tundmatuks jäänud isikute näol nagu 1994–1996 – ning riigikogu kõnepuldistki kinnitati, et mõjukad tegelased ja institutsioonid soovivad piirilepingu kiiret ratifitseerimist. Riigikogu seda tegigi, võttes appi akadeemiku omaaegse õpetuse.

Paraku ilmnes, et see, mis võinuks toimida 1992–1994, ei olnud enam kasutatav 2005. aastal (ehkki näiteks riigiduum toonane väliskomisjoni esimees Konstantin Kossatšov ei vaielnud algul preambulile vastu.).

Olen akadeemilises kirjasõnas tõestanud, et Lavrovi allkirja piirilepingult tagasi võtmise põhjuseks oli eeskätt Moskva vajadus kuidagi karistada/survestada Euroopa Liitu (Venemaa-ELi suhete kujunemise ajajärgul) ja kiitust pälviv väikeriik Eesti sobis patuoinaks hästi. Ausalt öeldes ärritasime (lisaks Mihhail Saakašvilile) neid tõsiselt – pärast preambuli sündi riigikogus kurjustas Moskva kõvasti nii Ansipi kui Paediga, väites, et nood petsid ehk andsid valesid lubadusi.

Sestap olgu praegugi kinnitatud, et 2005 väljendusid Eesti uus peaminister ja uus välisminister absoluutselt korrektselt, ehk siis rääkisid kõike rangelt valitsuse ja mitte kordagi riigikogu seisuko-

halt. Probleem oli ja on selles, et Kreml ja Venemaa välisministereium lihtsalt ei suutnud toona uskuda, et väikse naabri täidesaatva ja seadusandliku võimu esindajad oskavad ja suudavad rahvusvahelises suhtluses end väljendada täpselt oma pädevuse piirides.

Nüüdseks on see Eesti välispoliitika teatud kõrghetk möödanik ja reaalsuseks kõigi Moskva tingimuste täitmine. Seda omal algatusel. Siit ebamugavuse tunne, sest kõik sünnib ajal, mil Moskva on kogu oma tegeliku välispoliitika pahupoole ise avanud.

Muutunud taust on see, mis annab õige maigu vahepeal puhkenud kiidukõnede sellest, kui võrd hea ja vajaliku tulemusena ikka kõik olla lõppenud. Praegu on juba kergem öelda, et tegelikult toimus kõik vastaspoole diktaadi tingimustes, tulenevalt osalistele kaalukategooriate erinevusest ja asjaolust, et 1944.–1945. aasta piiri kehtestas maailmasõja võitnud türannia.

Ning tunnustada iseenda vigu: impeeriumi kokkuvarisemist 1991. aastal mõjutanud demokraatiapuhang ikkagi pakkus võimalusi õiglasema piirjoone arutamiseks ning Arnold Rüütel ja Boriss Jeltsin seda tegidki. Riigikogu valimise järel need jätku ei saanud ja on isegi kummaline sedastada, et 1991. aastast peale võeti kas või liiklust kurikuulsal Saate saapal tegelikult kui midagi loomulikku... ajutist! 2005–2014 ei tehtud samuti väiksematki katset muuta liiklusolukorda. Saate saapal! Sestap töötab punkt piirilepingute lõppu kõigi nende tegemistega seotud lootustele, järeleandmistele ja mitte-tegemistele.

Mõistagi tekitaks elevust see, kui Jaapani ponnistused kannavad vilja ja tema torditükki hakkab kaunistama kirss! Ent Aasia on meist kaugel ja tänu venimisele on Eesti-Venemaa piirilepingute saanud ammu propagandistlik kuvand, mille mõju riikidevaheliste suhetele on täielikult hägustunud, ent mis elluviidult annab vähemalt praktilist kasu piiriarsetele elanikele.

Kolmapäev 14. 5. 2014 | Tee avalikele | Tõetus | Reklam | Logi sisse | Abi

Pärnu Postimees Pärnu 14°C (täpsemalt)

LOGI SISSE AKTIVEERI DIGILEHT

VIIDISID: ARVAMUS KULTUUR VABA AEG TÄRBIJA ONLINE PÄRNUMEES ARHIV

PÄRNUMEES Video Sport Elu Kooli Vabatahtlikud Ajalugu 60+ Eesti Pärnu Bore Kujutark Koolitused

Saadevõrgu Telli kuulatus

Reklaami digilehes!

210 000 kontakti nädalas!

Kontaktihind alates 0,0004 €

www.parnupostimees.ee

Hollandi imemasin puistas ranna risuvabaks

Algas valge-toonkurgude loendus

Pane kurepesad kirja!

3199 €

Uuri lähemalt www.parnupostimees.ee, küsi pakkumist tel 447 7077 või e-postil reklaam@parnupostimees.ee

ACCU-CHEK®

Õigeaegne kontroll päästab hilisematest tüsistustest!

Diabeetikute arv maailmas suureneb kiiresti ning just seepärast on oluline oma veresuhkrutaset pidevalt kontrollida. Mõõtes ise oma veresuhkrutaset Accu-Chek'i glükomeetriga, võid ennetada salakavalat diabeedi tüsistusi.

Ostes korraga kolm karpi **Accu-Chek Active** või **Accu-Chek Perfoma** testribasid, saate lisaks **1 karbi tasuta.**

Kampaania kestab kuni 31.07.14

Nb! Alates 01.07 muutub kõigi Accu-Chek'i testribade hind. Uueks hinnaks on 18,65 eurot, mis on üks soodsamaid pakkumisi Eesti turul

Uuri kampaania kohta oma lähimast apteegist ning küsi glükomeetrit oma perearstilt, apteekrilt või AS Surgitech'i kontorit

Accu-Chek'i kasutamine on lihtne ja usaldusväärne.
Meie tervis on meie endi kätes!

Roche

Täpsem info diabeedi ja kampaania kohta – www.veresuhkureu või telefonil 6 460 660
AS Surgitech, Pärnu mnt 148, Tallinn

ACCU-CHEK®

HELME-PANSIONAAT-AS
Pakub hoolekandeteenust eakatele ja puuetega inimestele.

- Majutus
- Toitlustus neli korda päevas
- Ööpäevaringne hooldus (hinna sees ravimid ja hooldusvahendid)
- Kohapealne meditsiiniline teenindus
- Huvialadega tegelemise võimalus
- Päeva sisustamine tegevusjuhendajatega

Paketi hind **550 € kuus.**
Info 5330 4252.

TehnoKuller
www.tehnokuller.ee

E-R 8-18, L 8-15

TEHNOÜLEVAATUS
PAPINIIDUS SAUGAS

BRONEERI: www.tehnokuller.ee
Papiniidu 17, tel 447 5715, GSM 523 6908 Lauka tee 6, tel 443 6990

TAASTUSRAVI- JA HEAOLU-KESKUSE SÜNNIPÄEVAKUUL
JUULIS kõik teenused -10% Pärnu Haigla

Ootame kõiki tervist turgutavatele teenustele!

Ristiku 1, Pärnu
E-post heaolukeskus@ph.ee
Tel 449 4800

www.ph.ee

Asume Pärnu Aianduse ja Mesinduse Seltsi hoovil Allika 2a.
E-R 9-18, L 9-14, P 9-15
Tel 444 1157
Oleme avatud Kaubamajaka ja Espaki vahel asuvas telgis

Aianduskeskus
Oma silm on kuningas!

Suur valik

- roosiistikuid
- suvelilli
- ampleid
- viljapuid

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke ja paberipuitu, küttepuitu ja raidmeid

Tel 509 0200, 511 8671
e-post eesti@metssagroup.com

Metsä

ŠKODA

AUTOOSTULUBA

Vastavalt ŠKODA Eesti maaletooja Auto 100 AS korraldusele nr. 9-0514 on Teile,

kodanikunimegaeraldatud sõiduauto

Škoda soetamise võimalus.

Sõiduauto ostu küsimustes palume pöörduda ŠKODA edasimüüjate poole Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Viljandis.

Kehtib
31.07.2014
kuni

MTÜ Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liit loodi 1992. aastal, et ühendada ja toetada sarnase kogemusega inimesi, ühingul on koduleht ja Facebooki võrgustik.

ARTIKKEL

Noore naise usu inglitesse hajutab kääbas

Silvia Paluoja

“Inimesed võiksid mõelda, mis nende ümber on, hoida oma lähedasi, mitte iga pisima asja peale närvi minna,” räägib minu vastas Teatrikohvikus noor ja asjalik naine, kelle sügavroheline pluus sobib kuklasse sätitud tumedate juustega.

Salat naise ees kausikeses seisab puutumatusena, aeg-ajalt lonksab ta klaasist vett ja surub peopesa taskurätiku, mis veerevaist pisarast üsna märg.

Kaks kuud tagasi mattis ta oma esiklapse, aasta ning kolme ja poole kuu vanuse Kristelle-Annabeli, sestpeale käib ta iga nädal koos mehega leinanõustaja ja psühhoterapeudi juures, sest maailm pole nende kummagi jaoks enam endine.

Veel aasta alguses oli emal isal lootust, et ägeda lümfoplastilise leukoosi diagnoosiga tütar paraneb, talle otsiti juba luuüdi doonorit, kuni, nagu jutukaaslane ütleb, löödi terve maailm nende jaoks laiali.

Omasuguste toetus

Kauni nime saanud tüdruk sündis Karoliine ja Kristo perre enne 2012. aasta vahetumist, 29. detsembril nagu veidi hilinenud jõulukingitus. Napiks jäänud elust rohkem kui kolmandiku askeldasid tema ümber Tallinnas onkoloogiaosakonna arstid ja õed ning soojendas ema lähedus. Pöördumatu finaali saabus tänavu 14. aprillil, viis päeva hiljem ristiti ta Eliisabeti kirikus enne Metsakalmistule sängitamist. Kääbas seal hajutas noore

ema usu inglitesse, kuigi ta võrdleb oma last inglisesega, kes tuli maa peale selleks, et vanematele üürikestki rõõmu valmistada.

“Me käime iga päev surunuaial ja toas on kõik alles, nagu jäi, me pole ühtegi asja ära pannud,” räägib Karoliine.

Tallinnas onkoloogiaosakonnas jagas ta omasuguste vanemate muret, haiglas oli eri vanuses karmi diagnoosiga lapsi.

“Ma olen väga tänulik sellele osakonnale, seal olid väga toredad õed ja arstid, ja lastevanematele, sain palju toredaid tutvavaid, kahjuks küll sellisel viisil. Suhtlen nendega siiani, sest sellist valu ja sellist haigust mõistab inimene, kes on selle läbi elanud,” arvab ta. “Väga hea, et osakonnas on, kellele rääkida, jagada muret ja rõõmu. Inimeste toetust läheb väga vaja, sest kui sa oled selle probleemiga üks, on väga raske.”

Karoliine jutu järgi häämas-tab teda see, kuidas endised

headki tuttavad on neist nagu eemale pörganud, ei suhtle, ei helista nagu varem. Võib-olla tuleb see oskamatuses vältida valu tekitavat teemat, kuid mõnikord ootaks ta lihtsalt kõnet: lähme, jalutame. Selleks et koduseinte vahel pealetrügivad mõtted hajuksid. Ta arutleb, et leinas inimesi ei tohiks kunagi ükski jätta, isegi siis mitte, kui nad seda tahavad. Sest on vaja teada, kellele toetuda ja kellega koos edasi minna.

“Tänaval käies vaatan teisi lapsi tagant järele, siis tuleb nutt peale. Mind lohutab mingil määral mu meheõde laps, ta on poolteiseaastane, ta tuleb ja kallistab mind ja tekib tunne, nagu ta oleks minu enda oma, sest Kristelle-Annabeliga oli tal kaks nädalat vahet,” vilksatab rõõmusäde ülelaua kaaslaste silmis. “Aga meest on väga ränk vaadata, tal on tervisehädad, mehed elavad oma muret sissepoole, naised, nagu mina, räägivad neist väljapoole.”

Muremäest üle

Muremäest üle ronida on neid aidanud oma ala asjatundjad, aga samuti vähihaigete laste vanemate liit, millega Karoliine suhtleb Facebooki kaudu, ja vähiliit.

“Kui meil laps suri, oli meil taskus ainult sada eurot, vähiliit andis matusteks toetuse ja olen neile väga tänulik, Pärnu linnavalitsusest me ei saanud midagi, kui ma oma paberitega sinna läksin,” räägib Karoliine ega suuda taltsutada üle põskede allapoole veerevaid pisaraid.

Ta on väga tänulik neile, kes pärast Pärnu Postimehes 23. jaanuaril avaldatud artiklit “Lapse haigus muutis kogu elu” nende perele abikäe ulatasid. Teiste hulgas noor naine, kahe lapse ema, kes aitas neid nii emotsionaalselt kui materiaalselt.

Rängimaks ajaks noore pere elus oli ehitajast mees jäänud töötuks ja emapalga eurodest ei jätkunud Pärnust Tallinna autoga ravile sõiduks ja esmaste tarbeasjade muretsemiseks, veelgi vähem aga igapäevakuludeks. Kui-

Märt Avandi

gi pere pingutas, hambad ristis, hakkamasaamise nimel, tunnetas pere, et kes pole ise nendega võrreldavas olukorras olnud, ei adu, millised on vähihaige lapse tarvis väljaminekud vanematel, kellest üks peab 24/7 viibima kodust eemal haiglaseinte vahel järeletulija kõrval.

Eesti vähihaigete laste vanemate liidu esimehe, näitleja Märt Avandi algatusel toimus kevadel Kadriorus heategevuslik pardiral-li, et annetatud rahaga luua vähihaigetele lastele ja nende vanematele tugikeskus.

“Tundsin puudust inimesest või inimestest, kes on sarnase kogemusega ja kes ütleks, et elu ei lõpe veel praegu ära, sest sel hetkel tundub, et lõpeb,” põhjendas

Avandi meediale ettevõtmise mõtet oma pere kogemustega.

Karoliine arvates oli pardiralli huvitav ja vajalik vabast tahtest ettevõtmise, et Tallinna ja Tartu onkoloogiaosakondade juures oleksid vajalikud nõustajad, tugisikud nii lastele kui veelgi rohkem ehk nende murest murtud vanematele.

“Käisime ka pardirallil, see oli mulle emotsionaalselt väga raske, sest esimest korda käisin lapsega jalutamas just Kadriorus, siis, kui temaga vahepeal haiglast välja sain,” mainis Karoliine mõtlikult. “Aga pilt oli võimas, kõik need tuhanded vannipardid...”

Põhjuse ni jõudmine

Pärnu perearstikeskuses lapse haiguse avastamisest saadik piinab Karoliinat ja tema lähedasi küsimusi, miks. Nad ei oska sellele vastust leida, kuid oletused pole argumendid ja seepärast jäta need omavahelise jutua-jamise sisuks.

“Ma reageerisin sellele, kui ta suri, nii, nagu poleks elu sees arvanud, korra nutsin ja siis tekkis selline blokk: mis mõttes kõik? Täiesti kõik,” on ta ise siiani enda käitumise üle ehmunud.

Pärast kaheksat kuud ravi, keemiat ja ravimeid, kanüüle ja kunstlikku koomat, mida laps pidi haiglas taluma, ei suutnud ema enam nutta. Nädal aega ei tulnud tal enda sõnade kohaselt ühtegi pisarat. Siis nad tulid, pisarad esimese lapse kaotuse pärast.

“Kui ta sündis, oli ta hästi heleda nahaga, nagu Lumivalgeke, hiljem lugesin internetist verevähisümptomite kohta, seal mainitakse heledat nahka... Olime jär-jest haiglas, hoidsin teda vahepeal süles, kuigi tema väike keha oli ühendatud aparaatide ja tilgutitega, lootus kord suurenes, siis kahanes,” jutustab Karoliine, nagu loeks peatükki tõsieluraamatust. “See kaheksa kuud oli väga raske kõrvalt näha, kuidas laps piinles, arstid rääkisid, et te olete väga õhukesel jääl, laps võib surra. Küsisin, miks nad seda räägivad, see ei tee enesetunnet paremaks, ma teadsin seda juba siis, kui diagnoos pandi.”

Tagantjärele on Karoliine en-nast süüdistanud selles, et ei tormanud kohe arsti juurde, kui sõr-me alla jäi muhk lapse kaelal. Al-

les siis, kui tekkis teine, pani ta arstiaja kinni. Nüüd soovitab ta emadel minna ja käia arstide juures, kuni mis tahes kaebuse põhjused on teada. Tal on nagu varnast võtta näide emast, kes jõudis onkoloogiaosakonda lapsega, kellel avastati peaaugukasvaja, kuigi arste oma lapse peavalude pärast tüüdanud naisele oli öeldud isegi seda, et ta on hüsteeriline ema.

“Parem karta kui kahetseda,” on Karoliine vanainimeselikult tark sõnum.

Tema elab tänases päevas, kuid ta soovitab neil, kellel on laps, nautida koos olla antud aega.

Tõuseme. Ukse sulgudes jääb selja taha vahepeal jutlejatega täitunud kohvikusaal. Väljas kuivatab lahe suvetuul Karoliine näolt viimasegi pisarajälje.

“Teate, ma ei usu enam inglleid, nad jätsid mu maha,” ütleb ta ja pöörab minekule.

Elulõng on kaunis koduaia lill, mis pürib kõrgusesse. Inimelu võib aga hapra lõngana väga varakult katkeda.

Elmo Riig / Sakala

AUTOKLAASID

MÜÜK JA PAIGALDUS
KASKO KLAASIKAHJUDE KÄSITLUS

MAURI TEHNOPARK

Remit Auto OÜ
Audru vald, Pärnumaa
tel 444 3180, GSM 5648 1742
www.remitauto.ee, autoklaasid@remitauto.ee

Kinnistute ostmine!

Metsamaad ja põllumaad!
Lisaks veel kõik, mis metsandusega seotud

Aitame tellida metsainvesteeringisandmeid!
Pakume metsahaldamisteenust!
Ostame kasvava metsa raieõigust!
Ostame metsamaterjalide sortimentatsioone!
Pakume raie- ja kokkuveo teenust!
Aitame korraldada metsamaterjali transporti!

EREMKA

Niidu 17
80010 Pärnu

Meelis Meigo
tel 5343 1486

KÜSI JULGELT - läheme koos metsa!

Investorile, kes otsib head tootlikkust
ja jätkusuutlikke investeeringuid

KAPITALI KAASAMINE

IKT SEKTORI PROJEKTILE

Kinnine osakute pakkumine ning
hea riskide maandamise strateegia.

Maht: 200 tuh/eur 4 etappi
Projekti pikkus 24 - 36 kuud

Tel: 53 854 456

E-mail: itarendus@gmail.com

Lõvikese Lastehoid

on väike ja kodune pesake, mis pakub turvalist
ja arendavat lastehoiuteenust lastele vanuses
1,5-5 eluaastat.

Tule tasuta proovipäevale ja tutvu meie sõbraliku
kollektiivi ja hubase arengukeskkonnaga.

Palume eelnevalt registreerida
443 6408 või lovikesed@gmail.com
www.lovikesed.ee

Paikuse, Koskla põik 2
5626 3739
lovikesed@gmail.com

1. juuli

Pärnu Olerexi tanklas,
Tallinna mnt 95

Parandame või vahetame Teie sõiduki klaasi,
kohviga kostitab Olerex!

1720
www.carglass.ee

OLEREX
EESTI KÜTUSEFIRMA

24h 6 100 100
www.olerex.ee

KAALUMAJA OÜ

Kvaliteetsed kaalud Kaalumajast

tel 5564 8186 • info@kaalumaja.ee • www.kaalumaja.ee

Jupiter Plus

Savi 26

MÜÜA

sorteeritud
D-marki kivisütt

pakitud
turba- ja puru-
briketti

antratsiiti
Veovõimalus

INFO
tel 443 7805, 507 9861

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Kunagi oli vaja luba. Täna on vaja teha tark valik!

EMOR 2014 Brand Health Survey uuringus osalenud inimeste hinnangul on ŠKODA madalaimate ülalpidamiskuludega automark Eestis.

KUUMAKSE	KUUMAKSE	KUUMAKSE	KUUMAKSE	KUUMAKSE	KUUMAKSE	KUUMAKSE	KUUMAKSE	KUUMAKSE
101 €	105 €	122 €	132 €	152 €	162 €	165 €	188 €	198 €
Fabia HB Plus	Fabia Combi Plus	Rapid Spaceback	Rapid Comfort	Octavia Comfort	Octavia Combi Comfort	Uus Yeti	Superb Comfort	Superb Combi Comfort
9 990 € 5,5 l/100 km	10 390 € 5,5 l/100 km	11 990 € 5,9 l/100 km	12 990 € 5,1 l/100 km	14 990 € 5,2 l/100 km	15 990 € 5,3 l/100 km	16 260 € 6 l/100 km	18 490 € 5,9 l/100 km	19 490 € 6,1 l/100 km

MEIE:

- Ostame tagasi Teie tänase sõiduki!
- Teeme pakkumise uuele ŠKODA sõiduautole, mille liisingu kuumakse ei ületa Teie tänast kulu!

TEIE:

Hinnake tänaseid kulusid kuus:

Kütus	Liising	Kindlustus	Hooldus/remont	Kokku

Valige Teile sobiv esindus, tulge konsultatsioonile ja leiame Teile sobivaima lahenduse.

Liisingut pakub Swedbank Liising AS. Kuvatud kuumaksete näol on tegemist indikatiivse näitega. Tutvuge teenuse tingimustega www.swedbank.ee ja vajadusel konsulteerige asjatund-
jaga. Autoliisingu krediidi kulukuse määr on 2,88 % aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 12 491,66 € + km, sissemaks 15%, jääkväärtus 30%, lepingu periood 5 aastat, lepingutasu
150 €, intress 6 kuu Euribor + 1,99% aastas (14.05.2014 oli 6 kuu Euribor 0,421%; lepingus fikseeritud Euribor võib muutuda iga 6 kuu järel).

Auto 100 Tallinn AS
Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1
Telefon: 6808 222
info@skoda.ee, auto@skoda.ee

Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@aastaauto.ee
Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@moller.ee
Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@moller.ee
Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@moller.ee

www.skoda.ee

4
AASTAT
120 000 km
ÜLEEUROOPALINE
GARANTII

ŠKODA Eesti
mobiilirakendus
Saadaval
App Store'is

Facebook.com/skodaestis

Haide Rannakivi retrofotosalongi telki võib näha suurematel suveüritustel: klient on rahul, et saab pildi kätte juba veerand tunni jooksul.

INIMENE

Kunstniku teekond mustvalgesse retromaailma

Silja Joon

“Olen alati öelnud, et ma ei taha olla äriinimene või juht. Kartsin, et see võtab minult kogu kunstnikuvabaduse. Praegu olen avastanud, et ettevõtjana teengi seda, mis mulle meeldib, ja naeratusega näol,” imestab maikuus kunstnike majas oma fototöötoa avanud Pärnu visuaalkunstnik Haide Rannakivi.

“Ülbe oleks öelda, et olen proff, nii palju on jätkuvalt õppida. Alati saab veel paremini teha. Ma ei tunne, et oleksin väga tegija,” ütleb Haide otsustavalt talle omase tagasihoidlikkusega.

Päris fotograaf on tema arvates see, kes käib ringi, üll taskutega vest ja seljas seljakott, ja on alati valmis metsas tundide kaupa õiget hetke ootama.

“Mulle meeldib metsas, aga ma ei oota seal kannu peal väga kaua. Kui hakkab külm ja märg, liigun edasi. Meeldivad vaikelud, abstraktsed arhitektoonikad, minimalistlikud kompositsioonid,” kirjeldab ta.

Haide loomingu teine pool on mustvalge ja glamurne retromaailm, kus mänglevad vari, valgus ja maanteetolm. “Mõnus on pildistada inimest, kes tuleb ja tahab, et temast pilti tehakse. Kuna minu stiil on spetsiifiline, siis usaldavad nad ennast sageli minu hoolde. On väga stiilseid inimesi, kellel on väga täpne nägemus sellest, mismoodi nad fotol peaksid olema. Ja seegi on nauditav,” mõtiskleb naine.

Suur pilt ja visioon

Haide on mõelnud, mis tõmbab inimesi omast ajast välja astuma – küllap tundub minevik ihaldatavam, kaugem ja romantilisem.

Fotograafina ei käi Haide endale modelle otsimas – mõttega leida midagi põnevat või sooviga panna inimest tegema midagi vastikut. See ei ole tema moodi. Ta on vaatleja tüüp, võtab aega süvenemiseks, ei torma, ei trügi. Tema heatahtliku ja rahumeelse loomuse jaoks ei ole konkurents kunstilise foto maastikul hirmutav ega häiriv.

Tegelikuses pole üldse vaja rabelda oma koha pärast päikese all. Iga kunstnikunatuur on ongi kordumatu ja igaühel oma koht. Nii ägedaid asju mõeldakse välja. Pigem paneb see oma töid analüüsima. Vead annavad põhjust uuesti ja paremini proovida. Õppimine hoiab virgena.

Kooliajast mäletab Haide, kuidas inimesi vormiti riikliku tellimuse järgi. See kurvastab teda tagantjärele: igasugune võistlemine kunstis ja muusikas on imelik.

Sportlik eluviis koos pingiridadega on viidud üle kõigisse eluvaldkondadesse. Kunstis nii ei saa. Teisalt on tunnustus tähtis, ent seda peaks jagama kedagi väljast ja praakimata, mõtiskleb ta.

Rannakivi on õppinud Hansagümnaasiumis ja ühisingümnaasiumis. Jätkas seejärel õpinguid kunstiakadeemias, mis toona viimast aastat veel instituudi nime all tegutses.

Nahakunsti erialal avastas ta õige pea, et see pole tema jaoks,

Alustava ettevõtja toetuse eest lasi Haide Rannakivi valmistada vanu autentseid Pärnu fototaustasid – näiteks on tal taustad sõjaeelsest ajast pärinevast kohvikust ja Suursillast, mis puruks pommitati.

Erakogu

ja jättis kooli sinnapaika. “Ma ei ole käitsi nikerdaja, väikevormide viimistleja. Mulle meeldib suur pilt ja visioon,” naerab ta.

Tehnika ja võlukunst

Kunst tõmbas kaunishinge juba üsna noorena ja viendas klassis oli kunstikooli minek tema jaoks loomulik asi.

Lapsena tahtis Haide saada teatrikunstnikuks, aga see läks üle. Seevastu huvi teatraalsuse vastu süvenes – see tähendas kostüümiajalugu.

Non Gratas õpinguid lõpetades viis elu ta viimasel kursusel vahetusüliõpilaseks Tartu ülikooli, kus ta maaliõppetooli juures täiendas end maali alal ja Tartu kõrgemas kunstikoolis fotograafias portree, stuudiopildistamise, reportaaži ja interjööri kursustel.

Fotode analüüsimist õpetatigi Haidele Tartu kõrgemas kunstikoolis ja sellest on kujunenud aastatega tema professionaalne vaatlusoskus: kui terav on pilt, kui suure tundlikkusega, millise ava ja säriajaga on

see tehtud. Koguni see, millist objektiivi autor kasutas, millised on tema eelistused ja klišeed. Igal fotol on see kirjas – nagu töved, mis jätvad patsiendi välimusele oma pitseri, mida kogenud arst pilguga hoomab.

Ometi peab Haide end fotograafias põhiosas iseõppijaks. Esimese fotoaparaadi sai ta 13aastaselt ja ettevõtmist toetas ema, kellega koos asuti iga nädal kodus fotolaboris pilte pesunõõrile “nõiduma”.

Esimese Canoni sai Haide 20aastaselt, peegel-digikaamera 30. aastates. “Foto pole minu jaoks lõppeesmärk. Fotoga on alati võimalik midagi edasi teha, kasutada seda kujundustes, sellega mängida või viia graafikasse,” kirjeldab visuaalkunstnik.

Oma võimaluse tundis loominguine natuur ära infoühiskonna sünnitanud tehnilise revolutsiooni aegu, kui kodus mitmesuguseid kujundusprogramme katsetama hakkas. Siis ei olnud

veel loodud Youtube'i kanalit, kus iga fototriki sooritamise õpetus seitsmel moel puust ja punasena ära toodud.

Hästi palju tuli ise välja mõelda. Tema katsetused jõudsid sageli Pärnu kunstnike ülevaatenäitustele.

Argipäevane Haide lööb Pildikoja stuudios kaasa assistendi ja abilisena ja on teinud loendamatu fotoreportaaži eri sündmustel.

“Ma pole olnud väga tootlik. Mind hakati kutsuma üritustele sellest ajast, kui sain esimese korraliku digikaamera ja õppisin kasutama fototöötlust, lisab ta. Tehnika ja Haide sobivad omavahel, kuigi laboris “nõidumise” põnevust see ei asenda.

Valgrega retrolainele

Haide nendib, et elu on talle pakkunud häid võimalusi loominguliseks eneseteostuseks. Kuna Haide elukaaslane Rein Metshein on ettevõtja, kellel on oma arhitektuurbüroo, on naine saanud tema kaitsva laia selja taga oma rütmis kulgeda. Mehe büroo nimiks on Joon Ruumis, naise stuudiol Pilt Taskus, märgib Haide rõõmsalt muiates.

Oma firma lõi kunstipiltnik mõne aasta eest. “Olin siis lapsega kodus. Eneseteostus on

veider nähtus, mis pressib ennast jõuga läbi igast poorist, kui oled hõivatud ega saa pühenduda loomingule nii palju, kui tahad,” kirjeldab Haide.

Kõik pakkumised ja tööd on tema juurde ise tee leidnud. Haidel on hästi meeles koostöö Pärnu Ooperiga, mis tõi publiku ette multimeediateose “Atemlos”, mille visuaali autor oli Haide.

Õöd-päevad järjestikku tuli nuputada, kuidas ja mida teha. Abiks sõpradest modellid, vanad prožektorid ja kodune pööning.

Esmakordne ettevõtmine lennutas kunstniku koguni Pariisi teose esiettekandele. Tehes mida-

gi, mida tegemise käigus alles õpid tegema, on ülimalt põnev ja lõbus.

Retrofoto jõudis Haide juurde enne teist last. “Avastasin, et mu tehnika on vana ja väsinud, ent huvi retrofoto vastu oli väga suur,” meenutab Haide.

Esimest korda astus Haide sellega avalikkuse ette 2009. aastal Valgre festivalil.

Kai Tarmula ja Tiit Kask pakkusid välja idee, et Valgre festivalil võiks teha Valgre ajastu fotosid. See lavastati pikniku stiilis, kus ajastukohaselt rõivastatud inimesed istusid korvikestega, ja selles öhkkonnas oli võimalik end fotografeerida.

Kõigile see meeldis ja samalaadsel teemal hakati Haidet üles otsima hiljemgi.

Kunstnik nendib, et on juba aastaid varunud sobivaid retrostiilis kostüüme ja aksessuaare ning teatri kostüümilattu polegi enam vaja kliendiga minna.

“Mind inspireerisid sõbrad, kes olid saanud töötukassalt alustava ettevõtte starditoetust. Mõtlesin, et proovin ka. Oli masu aeg, tööd eriti ei olnud. Vormistasin end töötuks sooviga alustada oma ettevõttega,” meenutab ta.

Pildid veerand tunniga

Retrofoto on sesoonne nähtus, ent Haide kava oli laiem, see hõlmas üldiselt foto- ja kujundustöid. Konsultatsioonid, koolitused, ettevõtlikud sõbrad oma nõuannetega – kõik see oli abiks, et äriplaani tunnustamist leiaks. See oli kaks aastat tagasi.

Alustava ettevõtja toetuse eest lasi Haide valmistada vanu autentseid Pärnu fototaustasid ja soetas stuudiovarustust: fotoaparaadi, valgustid, stanged. Nii on Haidel näiteks taustad sõjaeelsest ajast pärinevast kohvikust, Suursillast, mis puruks pommitati.

Retrofototegija tuleb tellija juurde, kui vaja. Haide on pildistanud ajastufotot tänavalgi – alguses rahvusvahelistel teemapäevadel, hiljem atraktsioonina Pärnus.

Suvi on kõige aktiivsem: Valgre festivalil, hansapäevadel, suurematel üritustel, Augustiunetusel tegi ta oma telgis-salongis retropilte südaööni.

Eriline efekt tekib sellest, et inimene saab pildi veerand tunni jooksul kätte. Sageli oli Haidel abiks Indrek Aija – asendamatu koostööpartner, sest üksi kiirtellimusi täita ei jaksaks.

Oma fototöötaba on Haidel Pärnu kunstnike majas maikuust alates. Kunstnik ei mahtunud oma kostüümide ja rekvisiitidega enam koduseinte vahele ära.

Kui on pere, siis on väga hea töö ja kodu lahus hoida. Haidel on kaks last. Naiste elu teetähiseks on sageli lapsed, nii ka tema.

Kunstnike majas tunneb Haide ennast nagu kala vees. Grata seltskond on see, kellest on saanud Eesti kunstipildis väga kihvtid ja omanäolised kunstnikud, mõtiskleb Haide.

Grata aeg andis Pärnu kunstielule tohtu energialaksu. Praegune tundub selle kõrval tühi. Pole noore ja elujõulise kunsti pealetulekut. Kui linnas asuks tegutsema taas mõni entusiast, kes tegeleks noortega, tuleks jälle peale uus põlvkond, keda ei mõisteta, kes vanad arusaamad ümber lükkaks ja uued kujundaks.

PAARISKÜLG

Niit ja nõel pole emadele võõraks jäänud

Tekst Anu Villmann,
pildid Urmas Luik

Poed on kaubast loomas ja interneti kaudu saab garderoobilis kas või maakera kuklapoolelt. Miks peaks võtma vaevaks tänapäevaste võimaluste juures ise lastele riideid õmmelda?

30aastased ja vanemad mäletavad aegu, mil popi kleidiga uhkeldamiseks polnud muud võimalust, kui hankida tutvuste kaudu kangas, kopeerida Burdast lõige ja istuda õmblusmasina taha.

Kapiriidid suisa ägasid riiderullide all. Neilgi, kellele rätsepakunst võõras. Kangapoes sabatajad haarasid lennult leti pealt või alt iga viimase kui meetri õmblusmaterjali. Mõeldi, et mine tea, millal järgmine kord õnneks läheb.

Kui turumajandus poed kaubaküllusega üle ujutas, jäid defitsiidipaarikas muretsed riidepaanid kurvalt kappi konutama. Isetegemiseks polnud enam tarvidust, mugavam ja moekam tundus hilibud poest osta.

Õnneks pole rõõm ja lust isetegemisest kadunud. Nüüdki annab õmblusoskus võimaluse massist eristuda, paremal juhul toob näputöö lei-va lauale.

Pärnu Postimees vestles kolme Pärnu naisega, kelle jaoks on lasteriie tegemine igapäevane asi.

Noorhäradele viigipükste, vesti ja lipsuga komplektid ning preilidele uhked alt kaharad minitualetid. Enamasti tellitakse Ritalt riided pulmaminekuks, kuid tema valmistatud peorõivaid kannavad lapsed lasteaia lõpetamistel ja jõulupidudelgi.

RITA KAASI käe alt tulevad printsessid ja printsid

Pärnus Vee tänaval tegutses pulma- ja peosalongi omaniku Rita Kaasi õhkor- nad volangilised peakleidid on iga väikse printsessi unistus.

R.I.T.A Designi nime tagant leiab assortii igasuguseid minimõõtu tualette, üks nooblim kui teine. Peorõivad on Rita ampluaa ja enamjaolt on tema looming seotud pulmadega.

“Nüüdsel ajal on enamikul pruutpaaridest juba lapsed olemas ja abiellujate lastele ma riideid teengi,” sõnab Rita.

Väikeste lilleneidude ja sõrmusekandjate tualetid haakuvad pruutpaari rõivastega ehk siis tüdrukute kleidid ja poiste viigipükste-vesti-lipsu komplektid tellitakse vastavalt pulmavärvile. Pulmavärv on toon, mille abiellujad valivad lisaks traditsioonilisele lumivalgele või elevandi- luutoonile.

Tütarlaste pulmakleidid on eriti uhked ja pidulikud, allosast kindlasti kaharad.

“Kui materjalidest rääkida, siis pulmakleitide lemmikkangas on taft, mis hoiab jäigemalt kuju. Tafti peale läheb tavaliselt tüll, kuid olen pealiskangana kasutanud organzat või mõnd naturaalsemat kangastki,” räägib Rita.

Põhikooli- ja gümnaasiumilõpetajad, kellele Rita samuti kleite teeb, armastavad lendlevat šifooni, mida annab hästi krookida.

Lilleneidude tualettidel on välja kujunenud tüüploige: ülevaht lihtne, pihaosast kroogitud kahara seelikuosaga.

Kleidi pikkuse ja kaunistuselementidega saab nii- ja naapidi mängida. Mõni hoiab tagasihoidlikumat joont, teine eelistab volange, lilli, pitsi.

Väikeste neidude kleitide kujundamisel jääb maksma ema sõ-

Pulma- ja peosalongi Pruutpaar omanik Rita Kaas ütleb, et väikeste tüdrukute maitset mõjutavad muinasjuturaamatud. Õnneks oskab Rita pisipiigade unelmad tegelikkuseks pöörata ja tema õmblusmasina all sünnivad imelised printsessikleidid.

na, koolilõpetajatel on endal kindel nägemus lõpukleidist.

Rita ütleb, et neid teavad väga täpselt, mis parajasti moes on, ja selle teadmise najal soovivad kõik igal kevadel ühtemoodi lõiget. Üsna ühte suunda on väikeste tüdrukute maitsegi. Pisipreilide lemmikvärv on roosa, kleit peab meenutama Tuhkatriinu ballirüüd, olema volangidega ja kaunistatud roosidega.

Kahe täiskasvanud tütre ja

lasteaiaaialise poja ema Rita nendib, et väikeste naiste moemeelt mõjutavad muinasjuturaamatud, mitte moeajakirjad.

Praegu pisikeste plikade ja noorte neidude peakleitide tegumood oluliselt ei erinegi – armastatuim on ikka toosama ülevaht kehasse ja alt laienev stiil.

Enamasti tuleb Ritalt õmmelda rõivaid nelja-viieaastastele tirtsudele või samas vanuses poistele. Kuid tema käe all on sündinud

tibatillukesed pulmariided mõnekuustele beebidelegi.

Kõige “probleemsem” iga, kui seda nii öelda, on 12–14aastased neiuahakased. Nii mõnigi on selles vanuses juba täiskasvanu pikkusse sirgunud, kuid muus suhtes on keha veel lapselik.

“Vanemad tulevad siis minu juurde ja kurdavad, et poest pole midagi sobivat leida,” nendib Rita.

R.I.T.A Designi lastekleitide

Tüdruku pilk pole asjata peeglisse naelutatud, kuna see mannavauroosa kleidimudel on tütarlaste vaieldamatu lemmik.

hinnad jäävad vahemikku 40–100 eurot. Hind sõltub mudeli keerukusest ja materjalidest. Kui käiku läheb seesama kallis pits, mis ema pruutkleidilgi, kerib hind kõrgemaks.

“Siis võib kleit 100 eurot maksta, sest pitsid on kallid, kuid keskmiselt jääb väikeste tüdrukute pidulike kleitide lõpphind 50–60 euro kanti,” ütleb Rita.

Et pulm ei jääks ainsaks kleidi kandmiskoraks, on tüdrukud käinud sellega lasteaia lõpetamisel, vastuvõtul, jõulupeol.

Poiste viigipüksid teeb Rita tavaliselt alt mansetiga, et kui noorhärä on suvel pulmas ära käinud, saab peopükse veel jõulude ajaks kanda.

PAARISKÜLG

Lyane Linnu lasteriie te moestuudio ISEkids tegutseb Pärnus Maarja-Magdaleena gildis. Ise õmblemise ja tellimustööde tegemisele asemel soovib naine keskenduda edaspidi lasteriie te disainimisele ja rõivaloomingu müügile välismaal.

LYANE LINNU täpiline kleidi- ja mantlimaaailm

Kuurordielevant? Ei, see loomake on ISEkidsilogo.

Käsitöõarmastajast ettevõtja Lyane Lind avas mais Maarja-Magdaleena gildis moestuudio ISEkids.

Tema samanimeline lõbus ja mänguline lasteriie bränd pakub rõivaid 2–12aastaste tüdrukutele. Varem oma nime all naistele rõivaid disaininud ja õmmelnud Lyane juhatab lasteriie teni tütar Grete.

“Kolm aastat tagasi hakkasin mõtlema, et võiks proovida luua midagi lastele,” meenutab Lyane.

Esimese lastekollektsioonini jõudis ta eelmisel kevadel. Tütar oli siis kolmene ja temasukseid väikeid preilisid silmas pidades Lyane debüüt-kollektsioon ideest käegakatsutavaks vormuski.

Grete astus koos teiste piskete daamidega üles moe-show’l Steineri aias, kus piigad kandsid rõõmsate mummudega villasest ja pehme teksariidest mantleid.

Täpid on Lyane suured lemmikud ja neid kasutab ta meelsas-

ti kleitidelgi. Lõikab need välja erksavärvilisest kilest ja triigib siis kuumpressiga kangale.

Mummud ei tule kangalt maha ega tuhmugi isegi masinaga pestes.

Siiani on Lyane ainult tüdrukuid rõivastanud ja mõelnud, et nuputab kohe-kohe midagi vahvat poistelegi.

“Aga praegu ei ole veel tegudeni jõudnud,” muigab ta.

Täpiliselt mantlite järgnes liblikateemaline suvekollektsioon. Lyane ütleb, et talle meeldibki korraga ühe teema ümber mängida. Liblikate ja täppide kõrval võib tema käekirjaks lugeda riie te trükitud pitsimotiive.

Pitsimaailmas tunneb Lyane end väga koduselt tänu osalemisele Pärnu pitsistuudios. Lyane kasutab pitsistuudio pitsimeistri Meida Tuuliku valmistatud niplipitsi motiive, mille trükitab kangale siiditrükitehnikas.

Sirelililla pitsiimitatsioon val-

ge mantli revääril või päikesekarva trükitehnikas liblikas kleidikesel säratab eset ning lisab luksust ja pidulikkust.

Tõsi, selmet trükkida, võiks ju pitsi lihtsalt külge õmmelda. Kätsi valmistatud pitsi kasutamine ajaks aga mantlite-kleitide hinna kõrgeks ja et trükitult mõjub muster isegi põnevamalt, eelistab Lyane viimast varianti.

Eestis müüb ta ISEkids kaubamärgiga rõivaid peamiselt tutvuste ja Facebooki kaudu, piiri taha aga internetipoodide vahendusel.

ISEkids nime tagant leiab seelikud, jakid, mantlid ja kleidid suurusevahemikus 86–140. Hinnad algavad 30 eurost ja lõpevad 120 euro kandis.

Materjalidest eelistab Lyane villast ja naturaalselt siidi.

“Algul lubasin endale kangavalkul rohkem vabadust, nüüd aga mõtlen ostjale ning olen läinud hinnalisemate ja kvaliteetsemate materjalide peale üle. Näi-

teks oma viimases kollektsioonis kasutasin käsitsi värvitud siidi,” jutustab Lyane.

Lasteriivastega tasapisi alustanud noorel naisel on oma kaubamärgiga kõrged eesmärgid.

“Tahaksin edaspidi rohkem edasimüüjatega tegelda ja müüa oma kollektsioone välismaale,” lausub ta.

Areng käsitöölises moeettevõtjaks tähendab aga, et disainimise, müügi ja turustamise kõrvalt enam senises mahus tellimustöid teha ei saa.

Järgmise aasta kevadsuve lasteriie kollektsioon on Lyanel juba valmis ja reklaampildidki olemas. Edasimüüjad soovivad kollektsiooniga tutvuda vähemalt pool aastat enne, kui asjad reaalselt müügile jõuavad.

ISEkidsi moedisaini on märgitud paljudes tuntud ajakirjades ja moeblogides, nagu Pere ja Kodu, Eesti Päevaleht, Finnish Taito Magazine, Smudgetikka.

Napilt aasta aega tegutsenud ISEkidsil on koguni nii hästi läinud, et augustikuises Briti Vogue’is ilmub Pärnu juurtega moebrändi reklaam.

Brändist tuleb juttu reklaamkülgel nimega Royal Nursery, kus tutvustatakse lastetooted ja jagatakse briti emmedele ostusoovitusi.

Miljonid Vogue’i lugejad ja jõukate Inglise perede võimalused võsukeste peale heldelt kulu tada tulevad ISEkidsile kahtlemata kasuks. Pakkumise oma nime ja nagu moepiiblis hea hinnaga tutvustada tegi pärnakale Vogue, mis temaga ise ühendust võttis.

Et põlve otsas nokitsemis ei jõua peagi enam nõudlusega sammu pidada, keskendub Lyane edaspidi ainult loomisele ja laseb asjad valmis teha väikeses õmblustehhis. Sobiv kandidaat on tal juba silmapiiril.

Nelja-aastase Grete seljas on ema disainitud ja õmmeldud täpiline teksamantel.

KRISTA HANVERE lapitehnikas riided lasevad lapsel laps olla

Krista Hanvere rõõmsavärvilised lapitehnikas kleidid meenutavad lastefilmist “Nukitsamees” tuttavaid kostüüme.

Krista õmmeldud kleidikesed on küll moodsama tegumoege, kuid mõjuvad niisama armsalt ja lustlikult kui Ita ja tema õdede kantud seelikudki.

Õmblema innustasid Kristat tema neli tütart.

“1990ndatel, kui mu kolm vanemat tüdrukut olid väikesed, ei olnud alati võimalust osta, mida hing ihaldab, ja nii ma teingi tüdrukutele vanadest asjadest riideid ümber,” pajatab Krista.

Et õmblustöö meeldis, läks naine laste kõrvalt kodumajanduskooli rätsepaks õppima. Kuna Krista taaskasutajahing ei lubanud näputööst üle jäänud kangaribasid ära visata, proovis ta jäänukeid kokku sobitada. Nõnda tärkas temas huvi lapitehnika vastu.

Hiljem lihvis Krista oma lapipimisoskusi tuntud käsitöõmeistrite Elle Ikevälko ja Marja Matieneni käe all.

Esmalt tegi Krista lapitekke, siis lappedest kotte, viimasel kahel aastal on sidunud lapitöö rõivakunsti.

Lapitehnika pakub tohutu palju võimalusi.

“Arvatakse, et mis seal nii erilist ja lapitehnika piirdub vanaema õmmeldud lapitekkiga, tegelikult võib lapitehnika olla kunst,” kinnitab Krista.

Tütarlaste lapikleidikeste kujundamisel ja õmblemisel on talle modelliks noorim tütar. Viieaastasele Elsale kleite tehes tõdes Krista, et lapilised riided tulevad tal päris hästi välja. Nõnda sündis särtsakaid lapitehnikas suvekleite ja -seelikuid terve kollektsioonijagu. Neid sai hiljuti näha Centrali kuurordigalerii korraldatud moealleel. Muist loomingust jäi galeriisse müügile.

“Ma tahan, et mu asjad oleksid hästi lastepärased: värvilised, kirjud ja lõbusad ning mitte väga beibekad,” iseloomustab Krista oma loomingut.

Tema arvates riietatakse praegu tüdrukuid maast madalast kui täiskasvanuid, lapselikkust häbenetakse ja unustatakse sootuks.

“Kunagi jooksid lapsed ringi sitsikleitides, mis olid mõnusad ja hingavad. No hästi, neid tuli küll triikida, aga see-eest olid kleidid hipilikud ja looduslähedased. Nüüd on kõigil kiire, visatakse T-särk selga ja minek. Ma nii loodan, et trikotaažiajastu saab ükskord läbi,” mõtiskleb ta.

Kleitide ja seelikute kõrval soovib ta teha sügiseks mõned redad lapitehnikas mantlid. Mõtteis on luua midagi poistelegi.

Elsa kannab uhkusega ema valmistatud särki ja seelikut. Lapitehnikas maalgi, millest tüdruk kinni hoiab, on tema emme näputöö.

“Mul on endal neli tütart ja pole poisteriie kogemust. Kuid ideid see-eest jagub,” naerab 21-, 18-, 17- ja 5aastase tütre ema. Kleidilõiked on Krista ise konstrueerinud. Kleitide rinnaesi-

Nelja tütre ema Krista Hanvere on aastaid lapitehnikas asju teinud. Väikestele tüdrukutele armsate rõõmsavärviliste kleidikeste ja seelikute õmblemiseks sai ta inspiratsiooni oma noorimast tütrest.

sel püüab pilku pabertechnikas lepatriinu, liblikas või lill – igal esemel üks neist.

Pabertechnikas peavad motiivid hästi täpsed olema ja seetõttu õmmeldakse kujutised alusriidele läbi paberi.

“Ma ei lõika liblika või lepatriinu detaile üksikhaaval riidest välja, vaid joonistan kujutise paberile ja õmblen selle järgi,” kirjeldab Krista.

Osa tema lasteriie materjalist on tuttuus, muist jäägid või

lõigatud teistest hilpudest. Näiteks maasikpunase lapiseeliku esiosas valendav pitsisiil pärineb nõukogudeaegsest laudlinast. Mõned mustriksed lapikesed olid eelmises elus osa kittelkleidist või naisteseelikust.

Oma töid ja tegemisi jagab Krista Isetegija.net blogis Õmblusmamsli nime all.

Ajaveebi kaudu saab temalt riideid ka tellida. Tüdrukute lapitehnikas seelik maksab 20–25, kleidid kuni 27 eurot. Lapitehni-

kas näputöö neelab tublisti aega ja sestap pole lapilisi asju tulus odavalt müüa. “Eesti käsitöölised paraku Hiina kaubaga võistelda ei saa,” nendib Krista.

Tema kolm vanemat tütart on juba suured, ent peavad ema tehtust endiselt lugu.

“Mul ei ole kunagi ükski laps Nike’i taga ajanud,” on Krista rahul. “Kõik on leppinud minu õmmeldud riiega. Teen ju neile kõik ise, nii ülerõivad kui kleidid, seelikud, pluusid ja õlakotid.”

HALVETI LOOMAKLIINIK

Ravi
Konsultatsioon
Vaktsineerimine
Hambakivi eemaldamine
Laboratoorsed uuringud

Müügil
lemmikloomatarbed
lemmikloomade toidud

Pikk 26 • Pärnu
E-R 9-18
L 10-15
tel 449 7133

Meite Oma kohvik

« Vana-Sauga 40 Pärnu

« Soodsad hommiku- ja lõunasöögid

« Peo- ja peielauad 30-100 inimesele vastavalt teie soovile

Meite oma toidud meite oma maitse järgi!

Info tel 5341 2106

NEEVA AIAS

SUUR VALIK

viljapuid, marjapõõsaid, ilupuid ja -põõsaid, okas- ja lehtpuid, suve- ja püsililli

Hea aeg istutada!

Audru vald, Papsaare küla, tel 5301 2334, neevaaed.ee

UKSESALONG

UKSED+

LAOJÄÄKIDE TÜHJENDUSMÜÜK

Sise- ja välisused **kuni -70%**

Mexin Baltic OÜ Lao 12-5 Pärnu tel 443 1518 E-R 9-18 L 9-15
www.mexin.ee

KASUTATUD ASJAD

MÜÜK

Müüa korralik värvitud rooste- ba **õllevaat** jalgadel ja manomeetriga. 25 l. Tel 504 4498.

Müüa T-16 **vikat** Paikusel. Tel 513 5002.

Müüa uus **kraaniveefilter** Golden Formula. 5598 9699, 447 2647.

Müüa väga vähe kasutatud **multivann** Coralspa. Pikkus 170 cm x 105 cm x 70 cm. Hind 350 €. 5661 8940.

Müüa üks kolmekohaline **tööriietekapp**, nahast ja riidest **diivan**, **klaver**, **harmoonium**, **toolid**, **lauad**, **riidekapp**, **voodid**. 514 2195.

Müüa **nõukogudeaegset kraami**: külmik "Saratov", mudel 1413, sügavkülmik "Minsk" 1181, 220 l, 3 õhukummiga rehvi 165/80 R13, kaks Moskvitši velge, keevitusrafo ja kompressor. Tel 528 9405 pärast kl 16.

Müüa **diivan** ja **2 tugitooli**, 60 €. Beež Gustavsbergi **WC-pott**, 18 €. VAZ-2101 **plekke**, 25 € tk. 5567 2459.

Müüa **kaevurõngad** Ø 1.50 m, laepaneelid 8.80 x 1.50 m, **vundamendiplokiid**. 5661 1286, 447 4013.

Müüa **kahehobuseader**, **muldafrees KROT**, **kabinetõmbusmasin** Tšaika, traktori **kultivaator**, laius 2,5 m, vabriku **platehõõvel** saega, laius 40 cm. Tel 5666 3849.

Müüa **käsitöötarbed** ja **käitsi** kootud **kleidid**, **kampsunid**; **mööbel**, **jalatsid**, **riided**, **nõud** jne. Tel 5919 9010.

Müüa **mesitarud**. 5621 6483.

Müüa **sügavkülmik** Snaige F 100, A-klass, 100 l. Mõõtmel 850 x 560 x 600. Hind 180 €. Tel 5343 2013.

Müüa elektrooniline **õmbusmasin** Husqvarna Viking Sapphire 830. Pakendis, uus. 600 €, poes 1000 €. 5661 8940.

Noor huviline OSTAB veneaegseid **merevaigust ehteid** – huvitavaid kaelakeid, sõrmused, rinnahõõbed jne. Kõik vanad ehted ja ka karbid huvitavaid! Tel 5872 5458.

OST: 13" **autokummid**. 5661 1286, 447 4013.

Ostan **kraanikausikapi** 60 x 80. 5557 6951.

Ostan **vanaaegseid pudeleid**. Tel 5828 2470.

Ostan **vanaaegseid raamatuid**, **kellaseid**, **märke**, **medaleid**, **ordeneid**, **postkaarte**, **fotosid**, **maale**, **graafikat**, **münste**, **paberrahasid**, **mööblit** jne. 5829 9810.

OST: **hõbelusikad** ja muu **lauahõbe**. 5661 1286, 447 4013.

OST – **RAAMATUD**, **LAUANÕUD**, **MÖÖBEL**. 5192 9453.

OST: NSVLI-aegsed **postkaardid** ja **Vene mündid**. 5661 1286, 447 4013.

Tõstamaa Keskool jagab tarkust, austab aega!

ETTEVÕTLUS-MAJANDUSSUUND
KOOSTÖÖS TÜ PÄRNU KOLLEDŽIGA

AUTOÕPETUS
TASUTA ÜHIKAS
PRII LÕUNASÖÖK

www.tostamaa.edu.ee

HÖRMANN
Tõstused • Uksed • Ajamid

Garaaživärvad
hind alates **295€**

Paigaldus alates 96€

RADEVİK
Radevik OÜ
Savi 3, 80041 Pärnu
Tel, faks 443 7177, 5667 2906
E-post radevik@hot.ee
www.radeviktrade.ee

THK

2014/2015 ÕPPEAASTAL VÕETAKSE VASTU ÕPILASI JÄRGMISTELE ERIALADELE:

Põhikooli baasil

Mehhatroonik	3,5 a.
Sõiduautotehnika	3 a.
Automaatik	3,5 a.
Metallitöötleja arvjuhtimisega (CNC) pinkidel töötaja	3 a.
Keevitaja	3 a.
Müüja rõivaalal	3 a.
Sisekujundaja assistent	3,5 a.
Rätsep - stilist	3 a.

Keskikooli baasil

Mehhatroonik	2,5 a.
Robotitehnika (jätakupe)	1 a.
Külmamehaanika	2 a.
Sõiduautotehnika	2 a.
* Arvjuhtimisega (CNC) metalliõikepinkide seadistaja	2 a.
* APJ lehtmaterjali töötlemispinkidel töötaja (jätakupe)	1 a.
Keevitaja (poolautomaat)	1 a.
Juuksur	1,5 a.
Meisterjuuksur (jätakupe)	0,5 a.
Rätsep - stilist	2 a.
** Meeste - rätsep (jätakupe)	9 kuud
** Sisustustekstiilide õmbleja	0,5 a.
Automaaler	1,5 a.
Autokeretehnik	1,5 a.
* Autodiagnostik	1,5 a.
* Sõidukikere- ja värvitööde meister (jätakupe)	1 a.
* Müüja rõivaalal	2,0 a.
* Müügikonsultant	0,5 a.
* kaugõpe ** õhtunõpe	
Soovijatele koht renoveeritud õpilaskodus.	

Toimub vastuvõtt

Tallinna
Tööstushariduskeskus

Sõpruse pst 182
Tallinn 13424
Telefon: 65 42 833
65 45 026
Faks: 65 42 874
e-post: info@thk.ee
www.thk.ee

TASEMEL KUTSEHARIDUS

EESTI METSANDUSETTEVÕTE AASTAST 2001

EESTI METSNIK
Metsameister üle Eesti

▪ Metsamaa, kasvava metsa ja metsamaterjali ost
▪ Metsaomanike nõustamine
▪ Raie tööd ja transport

TEIE METSAMEISTER *Eesti Metsnik*
info@eestimetsnik.ee tel 50 700 45 www.eestimetsnik.ee

Koonga Tehno OÜ
Sõidukite tehniline ülevaatus

autode • haagiste • mootorrataste • busside • traktorite tehniline ülevaatus

Pärnumaa, Koonga. Avatud E-R 9-17, L 9-13
Tel 447 5565, 526 4831
e-post koongatehno@hot.ee

Pärnu Tänava va' Teatri trupi tegelaskujud Pierrot ja Arlekiin Raido Keskküla ja Meelis Sarve esituses on alates 2005. aastast osalenud pea kõigil rahvusvahelistel hansapäevadel.

MASKID MAHA

Pärnu tuntuimad komödiandid võtsid maskid eest

Tõnu Kann

Kui ajatutel tegelastel nagu Pierrot ja Arlekiin oleks enam austust mineviku vastu, teaksid nad täpselt, kunas Pärnusse ilmusid.

Nüüd ent vaatab üks piinatud, teine lõbustatud ilmel sulle otsa, kui seda küsid. Viimaks pomiseb Pierrot, et vist 2004. aastal, mil le Arlekiin välkkiiret vastu väidab, et see tähelepanuväärne sündmus oli 2005. aasta kevadel. Kindel!

Mõistagi järgneb nüüd lõputuna tunduv vaidlus, kuni Pierrot, ei tea mitmendat korda viimase viieteistkümneminutilise kestel, nutma puhkeb. Sealjuures on raske aru saada, kas ta tihub sellepärast, et väsis ühe ja sama neljakohalise numbri korrutamise, või hoopis sellepärast, et Arlekiin väitluse käigus ta kohvitassi tühjaks on joonud ja nüüd koogilt kirsigi suhu pistis.

"Niisiis, Pierrot, see juhtus 2005. aasta kevadel Rüütli tänava hooviteatris. Pantalone, kes tollal oli meie näidendis küll pooltotakas tohter Dottore, oli ka seal koos imeilus Colombinaga," sõnas Arlekiin varastatud kirsiki vi suust välja sülitades, tehes sellega ühtlasi vaidlusele järsu lõpu.

Algus neljakesi

Algul oli neli tegelast: Pierrot, Arlecchino, Colombina ja pooltotakas tohter Dottore ehk siis Raido Keskküla, Meelis Sarv, Tene Ruubel ja Mart Tõnismäe.

See oli just Tõnismäe idee katsetada sellist tänavakomöödia žanri.

Hiljem mängisid Colombina rolli Heli Vahing ja Kaili Närep.

Materjali otsimise ja lavastamisega tegeles peamiselt Sarv.

Trupi nimeks pandi Täna va' Teater, mis on pühendunud *commedia dell'arte* žanrile.

Nüüd on aasta 2014 ja tegelasi on alles kaks, Pierrot ja Arlekiin.

Commedia dell'arte, Itaalias umbes 500 aasta eest sündinud improvisatsiooniteatri kaks peategelast, Pierrot ja Arlekiin Keskküla ja Sarve esituses on andnud praeguseks paarsada etendust, esitanud tänavail paar tuhat sketši, sõitnud (tihti ekslikult narrideks-toladeks-klounideks peetuna) läbi suure tüki Euroopast, pool Eestit ja lollitanud peale emakeelse publiku vene-, itaalia-, saksa-, soome-, läti-, hispaania-, portugali-, prantsuskeelsetki rahvast.

"Tappa pole saanud, rikkaks ka mitte," resümeerisid mehed.

Pierrot klassikaline tegelaskuju kujutab endast romantikut ja piripilli, kes vaevleb vastamata armastuse käes Colombina, õrna kaunitari vastu.

Meelis Sarv (vasakul) Arlekiinina ja Raido Keskküla Pierrot'na on viimastel aastatel Pärnus nagu prohvetid, kes on kuulsa-
mad võõrsil kui omal maal.

Ardi Truija

Arlekiin teise klassikalise komöödia tegelasena on seevastu lõbus vembumees, mõnikord lausa südameetu nagu Thiil Ulenspiegel ja valmis Colombina südame murdma kas või tüdrukut rikka, ihne ja riiaka isa Pantalone kiusamiseks: mõistagi kui tüdruk on küllalt rumal oma südant teda lõbustavale Arlekiinile kinkima.

Enamasti isegi on, nagu elus tihti juhtub, kus malbetele kaunitaridele, kellest seda oodatagi ei oska, meeldivad pahad poisid.

Päriselul on Pierrot'd kehas-tav Keskküla kõike muud kui piiripill. Romantik aga võib-olla küll, nagu ilmselt lõviosa näitlejaiks õppinuist.

Arlekiinina esinev Sarv pole päriselul kindlasti südameetu südameetumurdja tüüp, ehkki võimekust tal selleks isegi vist oleks.

"Sarve kohta ma ei väidaks, et ta pole südameetu tüüp, pigem vastupidi, sest naistele ta alati meeldib, iseasi, kas ta neid võimalusi ära kasutab," tähendas Keskküla ja võta kinni, kas iseenda või Pierrot'na.

Ei midagi isiklikku

Tänavateatri rollidest rääkides kisub kahe lavakunstikooli (Keskküla Tallinnas, Sarv Viljandis) lõpetanu jutt nii teatriajalooliseks, et hakka või ise Pierrot'na tihkuma.

Inimesed välismaal – kodumaal veel vähem – polevat meeste sõnul kuigi hästi kurnende etendatava kahe ko-

möödiateatris vastanduva tegelastüübiga, kes ometi on otse või moonutatud kujul, võib-olla lausa alateadlikult rüütatud kirjan-duses kõikvõimalikesse tegelaspaaridesse, olgu näiteks või Dulcinea järele õhkav viimane rüütel Don Quijote ja teda saatev rõõmsameelne relvakandja Sacho Panza.

Päriselul on Pierrot'sid ja Arlekiine ja Colombinasid küllaga. Seega peaksid Pierrot ja Arlekiin olema armastatud tegelaskujud. Ja ongi. Ning kaugeltki mitte kõik ei aja neid segi õuenarride või tsirkusetoladega, kes on sootuks teised tegelased.

Sarv teeb tolal ja Arlekiinil vahet, selgitades, et kui Arlekiin midagi pakub, siis ta seda ka teeb, tola seevastu võtab pakutu kümnelt juhul kümnest tagasi, niipea kui petetu käe andami järele sirutab.

Narri roll Keskküla ja Sarve kirjelduse järgi on olla seevastu eriti "vastik" tüüp, tihti kehaltki väärakas, kes pilkab, solvab, teeb narriks, aga ühtlasi lõmitab jõu ees.

Arlekiini seevastu võib usaldada. Tõsi küll, nagu tuult väljal või soolatopsi armunud koka käes.

Pierrot, üksikhing, haavatav ja õnnetu, nagu enamik inimesi sisimas, peaks ju samuti kaaskondsetes äratundmisrõõmu leidma.

Seepärast neid armastatakse ja on nii pikki aastaid kunstis välja kannatatud.

Lahke Pantalone

Ootamatuim tänu, mis komöödiandidele Sarvele ja Keskkülale osaks sai, oli ühes Euroopa riigis ühes linnas mingisugusel tänaval (mõistagi läksid mehed vaidlema nii riigi, linna kui tänava üle), kus üks rikas butiigiomaniik keeras poeukse kostümeeritud meeste ees lukust lahti ja lubas riulitel või varnadest valida, mida süda ihaldab ja silm näeb, hinnast hoolimata.

"Oleks me sinna läinud Meelise ja Raidona, oleksime ehk valinudki paari viimase peal tosse või mõne jopi või dressid, aga kahjuks võtsime lahke kutse vastu Arlekiini ja Pierrot'na ning keerasime asja naljaks ja lahkusime tühjade kätega," meenutas Sarv. "Poemes näis isegi natuke solvunud."

Meelise ja Raidona oleksid mehed mõistnud, et ilmas on lahkeid ja tänulikke rikkureid, aga oma tegelaskujudena tundsid nad mõistagi ainult ihnet, riakat ja õelaid riukaid täis Pantalonet, kes oleks viimane sõbraks pidada.

Nende suurim (suurim on sõna, mida Sarv ja Keskküla siinkohal just kasutasid) esinemine toimus koduses Pärnus, kui nad rahhoovis eten-dasid nukuetenduse moodi tüki Arlekiini ja Pierrot'na Euroopa juhtivate hotellikettide promo-jatele, kus oli Pantalonesid, nii et... teisi vist polnudki.

Kui nukuetendus lõppes ning nähtavale ilmusid Arlekiin ja Pierrot elusuures ja etendus jätkus juba rahva hulgas, olnud puant sedavõrd omal kohal, et mõnigi Pantalonedest tulnud näitlejaid kätt-pidi tänama, kippunud veini mõjul lausa kaelustama.

Aga nagu juba kirja pandud, rikkaks pole Sarv ja Keskküla Arlekiini ja Pierrot'na saanud...

Pärnust Viljandisse

Keskküla ja Sarv on läbi käinud enamiku rahvusvahelistest hansapäevadest alates 2005. aasta Tartu omadest, olles kogunud

nii palju tuntuust, et neil tekkinud lausa oma publik: inimesed, kes hansapäevi fännavad ja igal aastal kohale sõidavad kas siis esinejatena või osasaajatena.

Samal ajal kujutavad hansapäevad meeste pikki tööpäevi hommikul kella kümnest õhtul kaheksani, mõnikord kauemgi.

Nende palkajaks on olnud aastani 2010 Pärnu linn, kui siin rahvusvahelisi hansapäevi peeti. Sealt edasi aga üha rohkem Viljandi linnavõim, mis Pärnu näit-

lejapaari sõna otseses mõttes üles on ostanud. Pidades silmas, et Mulgimaa pealinn on 2015. aasta hansapäevade korraldaja ja ehtmulgikult tahab üle lüüa kõik nüüdisaegsed hansapäevad, kus need ka toimunud veel Sarve ja Keskküla duetti, neid kaht *commedia dell'arte* peategelast välja panna.

Üsna üksikud

Nii imelik kui see Euroopa kontekstis ei tundugi, pole olnud ühelgi teisel hansapäevade delegatsioonil vähemalt 2005. aastast, kui polnud veel Sarve ja Keskküla duetti, neid kaht *commedia dell'arte* peategelast välja panna.

"Ma ei oska öelda, millega seda seletada, et neid klassikalisi komöödiarolle tänavateatrina tänapäeval enam keegi esitada ei taha, kuigi žanr ise oli sajandite eest levinud kõikidel laadadel ja rahvapidudel üle Lõuna- ja Kesk-Euroopa," arutles Keskküla. "Tea, et Eestis on pakutud noortele näitlejatele ja tudengitele neid rolle ja võimalusi tänavateatriks, aga midagi püsivat pole sellest saanud."

Samal ajal tunnistasid mehed, et tänavateater nõuab tundidepikkusi esinemisi, seega head füüsi, toidu ja õllega piiri pidamist kuumemalgi suvepäevil.

Sealjuures tuleb pidevalt improviseerida, sest isegi veerandtunniseid kokkuharjutatud sketše üksteise järel esitades vaheldub publik ja sünnib olukordi, kus tuleb kasutada kõike, mis stiihina näitlejale kätte mängib, et see etenduse huvides ja publiku naerutamiseks ära kasutada.

"Meil pole vaja enam märksõnugi kokku leppida, taju-momentaanselt, kuhu partner oma mänguga jõuda tahab, mis idee tal tekkis ja kuidas ta seda lahendada tahab," sõnas Sarv.

Kuna publik on hansapäevadel paljumeelne, ei saa näitlejad tänaval lootust tekstile, seda neil enam polegi, vaid kasutada tuleb kehakeelt: žeste, miimikat, tant-su, näo ilmekust, et edasi anda etendatavat süžeed.

Lisaks muusika, mis on viimasel ajal minimaliseeritud äärmuseni: laul, tamburiin ja kõristid.

Peale tänavaesinemiste palutakse näitlejapaaril esineda konferansse ja õhtujuhtidena. Kuidas seda sõnagi lausumata teha?

"Lihtne, kui on vaja, veame peoperemehe kättpidi kõnelema või kui on tarvis rahvast sööma kutsuda, näitame, kui näljased me oleme, ja läheme lihtsalt ahnelt pakutavaid palu mekkima," sõnas Sarv. "Ja kui rahvas ei taida, teeme neile kehakeelt kasutades koomiliselt selgeks, et toit on maitsev, seda jagub ja selle eest ei tule maksta."

Hall argipäev

Kuigi Keskküla ja Sarv on õpinud näitlejad, ei tööta esimene neist teatris 2004. aastast ja teine 2003. aastast. Keskküla on töötanud raadioajakirjanikuna ja teenib nüüd oma igapäevast leiba Pärnu Postimehe veebitoimetajana.

Sarv, kes on samuti raadios töötanud, on nüüd avaliku esinemise lektor Tartu ülikooli Pärnu kolledžis, veab kolledži üliõpilasteatrit ja on ansambli Pöölooy Gläänz liider. Samuti võib teda näitlemas näha erinevates teatrites ja projektides.

Mehed on abielus ja mõlemad isaks kahele lapsele.

Otsime oma sõbralikku meeskonda

HOMMIKUSÖÖGIKOKKA ABIKOKKA NÕUDEPESIJAT

Tööle asumise aeg: niipea kui võimalik

Huvi korral ootame CV-d ja sooviavaldust
e-postil kurgovilla@kurgovilla.ee

Lisainfo tel 442 5736

TÖÖ

Tostamaa Vallavalitsus
kuulutab välja konkursi

LASTEAIADIREKTORI

ametikoha täitmiseks

Täpsem info
www.tostamaa.ee

Töö Norras üldehitustöödel. Tel 515 7377.

Buildtech OÜ otsib oma meeskonda oskustega **puuseppasid-üldehitustööliisi**. CV saata: info@buildtech.ee. Info 5810 3711.

KÜ Paikuselt otsib puidust **vahe- ja välisuste remontijat** (lukkude vahetus, ukseklaasid jne). Info 525 7370, kivimare@hotmail.com.

MKM Infra OÜ pakub tööd CE-kat **autojuhile** poolhaagis-kalluril. Tel 557 7683.

Pärnu Raeküla Lasteaed kuulutab välja konkursi **vabanevale koolieelse lasteasutuse õpetaja** ametikohale. Ootame rõõmsameelset ja meeskonnatööd hindavat õpetajat. Avaldus, CV ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad esitada **09.07.2014** aadressil Pärnu Raeküla Lasteaed, Järva 2, 80023 Pärnu või info@raekula.parnu.ee. Info tel 443 2842.

Tekstiiltootmisega tegelev ettevõtte otsib **tootmistööliisi**. Töö vahetustega. Elulookirjeldus saata kvarik@gabrielscientific.com.

Muuseumikohvik võtab tööle **koka**. Info 5627 0096.

Vajatakse **harvesterijuhti**. 90% tööst RMK-s. 565 4011.

Pakume alalist tööd **klienditeenindajale** (18–30 a) Aasia restoranis. 5553 4771, 5553 5318.

TEENUS

ELEKTRITÖÖD. 5604 7540.

22 m korvtöstuk. 517 5783.

Fassaadi-, katuse-, üldehitus-, maali- ja plaatimistööd. www.1ja1.ee, 5697 9788.

Ohtlike puude langetamine. 504 7811.

Betooni-, müüri- ja üldehitustööd. 5333 9309.

3 t tagaluuktöstukiga **veok**, vajadusel ka töömehed. 5595 9144.

Aiad, piirded, väravad. Tel 5561 5955.

Autode kere- ja värvitöö. PLEKU OÜ. Rohu 1a. 514 1091.

BOBCAT – kaevetööd, harjamine. Tel 5656 8695.

Boilerite puhastamine ja remont. 5803 3282.

Ehitame ja remondime. Kõik tööd! 5463 0087.

ELEKTRITÖÖD. 5307 6322.

ETERNIIT KOOS PAIGALDUSEGA. 5660 8122.

Fassaadi soojustus, viimistlus. OÜ Edmak Fassaad. 5557 1756.

Fassaaditööd. 5346 6086.

GPSi uuendus. 5617 3144.

HALUMASINA rent ja teenus (bensiiniga või elektriga, mobiilne). 5620 8210.

Heinamaade niitmine ja heina purustamine. Tel 5687 6577.

INVATRANSPORT. 5886 9590.

KAARDID ENNUSTAVAD. 24 h. Tel 900 1727. Hind 1,09 € min.

KATUSETÖÖD. 5803 3568.

Katusetööd, fassaaditööd, üldehitustööd. 554 9131, info@kunnely.ee.

KENT Kodumasinad. Tel 443 2552.

Kivikorstnate ehitus. 5667 5334.

KORSTNAD JA KORSTNAPITSID. 554 8699.

Korstnapühkija. 5332 5958.

KORSTNAPÜHKIMISTÖÖD. Litsents. 5660 0400.

Küttepuude saagimine ja lõhkumine. 5362 7019.

Küttesüsteemide ehitus, san-tehnilised tööd, päikeseküte Introne OÜst, 507 1292.

LAARMANN KRAANAD – tõstevõimega kuni 80 t, kraana haagisega, teleskooplaadur. 5552 0847.

Koidula PARK Hotell	
Otsime oma meeskonda ADMINISTRAATORIT	
Töö kirjeldus: • hotelli klientide teenindamine • arvelduste tegemine ja arvete väljastamine • tellimuste vastuvõtmine • lobby-baari teenindamine • vahetustega töö (9–21 ja 21–9)	Nõudmised kandidaadile: • ausus ja koostöövalmidus • inglise keele oskus suhtlustasandil, kasuks tuleb soome ja vene keele oskus • positiivsus ja tahe klientidega suhelda
Omalt poolt pakume: • tööd dünaamilises ja meeldivas kollektiivis • tööalast väljaõpet • tänapäevaseid tööttingimusi	CV palume saata e-postil info@koidulaparkhotell.ee Täiendav info tel 447 7032

Lame- ja viilkatuste remont ning ehitus. Müüritööd, vuukimine, üldehitus, sisetööd. 5621 8889.

LAMMUTUSTÖÖD. 5331 0992.

MAA-ALUSTE KASTMISSÜSTEE-MIDE PAIGALDUS. San-tehnilised, vee-, kanalisatsiooni-, torutööd. Tel 5688 4325, www.univer.ee.

Meesmassöör pakub Rootsi massaaži – klassikalist massaaži, mis aitab lõdvestuda, kõrvaldab valu lihastest ja liigestest, parandab keha-hoiaikut, aktiveerib organismi kaitsefunktsioone. Broneeri aeg telefonil 5832 0300.

Muru ja heina niitmine, trimmerdamine. 5688 2278.

Muruniidukite hooldus, remont, varuosad. 5676 9201.

Muru niitmine ja trimmerdamine. 5687 6991.

Ohtlike ja suurte puude langetamine. 517 5783.

Ohtlike puude eemaldamine, võsa lõikus. Töötame iga ilmaga. Pika-egne kogemus sel alal. Soodsad hinnad, kiire ja ohutu teenus. Tel 5623 0373, Randy. Helista julgelt ja leiame lahenduse.

Ohtlike puude langetamine. 5663 2968, 5340 2068.

Paigaldame tänavakive. Tel 5382 6917.

Pehme mööbli ja vaipade puhastus aurupesuga. Tel 5620 5659.

Merilux Ehitus

Fassaadi soojustus- ja viimistlustööd
Katusekattetööd
Üldehitus

Tel 5649 4910
5347 0972
meriluxehitus@gmail.com
www.meriluxehitus.ee

PESUMASINA REMONT. 5633 3636.

PLAATIMISTÖÖD. Tel +372 5646 1733.

Pottsepatööd, korstnad, korstnapitsid. 5383 4009.

Puit- ja parkettpõrandate paigaldus, lihvimine, viimistlus, taastamine. 515 4056.

Puurkaevude, küttegaevude puurimine, pumpade, septikute paigaldus, vee-, kaevu- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Puurkaevude rajamine ja puhastamine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus. 502 1279, 526 9604, www.puurkaevumeistrid.ee.

RAAMATUPIDAMISTEENUS. 5192 9508.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine ja remont. Tel 5638 1774.

Rakkekaevude puhastamine. 557 4792.

Salvkaevude kaevamine, puhastamine. 5672 7555.

Seinatennis. 5367 0248.

Septikute müük ja paigaldus, süvaveepumpade paigaldus. Tel 521 7415. info@veegrupp.ee.

SISEVIIMISTLUS. Vannitoad. 5669 7641.

Teemantpuurimine. Tel 5668 9845. www.teemantpuur.eu.

Tänavakivide müük ja paigaldus. www.kivivennad.ee. Tel 558 8842.

Tänavakivide paigaldus. 5804 2209.

RAUAKOLA äravedu, ka väike kogus. 5814 5151.

VEE- JA KANALISATSIOONITRAS-SIDE ehitus. Töödele GARANTII 2 aastat. Tel 5349 5065.

VEOD, KOLIMINE, TÖÖMEHED. 442 6177, 5622 6895. ENNUPOISID.

VEO- ja TÖSTETÖÖD. 516 7789.

Veoteenus 5 t kalluriga, 10 m³. 516 6452.

Veoteenus kaubikuga. 5886 9590.

Väikeehitus-, koristus-, lammutus- ja kolimistööd. 5595 9144.

ÕHKBATUUTIDE RENT

E–N –35%. www.hypa.ee, 5646 1100.

Üldehitustööd väikefirmalt. 5564 3141, 5809 1998.

Ehitame teile maja, sauna, abihooned, terrassi, aia jne. Tel 5354 3052.

KONDISITSEERIDE TÄITMINE. 552 1140.

Soodne katuseplekk, ehituslikud plekitööd. Tel 5646 1733.

Teeme katuse- ja üldehitustööd. Tel 5819 3396.

AS Uninaks otsib Lihulasse kuivsegude tehasesse

MÜÜGIESINDAJAT-LOGISTIKUT

Tööülesanded:

- aktiivne müügitöö
- toodete tutvustus
- klientide konsulteerimine
- kauba lähetamine klientidele

Kandideerimiseks saada CV hiljemalt **13.07.2014** koos palgasooviga e-postil uninaks@uninaks.ee

Märgusõna „Lihula müügiesindaja-logistik“

Lisainfo tel 661 0520 või e-postil uninaks@uninaks.ee

Teeme erinevaid ehitustööd. Tel 564 1555.

Telli koju lõõgastav massaaž. Tel 5894 1848.

Uued ja kasutatud arvutid
MÜÜK-HOOLDUS-REMONT
Tahvelarvutite parandus
Kodulehed
Serveriteenused
ARVUTIPARANDUS OÜ
Riia mnt 54, tel 442 6648.

Pediküür: 16 € (1,5 h). Tel 5664 3446.

Trimmeri- ja võsatööd. 5377 1687.

RADIVA EHTUS OÜ

- FASSAADIDE SOOJUSTAMINE & VIIMISTLEMINE
- KATUSEKATTETÖÖD
- ÜLDEHITUSTÖÖD

TEL 5348 7655
www.radivaehitus.ee

MÜÜK

Jämedad pinnud, halupuud veoga. 5667 0705.

Müüa küttepuid (lepp, kask). 5346 1200.

LIIV, KRUUS, KILLUSTIK, MULDA, FREESASFALT, vedu. Tel 5639 1234.

Müüa küttepuid (ka kuivad ning võrgus). Tel 505 9868.

Kvaliteetne HALUPUU al 30 € veoga. 5662 5110.

Kvaliteetne HALUPUU (must lepp, kask) veoga. 564 4507.

Kasepinnud, -klotsid. 5392 8834.

Kuivad klotsid. Paksud kasepinnud. 5390 5039.

Pakitud TURBABRIKETT. Kojuvedu. Tel 514 9745.

MÜÜME Info 506 0422

- valmis KÜTTEPUID (30 ja 50 cm) aasta ringi, kohaletoomisega, 27 €/rm
- LEPAPINDE (1,2 m), 20 €/rm

Kvaliteetne PUIDUBRIKETT. Vedu. Tel 5359 2794.

Eterniit-, teraskatuse ja kivikatuse ning vihmaveesüsteemide müük. Fassaadimaterjalid, saematerjal ja voodrilaud. Puit- ja PVC-aknad ja -uksed. Tel 554 9131, sinukatus@gmail.com.

Halupuud veoga. 5456 2715.

Kompost, männipuukoor, hobuse-sõnnik, muld, graniit- ja paekillustik, liiv, kotis ja puistena. Vedu. 5349 2771.

Kuiv puu lahtiselt ja võrkkotis. Tel 5815 2410.

KÕDUSÕNNIK 30 kg. KUIV või TOORES HALUPUU 30–50 cm. Tammaru Farm, 523 8852.

KÜTE: 3 m, halg 30–60 cm, võrgud, katlasse saar. Al 16 €/rm. Järelmaks. 5620 8210.

Küttepuid 3 m ja halupuud 30–60 cm. Tel 5669 0234.

Küttepuid 4 rm kaupa. 514 4359, Lillemets.

Küttepuid. 5362 7019.

Küttepuid (ka kuivad). 5595 9144.

Küttepuid veoga. 5342 4988.

MULD, LIIV, KILD. 516 7789.

MULLA MÜÜK. 5373 8837.

Müüa kasevihad. 5686 1336.

RATTAÄRI Merimetsa 15a. Jalgrattad kuni –25%. Müük, remont, hooldus, varuosad. Jalgrattad järelmaksuga. Tel 5562 7469, 442 5387, www.rattaari.ee.

Sarikad, talad, prussid, lauad, reikad otse tootjalt. Tel 514 8160, 518 6129.

Sauna- ja suitsuahjud, kaminad, pliivid, boilerid soodsalt. Pottsepatööd. 505 4355.

TURBA- JA PUIDUBRIKETT koos veoga. 507 8754, briketivedu.ee.

Kuivad 50 cm küttepuid. Tel 5331 6332.

Kuivad küttepuid 50 cm, kask 30 cm võrkkotis, 3 m küttepuid. Transport. 504 4036, 512 9977.

Kuivad KÜTTEPUUD. 5373 7286.

Kuiv kask, lepp, saar 0,5; 0,3 m. Kuivad kase-, lepa- ja haavaklotsid. 3 m pinnad VÖRGUS ja PUIS-TENA. Vedu TASUTA. 5349 2771.

Kvaliteetne lõhutud küttepuid al 30 € rm (hall lepp, must lepp, kask), klotsid 28 € rm veoga. 507 0727.

Kvaliteetne toores küttepuid. Tel 5815 2410.

Müüa halupuud. 5349 5658.

Müüa maasikaid. 5559 8134.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaua. Erinevad laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Müüa kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelletteid ning puidu- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Kontakt 433 3130, 523 8503.

MÜÜA KVALITEETSED KÜTTEPUUD. Hind al 28 €. Tel 507 9940.

Müüa soodsa hinnaga talusealiha. Tel 505 9151 või 5354 3002.

Müüme uusi ja kasutatud akordioneid, kitarre, puhkpille jpm. Samuti teeme hooldust! Rohkem infot tel 5196 0638 või meie e-poest www.kayansound.com. Asume Tallinnas Paldiski mnt 19a.

Sõelutud muld, liiv, kruus, killustik. Info tel 507 0443.

Esmaspäev 30. juuni

06.50 Aia elu
07.00 Maahommik
07.45 Osoon
08.10 Terve Eesti*
08.40 Suvel
08.55 Kodused mehed
09.40 Holby City haigla*
10.40 Mahemaa*
11.10 Ajavaod
11.40 Jamie Oliveri 30 minuti road*
12.05 Kirbuturu lood*
13.00 Mf Suvi*
14.25 Minuscule
14.30 Vaalasaade Maria*
15.20 Kodused mehed*
16.05 Holby City haigla
17.05 Mõistlik või mõttetu
17.35 Meie inimesed
18.00 Önne 13
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Jalgpalli MM FIFA 2014: 1/8-finaal
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.35 Ringvaade
22.15 Seto leelo
22.45 Jalgpalli MM FIFA 2014: 1/8-finaal
01.00 Jalgpalli MM FIFA 2014: Kokkuvõte

06.00 Punased roosid*
06.50 Taltsutamatu süda*
07.40 Garfield
08.05 Suvereporter*
09.05 Armastus ja karistus*
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Sajandi armastus*
14.00 Lindprii
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Taltsutamatu süda
18.00 Armastus ja karistus
20.00 Suvereporter
21.00 Peitusemestrid
21.30 Saladused
22.30 Mentalist
23.25 Kaks ja pool meest
23.55 Nikita
00.50 Vahelevõtja
01.35 Rizzoli ja Isles
02.20 Hawthorne

06.15 Animasarjad
07.55 Armastuse pisarad*
08.55 Kirgide torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.40 Vaid Venemaal pluss
11.10 Padjaklubi*
12.10 Moodne perekond
12.45 Hullumeelsed perekonnad*
14.30 Selline on elu!
15.25 Vaprad ja ilusad
15.55 Armastuse pisarad
16.50 Midsomeri mõrvad
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kättemaksukontor
21.00 Ameeriklased
22.00 Suvesangarid
22.30 Mf Plekksepp, rätspe, sõdur, nuhk
01.00 CSI kriminalistid
01.50 Sündmus
02.40 Vöta või jätta

07.30 Animasarjad*
08.45 Lastetuba **09.00** etve
 Wallace ja Gromit* **09.30** Tagatarge-
 mad **10.00** Ellujäämise kunst **10.25**
 Siin ja praegu **11.25** Idioot* **12.15**
 Eesti muusikavideod **12.45** Paani-
 ka külas* **14.00** ERR uudised **17.00**
 Dok Viie tähti eksistents* **18.00** Ani-
 masarjad **19.20** AK (viipek) **19.30** AK
 (vk) **19.45** 4x4 **20.15** Mf Sulerahvas
 21.10 Epikuurlase önnelik teekond
22.00 Kirjandusfestival HeadRead
22.45 Wikmani poisid **23.15** Laul
 Maarja küla 2009

09.00 Seitsmesed suvesa-
 damas **09.30** Kodu keset lin-
 na* **10.00** Kutsuge Cobra 11*
11.00 Mf Star Wars VI – Return of the
 Jedi* **13.30** Kodu keset linna **14.00**
 Kutsuge Cobra 11* **15.00** Tene-
 rife **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-
 Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simp-
 sonid* **19.00** Kuidas ma kohtasin teie
 ema **20.00** Perepea **20.30** Simpso-
 nid **21.00** Kõige naljakamad koduvi-
 deod **21.30** Mf Otse sinu koduksel
23.25 Puhkus Mehhiikos **00.40** Kui-
 das ma kohtasin teie ema*

08.15 Punased roosid
09.15 Emmerdale* **09.45**
 Küladetektiivid **10.45** Sü-
 dametukse **12.00** Staa-
 riminutid **12.20** Poissmees* **14.00**
 Mf Vennad* **16.00** Briti tippmodell
17.00 Superlapsehoidja **18.00** Dok-
 tor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30**
 Emmerdale **20.00** Eesti tippmodell
21.00 Mf Elu täis illatusi **23.00** Poiss-
 mees **00.45** Suvereporter **01.40** Bri-
 ti tippmodell*

06.30 Motoreporter Baikalis*
07.00 Suvereporter+ **08.00**
 Galileo* **08.30** Komissar Rex*
09.20 Sissemurdjad* **10.10**
 Näljased meremehed* **11.00** Jutu-
 tuba **13.45** Supermani uued seiklu-
 seds* **14.35** Knight Rider* **15.30** Näl-
 jased meremehed **16.20** Komissar
 Rex **17.10** Supermani uued seiklu-
 sed **18.05** Knight Rider **19.00** Galileo
19.30 Merevaade **20.00** Tuvikesed*
21.00 Kaks ja pool meest* **21.30**
 Kriminaalne Venemaa **22.30** Jõu-
 gud **23.30** Conan **00.20** Kaks ja pool
 meest **00.45** Tuvikesed

Teisipäev 1. juuli

06.50 Aia elu
07.00 Maahommik
07.45 Osoon
08.15 Ringvaade*
08.55 Kodused mehed
09.40 Holby City haigla*
10.40 Elinolä
11.10 Ajavaod
11.40 Paradiisi päästmise nimel
13.00 Kihnu naine
13.50 Peiar
14.20 Mehed, kes ujuvad*
15.20 Kodused mehed*
16.05 Holby City haigla
17.05 Mõistlik või mõttetu
17.35 Meie inimesed
18.00 Önne 13
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Jalgpalli MM FIFA 2014: 1/8-finaal
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.35 Ringvaade
22.15 Noortepidudest läbi aegade
22.35 Rongisõit
22.45 Jalgpalli MM FIFA 2014: 1/8-finaal
01.00 Jalgpalli MM FIFA 2014: Kokkuvõte

06.00 Punased roosid*
06.50 Taltsutamatu süda*
07.40 Garfield
08.05 Suvereporter*
09.05 Armastus ja karistus*
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Rosamunde Pilcher
13.30 Peitusemestrid*
14.00 Lindprii
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Taltsutamatu süda
18.00 Armastus ja karistus
20.00 Suvereporter
21.00 Krimi
21.30 Nuuskija
22.35 NCIS Los Angeles
23.30 Kalailm
00.00 Saladuste kütid
00.55 Jahtunud jälg
01.40 Kaks ja pool meest*
02.05 Mentalist

06.15 Animasarjad
07.55 Armastuse pisarad*
08.55 Kirgide torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.25 Top Shop
10.40 Vaid Venemaal pluss
11.10 Kättemaksukontor*
12.10 Moodne perekond
13.05 Suvesangarid*
13.35 Ameeriklased*
14.30 Selline on elu!
15.25 Vaprad ja ilusad
15.55 Armastuse pisarad
16.50 Midsomeri mõrvad
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kättemaksukontor
21.00 Kupli all
22.00 Suvesangarid
22.30 Padjaklubi
23.30 Mf X-mehed
01.25 CSI kriminalistid
02.20 Sündmus

07.30 Animasarjad
08.45 Lastetuba **09.00** etve
 Näite mäng **09.30** Maa ja taeva va-
 hel* **09.55** Kirjandusfestival Head-
 Read* **10.40** Sulerahvas* **11.35** EÜE
 segu* **12.03** ERR uudised **17.00** Öö-
 ülikooli rännakud* **18.00** Animasar-
 jad **19.20** AK (viipek) **19.30** AK (vk)
19.45 Metsapeatus **20.15** Ümber In-
 dia ookeani koos Simon Reeve'iga*
21.15 AegRuum **22.10** Teaduspala-
 vik **22.35** Aung San Suu Kyi **23.35**
 Keelua ja kuningas

08.30 Seitsmesed suvesa-
 damas* **09.30** Kodu keset lin-
 na* **10.00** Kutsuge Cobra
 11* **11.00** Mf Otse sinu kodu-
 ksel* **13.00** Kõige naljakamad kodu-
 videod* **13.10** Top Shop **13.30** Ko-
 du keset linna **14.00** Kutsuge Cobra
 11* **15.00** Tene-
 rife **16.00** Kutsuge
 Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Pere-
 pea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Kuidas
 ma kohtasin teie ema **20.00** Perepea
20.30 Simpsonid **21.00** Suvesanga-
 rid **21.30** Mf Rahuhoi-
 dja **23.30** Puh-
 kus Mehhiikos

05.30 Manhattani tuhka-
 triinu **06.20** Totaalne är-
 kamine! **08.15** Punased
 roosid **09.15** Emmerdale*
09.45 Küladetektiivid **10.45** Süda-
 metukse **12.00** Staa-
 riminutid **12.20** Poiss-
 mees* **14.00** Naistevahetus
15.00 Poiss, kes ei suuda unustada
16.00 Briti tippmodell **17.00** Super-
 lapsehoidja **18.00** Doktor Oz **19.00**
 Kodus ja võõrsil **19.30** Emmerdale
20.00 Eesti tippmodell **21.00** Kadu-
 nud **22.00** Naisuurijad **23.00** Poiss-
 mees **00.45** Suvereporter

06.30 Merevaade* **07.00** Su-
 vereporter **08.00** Galileo*
08.30 Komissar Rex* **09.20**
 Conan* **10.10** Näljased mere-
 mehed* **11.00** Jututuba **13.45** Su-
 permani uued seiklused* **14.35** Kni-
 ght Rider* **15.30** Näljased meremehed
16.20 Komissar Rex **17.10** Superma-
 ni uued seiklused **18.05** Knight Rider
19.00 Galileo **19.30** Peitusemestrid
20.00 Tuvikesed* **21.00** Kaks ja pool
 meest* **21.30** Mf Pikk nädalavahe-
 tus **23.30** Conan **00.20** Kaks ja pool
 meest **00.45** Tuvikesed

Kolmapäev 2. juuli

06.50 Aia elu
07.00 Maahommik
07.45 Osoon
08.15 Ringvaade*
08.55 Kodused mehed
09.40 Holby City haigla*
10.40 Elinolä
11.10 Ajavaod
11.40 Kirjad laulupeolt*
12.05 Minuscule
12.15 Täär treenib triatloniks
12.30 Operetigala
14.05 Stereo
14.50 Mahemaa*
15.20 Kodused mehed*
16.05 Holby City haigla
17.05 Mõistlik või mõttetu
17.35 Meie inimesed
18.00 Önne 13
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Reisile minuga
19.15 Pidu viimas ja päikeses
19.50 Lauluataadi hümnid
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.35 Ringvaade
22.15 Eri Klas 75
23.35 Allakäigurada
00.30 Eesti Jazzi gala

06.00 Punased roosid*
06.50 Taltsutamatu süda*
07.40 Garfield
08.05 Suvereporter*
09.05 Armastus ja karistus*
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Rosamunde Pilcher
13.30 Krimi*
14.00 Lindprii
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Taltsutamatu süda
18.00 Armastus ja karistus
20.00 Suvereporter
21.00 Suur lotokolmapäev – Roosi-
 de sõda
22.00 Naabriplika
23.00 Elav märklaud
23.55 V: Punane vihm
00.50 Seadusesilm
01.40 Vampiiripäevikud
02.25 Mentalist

06.15 Animasarjad
07.55 Armastuse pisarad*
08.55 Kirgide torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.25 Top Shop
10.40 Vaid Venemaal pluss
11.10 Kättemaksukontor*
12.10 Moodne perekond
13.05 Suvesangarid*
13.35 Kupli all*
14.30 Selline on elu!
15.25 Vaprad ja ilusad
15.55 Armastuse pisarad
16.50 Midsomeri mõrvad
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kättemaksukontor
21.00 Juurdlust viivad läbi sensitiivid
22.00 Suvesangarid
22.30 Suletud uste taga
23.30 Top Gear USA
00.30 Firma
01.25 Anarhia pojad

07.30 Animasarjad
08.45 Lastetuba **09.00** etve
 Energiat avastamas **09.30** Pürami-
 di tipus **10.00** AegRuum **10.50** Klah-
 sika koos Klasiga **11.50** Klassikatahed
 2013 **13.04** ERR uudised **16.35** Eesti
 muusikavideod **16.50** Kirjandusfesti-
 val* **17.20** Töötuba **18.00** Animasar-
 jad **19.30** AK (viipek) **19.30** AK (vk)
19.45 Tubane suvi **20.15** Ameerika
 telesarja lugu **21.10** Surma öökond
22.00 Eesti lood **22.30** 4x4 **22.55**
 Eesti TOP **7.23.30** NWR* **00.35** Rock
 Summer 25

Seitsmesed suvesadamas*
09.30 Kodu keset linna*
10.00 Kutsuge Cobra 11*
11.00 Mf Rahuhoi-
 dja **13.00** Kõige
 naljakamad koduvideod* **13.10** Top
 Shop **13.30** Kodu keset linna **14.00**
 Kutsuge Cobra 11* **15.00** Tene-
 rife **16.00** Kutsuge
 Cobra 11 **17.00** A-
 Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simp-
 sonid* **19.00** Kuidas ma kohtasin teie
 ema **20.00** Perepea **20.30** Simpso-
 nid **21.00** Suvesangarid **21.30** Mf
 Cosmopolis **23.40** Euroopa pokke-
 riturnee

05.30 Manhattani tuhka-
 triinu **06.20** Totaalne är-
 kamine! **08.15** Punased
 roosid **09.15** Emmerdale*
09.45 Küladetektiivid **10.45** Südametuk-
 se **12.00** Staa-
 riminutid **12.20** Poiss-
 mees* **14.00** Kadunud* **15.00** Nai-
 suurijad* **16.00** Briti tippmodell
17.00 Superlapsehoidja **18.00** Dok-
 tor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30**
 Emmerdale **20.00** Eesti tippmodell
21.00 Mf Wall-E **23.00** Poissmees
00.45 Suvereporter

06.30 Peitusemestrid*
07.00 Suvereporter **08.00**
 Galileo* **08.30** Komissar Rex*
09.20 Conan* **10.10** Näljased mere-
 mehed* **11.00** Jututuba **13.45** Su-
 permani uued seiklused* **14.35** Kni-
 ght Rider* **15.30** Näljased meremehed
16.20 Komissar Rex **17.10** Superma-
 ni uued seiklused **18.05** Knight Rider
19.00 Galileo **19.30** Kailaim **20.00**
 Tuvikesed* **21.00** Kaks ja pool
 meest* **21.30** Mf Kill Buljo **23.30** Co-
 nan **00.20** Kaks ja pool meest **00.45**
 Tuvikesed

Neljapäev 3. juuli

06.50 Aia elu
07.00 Maahommik
07.45 Osoon
08.15 Ringvaade*
08.55 Kodused mehed
09.40 Holby City haigla*
10.40 Elinolä
11.10 Ajavaod
11.40 Eri Klas 75*
12.55 Foorum
13.15 Kaalukeelte laulud
13.55 Kirbuturu lood
14.50 Päikeseline itaalia köök
15.20 Kodused mehed*
16.05 Holby City haigla
17.05 Mõistlik või mõttetu
17.35 Meie inimesed
18.00 Önne 13
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Reisile minuga
19.10 Aja puudutus Raadil
20.05 Koguja
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.35 Ringvaade
22.15 Täheleav
23.30 Muusikatuba
00.30 Vabaduse laul

06.00 Punased roosid*
06.50 Taltsutamatu süda*
07.40 Garfield
08.05 Suvereporter*
09.05 Armastus ja karistus*
11.05 Kodus ja võõrsil
11.35 Rosamunde Pilcher
13.30 Galileo*
14.00 Lindprii
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiivid
17.00 Taltsutamatu süda
18.00 Armastus ja karistus
20.00 Suvereporter
21.00 Heeringas Veenuse öäl
21.30 Viimane võmm
22.30 Mf Suured
00.30 Chuck
01.20 Harry seadus
02.05 Mentalist
02.45 Naabriplika*
03.30 Suvereporter*

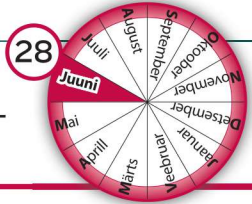
06.15 Animasarjad
07.55 Armastuse pisarad*
08.55 Kirgide torm*
09.55 Vaprad ja ilusad*
10.25 Top Shop
10.40 Vaid Venemaal pluss
11.10 Kättemaksukontor*
12.10 Moodne perekond
13.05 Suvesangarid*
13.35 Juurdlust viivad läbi sensi-
 tiivid*
14.30 Selline on elu!
15.25 Vaprad ja ilusad
15.55 Armastuse pisarad
16.50 Midsomeri mõrvad
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kättemaksukontor
21.00 Selgelnägi-
 jate tuleproov
22.00 Suvesangarid
22.30 Suletud uste taga
23.30 Dr House
00.30 Euroopa pokkeriturnee
01.35 Peamine kahtlusalune
02.20 Suletud uste taga*
03.10 Euroopa pokkeriturnee*

07.30 Animasarjad **8.45** etve
 Lastetuba **09.00** Met-
 sapeatus* **09.25** Ameerika telesar-
 ja lugu* **10.20** Surma öökond* **11.10**
 Aung San Suu Kyi* **12.10** Laulu-
 lute **13.19** ERR uudised **16.45**
 R2 Live: Iirid* **17.15** Smallville **18.00**
 Animasarjad **19.20** AK (viipek) **19.30**
 AK (vk) **19.45** Rakett **69.20.15** Karu-
 de viimased kantsid **21.10** Humme-
 ri jälgedes **21.50** Mf Valge saak **23.35**
 Rabarock 2009 **00.00** Kuldrannake

Seitsmesed suvesadamas*
09.30 Kodu keset linna*
10.00 Kutsuge Cobra 11*
11.00 Mf Cosmopolis* **13.10** Top
 Shop **13.30** Kodu keset linna **14.00**
 Kutsuge Cobra 11* **15.00** Tene-
 rife **16.00** Kutsuge
 Cobra 11 **17.00** A-
 Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simp-
 sonid* **19.00** Kuidas ma kohtasin teie
 ema **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid
21.00 Suvesangarid **21.30** Mf Vaen-
 lase tagalas **23.30** Puhkus Mehhiikos
00.45 Kuidas ma kohtasin teie ema*

05.30 Manhattani tuhka-
 triinu **06.20** Totaalne ärka-
 mine! **08.15** Punased roo-
 sid **09.15** Emmerdale* **09.45** Külade-
 tektiivid **10.45** Südametukse **12.00**
 Staa-
 riminutid **12.20** Poiss-
 mees* **14.00** Mf Wall-E* **16.00** Briti tippmo-
 dell **17.00** Superlapsehoidja **18.00**
 Doktor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil
19.30 Emmerdale **20.00** Eesti tipp-
 model **21.00** Süües saledaks **21.30**
 Aedniku aabits **22.00** Piinlikud kehad
23.00 Poissmees **00.45** Suverep

VABA AEG

► NIMEPÄEV

Leo, Leopold

KÜLVIKALENDER

28. juuni Kuu Vähis, lehttaimed.
29. juuni kell 11.43 Kuu Lõvis, vilिताimed.
2. juuli Kuu Lõvis, vilिताimed.
4. juuli kell 12.43 Kuu Kaaludes, õistaimed. Kuu jõud on laskuvad.

TÄHTSAD TELEFONID

Lääne-Eesti häirekeskus	112
Politsei	110,
	444 6444
Kiirabi	112
Linnavalitsuse infolaua telefon	444 8200
Linnavalitsuse infotelefon	15 505
ja e-post	I5505@lv.parnu.ee
Pärnu Elektrivõrgu välisrikked	1343
Elektri siserikked 24 h	523 6555
Pärnu Vesi	
dispetšerteenistus	445 5650
Tänavavalgustus	443 4929
ja e-post	rike@elwo.ee
Pärnu tasuline bussinfo	12 012
Matuseteenused:	
Hingemaa OÜ	24 h 447 0090
Viimne Tee OÜ	24 h 443 7400
Vinuk OÜ	24 h 442 5111
Infoteenus	551 7017 (tasuta),
	1188
Usaldustelefon	126
Keskkonnainspektsiooni valvetelefon	1313
Autoabi	1888
Telefonirikked	165
Laste- ja perede varjupaik	443 1133
Pärnu naiste varjupaik	5398 1620
Loomade varjupaik	524 6705

► NÄDALAVAHEATUS JA ESMASPÄEV PÄRNUS

L, 28. JUUNI

Apollo kinos kl 12 „Pahatar“ 3D (MS6), kl 12.50 „Bamse ja röövlite linn“ (pere, eesti keeles), kl 13.15, 16.45 „Kuidas taltsutada lohet 2“ 3D (pere, eesti keeles), kl 14.15 „Homse piiril“ 3D (MS12), kl 14.30 „Süü on tähtedel“ (MS12), kl 15.25, 18.45, 21.30 „Transformerid: Väljasuremine“ 3D (MS12), kl 17 „Meisterkokk“ (MS12), kl 19, 22 „22 Jump Street“ (K14), kl 19.30, 21.45 „Armastuse lõuaaak“ (MS12).

Ööklubis Vaarikas „Euroseiver“. DJ Erko Käärats.

Ööklubi Sugar terrassil kl 20 „Pukka Up“ eelpidu. DJd Mark Robinson, Kert Klaus. **Klubis** kl 23 „Pukka Up“. DJd Tom Novy, Mark Robinson, Kert Klaus. Sunshine'i tantsijad.

Ööklubis Mirage kl 23 vene tantsumuusika pidu „Matrjoska“. DJ Deniss Karabljoff.

Klubis Sunset kl 23 Brigita Murutar & Band. DJd Erlend Aav, Andres Puusepp.

Öölokaalis Kassa kl 23 tantsuõhtu „Noored ja kobedad“. Celavy kabaree. DJ Märt Rannamäe.

Kuursaal kl 12 Pärnu Harmonica festivali rahvamuusika konkurss-kontsert. Kl 18 kontsert „Harmonica Fireworks“.

Vallikäärü aasal ja Muna-mäe pargis 10–20 Pärnu hansapäevad.

Rokiklubis Volume kl 21 „Hansa weekend“. Ansambli Metsatöll ja Kurjam.

Jahtklubis kl 20 meelelumuusikat elektriklaveril esitab Ain Kurg.

Kuursaal ansambel Apelsin. DJ Andrus Pirsu.

Trahteris Postipoiss kl 22 esineb Raen Väikene.

Kentuki pubis kl 21 PS Troika.

Vallikäärus kl 11 „Eesti raimeistrivõistlused 2014“.

Kanuamatkad Matsalu rahvusparkis – hinnad maas! Alates 8 eurot inimese. Helista tel 5695 0350 või kirjuta raili@naturetours.ee, www.naturetours.ee.

Uue-Jaani talus Ikla külas kl 19 Kabli päikeseloojangu festivali hingekosutõhtu. Kalju Paldise loeng „Meie keha ja looduse energiad üheskoos loovad tervendavad rütmid“.

P, 29. JUUNI

Apollo kinos kl 12 „Pahatar“ 3D (MS6), kl 12.50 „Bamse ja röövlite linn“ (pere, eesti keeles), kl 13.15, 16.45 „Kuidas taltsutada lohet 2“ 3D (pere, eesti keeles), kl 14.15 „Homse piiril“ 3D (MS12), kl 14.30 „Süü on tähtedel“ (MS12), kl 15.25, 18.45, 21.30 „Transformerid: Väljasuremine“ 3D (MS12), kl 17 „Meisterkokk“ (MS12), kl 19, 22 „22 Jump Street“ (K14), kl 19.30, 21.45 „Armastuse lõuaaak“ (MS12).

Raehoovis kl 20 „Raepromenaad 2014“. „Salaarmastus“. Piro Püvi, Kristo Käo, Tõnu Jõesaar.

Kõlakoja kl 14 Pärnu Harmonica festivali vabaõhukontsert.

Vallikäärü aasal ja Muna-mäe pargis 10–15 Pärnu hansapäevad.

Rannapargis kl 11 lastehommik. Vihma korral ei toimu.

Sunset Lounge'is kl 21 klubiüritus „Koosolek – JägerVibe“. DJ Ets.

E, 30. JUUNI

Apollo kinos kl 12.15 „Olly ja piraatide aare“ (pere, eesti keeles), kl 12.50 „Bamse ja röövlite linn“ (pere, eesti keeles), kl 13.15 „Pahatar“ 3D (MS6), kl 14.15 „Homse piiril“ 3D (MS12), kl 14.30 „Süü on tähtedel“ (MS12), kl 15.25, 18.45, 21.30 „Transformerid: Väljasuremine“ 3D (MS12), kl 16.45 „Rio 2“ 3D (pere, eesti keeles), kl 17 „Meisterkokk“ (MS12), kl 19, 22 „22 Jump Street“ (K14), kl 19.30, 21.45 „Armastuse lõuaaak“ (MS12).

EELINFO

Tennise linnalaager. 7.–11.07 9–15 a, 21.–25.07 9–15 a. www.parnutennis.ee/kool.

Tõstamaa suvelavastused ootavad sind! 9. juulist 20. juulini Tõstamaa rahvamajas „Vanameestesuvi“. „Vanameestesuvi“ räägib rahva poolt jumaldatud meelelahutajate raskest elust.

Osades Andrus Vaarik, Laine Mägi, Liis Laigna, Indrek Ojari, Kersti Tombak, Peeter Jakobi. 3. augustist 23. augustini Tõstamaa mõisas „Tsepeliin“. Osades Andrus Vaarik, Jaan Rekkor, Markus Luik, Kersti Tombak, Doris Tislar, Jörgen Liik/Markus Robam. Lavastaja Gerda Kordemets. Piletid Piletilevist.

Paadilaenutus grill- ja kaikhad

Uus-Sauga 62, Telefon: +372 533 25 400
Pärnu 80033 E-post: info@fishingvillage.ee

www.fishingvillage.ee

Modesta Laimets

Ei aastad vii Sinult sädet ja tuld, särad meil ikka kui puhas kuld! Aitäh, et olemas oled! Täna me laulame Sulle, kallis ema, vanaema, vanavanaema Sinu 90. sünnipäeval

Õnnitlevad tütar Urve, tema lapsed Jüri ja Mari, lapselapsed Reena, Riika, Renno, Marta, Laura ja veel Marju, Asko, Ene, Valdur, Ivo, Ants, Küllike

C-JAM

Päikeseloojangu kontserdid algusega kell 22

Tähistame 10. sünnipäeva!

11.07 Steineri Aed Pärnu
25.07 Steineri Aed Pärnu
27.07 Nautse Mihkli talu Muhumaal

Piletid eelmüügist 15 € Piletilevis ja Piletimaailmas. Tel 505 9625 - www.kontsertkorraldus.ee

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:

Helista 66 22 525 Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:

Helista 900 2626, peale sissejuhatust vali kood **047**. Kuula hoolega juhiseid, sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:

Helista 900 2626, peale sissejuhatust vali kood **047**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula oma teateid.

TÄHELEPANU! Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, kasutage palun klahvidega, **toonvalimisega** telefoni. 9002626 numbri eritariif 9.90 EEK/min (0.63 EUR). Uued kuulutused ilmuvad laupäeviti Pärnu Postimehes. Teenuse osutaja: Indata OÜ.

NAINE MEEST

57 a vaba Pärnu naine soovib tutvuda sümpaatses Pärnu harraga. 70824

Üksik 63 a Pärnu naine soovib leida heasüdamlikku sõpra. 70812

70 a rõõmsameelne Tallinna leskproua otsib enda kõrvale aktiivset meest, kes ei liialdaks alkoholiga ja on nõus kultuuriüritustel osalema. 70845

Kuuekümnendates naine soovib leida kaaslast vanuses 63–70 a. 70833

Naine soovib tutvuda mehega vanuses 53–65 a, soovitatavalt Lääne-Virumaalt. 70832

68/165 tallinlanna soovib tutvuda vaba ettevõtliku mehega. Soovitav Tallinna lähistelt. 70819

50+, kui sulle ei meeldi koju tulles tühi tuba ja otsid elukaaslast, siis palun telefoninumbrit. Hea, kui oleksid Tallinnast või selle ümbrusest. Elukohta ei vaheta. 70814

69 a naine soovib tutvuda omavanuse mehega, kes ei tarvita alkoholi ega suitseta. Hea, kui elad Tallinnas või Tartus. 70810

63 a naine soovib tutvuda. 70808

69 a haritud optimistlik loodust ja aiatööd armastav leskproua Tallinna lähistelt soovib tutvuda tõeliselt tore ja mõnusa sobivas vanuses harraga, kelle najale võiks vahel toetuda. 70805

55 a naine tutvub intelligentse endast lugu pidava mat kindl mehega. 70804

65 a tallinlanna soovib tutvuda sobivas vanuses meeldiva harraga, kes muudaks silmad säravamaks ja tunded tugevamaks. Palun seiklejatel mitte ühendust võtta! 70802

Naine soovib õnne leida 60–70 a harraga. 70796

Volüümikas, piisavalt kindlustatud 70+ Lõuna-Eesti lesknaine soovib leida mittesuitsetavat 70–76 a sõpra. Olen rõõmsameelne, tegus ja hea suhtleja. Puue ei ole takistuseks, kui oled tegus. Tore, kui oleks auto. 70795

59 a lesknaine tutvub sobivas vanuses heatahtliku huumorimeelse ja maj kindl Pärnu-Tallinna-Haapsalu piirkonna mehega. 70789

65+ sale daam otsib endale suveks rõõmsameelset sõpra, kellega koos aktiivselt suve nautida. 70744

62 a, 82 kg pensionär, ei joo ega suitseta, armastab aias nokitseda ja metsas käia, loodab leida endale samasuguste huvidega pensionäri, kes ei liialda alkoholiga. Ootan kõnet Pärnust või Viljandist. 70780

Harjumaa naine otsib sõpra-kaaslast. Loodan tutvuda haritud ausa ja tervislikult elava harrasmehega vanuses 60–65 a. 70777

Tavaline tumedapäine lihtne naine soovib leida elukaaslast Pärnu linnast vanuses kuni 60 a. Hea, kui tunneksid ehitustööd ja sul oleks auto. 70774

Vaba härra vanuses 60–70, saame kokku suvepealinna ja naudime suveüritusi. Sind ootab kena nooruslik vanaema. 70773

Üksik brunett kuuekümnendates naine, haritud ja mõistev, otsib teekaaslast ülejäänud eluteele. Rõõm oleks tutvuda sobivas vanuses haritud ja tasakaaluka mehega. 70765

60 a Harjumaa naine soovib leida enda kõrvale alkoholivaba rahulikku ja heasüdamlikku omaealist meest, kes saab maamajas kõigega hakkama. 70758

60+ sõbralik elurõõmus tallinlanna otsib sõpra-kaaslast, kellega jagada rõõme ja muresid. Kui oled pahe-deta sõbralik kuni 70 a pealinna härra, võta ühendust. 70755

60+ vaba naine maalt soovib tutvuda üksiku 62+ mehega, kes ei liialda alkoholiga. 70749

60+ sarmikas lesknaine tutvub tervislike eluviisidega targa ja maj kindl harrasmehega, et ühiselt suveüritusi nautida. 70747

72 a lühemat kasvu täidlane Tallinna lesknaine soovib tutvuda pahe-dest vaba sõbraliku mehega. 70745

64 a sale nooruslik tervislike eluviisidega naine tutvub pikema kuni 70 a lihtsa ausa rahumeelse viinavaba mehega. Huvideks loodud ja aias toimetamine. 70697

73 a lesknaine Tallinna lähedalt soovib sõpruse eesmärgil tutvuda vaba korraliku harraga, kes ei tarbi alkoholi ega suitseta. 70724

66 a üksik väikest kasvu Tallinna lesknaine otsib sõpra, kellega koh-tuda. 70743

70 a rõõmsameelne Tallinna leskproua otsib enda kõrvale aktiivset meest, kes ei liialda alkoholiga ja on nõus kultuuriüritustel osalema. 70737

66 elurõõmus tallinlanna, kes armastab muusikat, head huumorit, loodab leida pahedest vaba ausat sõbralikku kuni 70 a sõpra-kaaslast Tallinnast või lähiumbrusest. 70721

60+ Tallinna naine soovib tutvuda targa mehega 55+. 70718

Kui oled üksik ning ilusad ja saledad naised pole sinu nõrkus, võid võtta ühendust üksikuks jäänud naisega, kes jõudis hiljuti pensioniikka. 70715

70 a Tallinna proua, kes armastab loodust, muusikat, head huumorit, loodab tutvuda sobivas vanuses harraga. 70711

Maj kindl tagasihoidlik väike sale brunett 65 a naine soovib tutvuda endast lugu pidava harrasmehega, kellele meeldib käia kultuuriüritustel ja vahel ka linnulaulu kuulata. Palun seiklejatel mitte ühendust võtta! 70706

Üksikuks jäänud tallinlanna soovib tutvuda ausa sõbraliku mehega vanuses 75+, kes ei liialda alkoholiga ja pakub võimalust toimetada aias. 70702

48 a tallinlanna ootab, et endast annaks märku Tallinnas elav vaba mees. Olen huvitav ja huumorikas ning naiselikult volüümikas. 70698

MEES NAIST

60 a lihtne mees otsib kaaslast, kellega koos olla. 70839

67/173/76 vaba ja pahedest vaba maj kindl Tallinna mees soovib leida elukaaslast. 70705

Kõrges eas vanataat, aastaid 80, tuleb endaga toime, pahedest vaba, soovib leida enda kõrvale 75 a Tallinna või Harjumaa daami. 70844

66 a mees soovib tutvuda sobivas vanuses naisega soovitatavalt Tallinnast, kes teab, et inimese ilu on vaataja silmades. 70835

Lahutatud 70 a viina- ja suitsuvaba mees tuleks meeldi seltsiks üksikule maal elavale perenaisele. 70825

60 a Tallinna mees tutvub 50+ Tallinna või Harjumaa lähemat kasvu kompleksivaba naisega. 70821

Kuuekümnendais abielumees tutvub sobivas vanuses lühema Tartu naisega. 70813

59 a töötav Tallinna mees soovib tutvuda 50+ naisega, kellega vahet vahel midagi toredat teha. Mul on auto. 70788

48 a mees otsib ellu armastust ja usaldust. Soovin alustada uut elu Eestis vaba ja intelligentse naisega, kes vajaks oma ellu hoolivust ja austust. 70783

45 a abielumees tutvub mõistva naisega, et vahel midagi ette võtta. 70775

55 a pikemat kasvu hea välimuse ja tervisliku eluviisiga Tallinna abielumees loodab leida sümpaatses sõbratari, kellega aeg-ajalt kohtuda. 70770

65 a mat kindl Läänemaalt pärit mees soovib tutvuda sobivas vanuses naisega püsisuhteks. 70766

48 a mees soovib tutvuda naisega. Elus usu lootuse ja armastuse kaotanud, otsib püsisuhet. Kui leiad ühe neist tühimikest ka enda elust, võta ühendust. 70738

52 a abielumees tutvub mõistva naisega. 70699

Kuuekümnendates majanduslikult kindlustatud Tallinna mees, ei ole pikk, ei ole paks, ei ole saks, soovib tutvuda meeldiva ja mõistva naisega, kellega oleks huvitav midagi koos ette võtta. 70764

47/173 Kesk-Eesti sale vaba mees tutvub endast noorema väiksemat kasvu saleda naisega püsisuhteks. Lapsed pole takistus. 70754

Suitsu ja viinavaba 60 a abielumees soovib suhet 45–55 a naisega. Võib olla abielus. 70753

54/182/77 maj kindl Tallinna abielumees soovib tutvuda noorusliku sportliku naisega. Võid olla abielus. 70751

60 a abielumees soovib salasuhet 50–60 a naisega. Võib olla abielus. 70750

39/184/85 heas vormis Viljandi mees, ei joo ega suitseta, soovib tutvuda kena ja saleda naispolitseiniku või sõjaväelasega, ka turvanaisega, soovitatavalt Kesk- või Lõuna-Eestist. 70740

Meespensionär 66/165/67 soovib tutvuda mittesuitsetava vaba noorema naispensionäri, keda huvitaks ka aed. 70727

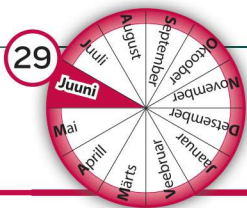
41 a lahutatud Lääne-Virumaa mees tutvus kuni 40 a naisega, et koos elus edasi minna. Ei tarbi alkoholi. 70723

Lahutatud 61 a viina- ja suitsuvaba mees tuleks meeldi üksikule maal elavale perenaisele seltsiks. 70722

50+ mees soovib vahel lesknaisele rõõmu teha. 70710

Tavaline 60+ üksik mees soovib leida enda kõrvale elukaaslast aastates 55–65. Suurtest pahedest olen prii, väikesi leidub ikka. Elukohta ei vaheta. 70708

61 a Lõuna-Eesti mees tuleb üksikule naisele toeks, et koos elus edasi minna. 70707

VABA AEG

► HOROSKOOP

JÄÄR (21. III – 19. IV)

Soovid täna teistele meele järele olla. Sa ei tunne sedaviisi mitte ainult suheldes, vaid kirjutadeski.

SÕNN (20. IV – 20. V)

Täna on kehv päev rahaotsuste langetamiseks, sest asjaolud võivad tunduda soodsamad, kui nad tegelikult on. Miski hägustab sinu otsustusvõimet.

KAHSIKUD (21. V – 20. VI)

Kuigi on oluline omada häid suhteid autoriteetsete inimestega, ei pea sa ennast maha müüma. Küsimus on eneseväärikuses.

VÄHK (21. VI – 22. VII)

Tee kõik selleks, et teisi aidata, kuna tahad ka ise abistada. Sellest hoolimata veendu, mida ja milleks sa teed.

LÕVI (23. VII – 22. VIII)

Täna on Kuu sinu tähemärgi kohal ja muudab sind tavapärasest emotsionaalsemaks. Tunned kellelegi sügavalt kaasa või on sul kellegi suhtes väga idealistlikke ootusi.

NEITSI (23. VIII – 22. IX)

Mõni teist võib kergelt armuda

ülemusse või muusse autori-teetsesse inimesse. Ole ettevaatlik, see võib olla ajutine.

KAALUD (23. IX – 22. X)

Võid täna kellelegi mõjuda respektieritud arvamusiandjana või guruna. See inimene on väärt sinu lugupidamist, kuid ära aja nina püsti.

SKORPION (23. X – 21. XI)

Ära loobu oma varast, isegi kui tunned kellelegi südamest kaasa. Täna võib sinu otsustusvõime olla hägustatud. Miks mitte küsida kellegi teise arvamust?

AMBUR (22. XI – 21. XII)

Vestlused teistega on soojad ja sõbralikud, hoolimata sellest, et nad kergelt segadusse ajavad. Lihtsalt oota ja vaata, kuidas kaardid lauale laotuvad.

KALJUKITS (22. XII – 19. I)

Sul on ideid, kuidas muuta oma töökoht atraktiivsemaks ja lahendada endiselt takistavaid probleeme. Kas need on ikka realistlikud?

VEEVALAJA (20. I – 18. II)

Täna on romantiline päev, mistõttu võid armuda. Oota päev või kaks ja vaata siis, kuidas ennast tunned.

KALAD (19. II – 20. III)

Perekondlikud vestlused on täna südamlilikud, kuid segadusseajavad. Seda sellepärast, et keegi ei pruugi täna läbinisti aus olla.

Elesir Publishing Service

MEISTRI KÄEALUNE	TEHING (KÕNEK.)	AMEERIKA DOLLAR	AMEERIKA FILMINÄIT-LEJANNA	HÜDRO-ELEKTRI-JAAM	HEELIUM	E. KIRJANIK	LIIN USA-S	KÜLMUNUD VESI	AUSTAV KOHUSTUS	PÖLVNEV	ÜKS FORD	IMEDE IME	MEGA-PEALINN EUROOPAS
HUBANE				AEGUMATU LOOJA									
ERILISE AUSTAMISE OBJEKT					PASK... (LIND) LINNU NINA					KAUA AEGA TAGASI SUPIŠÕO-MISHAAL			USULAHK
POOLA RAHVUSV. TÄHIS		10 ⁹	ÄGE JA VAHVA				RULL-LAUD				AMEERIKA BING-HAALING		
HAPNIK	KESK-, VAHE-PAABULIND					AUTOMARK E. NÄITLEJA					SIREEN	ASTEL	
TERA			MEESGAID MICROSOFT					TANKI OSA PLAATINA					
VÕLUV							RAKU-VÄRVAINE	EAST					
TALVINE SPORDIRIIST					RIIK AASIAS								

FEESTI RAHVA RISTSONAD
RISTIK

RAHVUSVAHELISED
KOERTENÄITUSED
JA AGILITY-VÕISTLUSED PÄRNU

5. ja 6. juulil
Kalevi staadionil algusega kell 10

Pilet 2 €, sooduspilet (lapsed ja pensionärid) 1 €

TRE

WWW.TREERAADIO.EE

92,7 MHz PÄRNU

HOMMIKUPROGRAMM
IGA PÄEV KL 8–11

**Uudiseid Pärnust ja mujalt
ning palju head muusikat!**

PÄRNU HARMONICA FESTIVAL

Laupäeval, 28. juunil MUUSIKAPÄEV

12.00 Rahvamuusika konkurss-kontsert Kuursaalis 2€
18.00 Kontsert „Harmonica Fireworks“ Kuursaalis
+ jätkupidu ansambliga Apelsin 10 €

Pühapäeval, 29. juunil PILLIPÄEV

14.00 Vabaõhukontsert Kuursaali vabaõhulaval 5€

www.piccolo.ee

PÄIKESEL
FESTIVAL
OJANGU
KABLI
Piirist piirini!

FESTIVALIBUSS Pärnust Kablisse!

2/7 Kosmikud

13/7 Kõrsikud

2/8 Anne Veski

Piletid eelmüügist Piletilevist ja Baltreisen rattarendist

L 28.06, kell 19.00 HINGEKOSUTUSÕHTU

Uue-Jaani talus

Kalju Paldise loeng

AVAKONTSERT!

K 02.07 Kosmonautika Puhkekeskuses

**Kosmikud
FESTIVALIBUSS!!!**

N 03.07 Tuisuliiva puhkemaja õuel

Vallatud Vestid

L 05.07 Kabli rannapidu

Smilers

www.rannatee.ee/kablifestival

ENDLA
TEATER

esietendus 10.07
11.07 / 18.07 / 26.07 / 9.08

autor Georg Büchner

WOYZECK

lavastaja Hendrik Toompere

KOOLITUS

Otsin suveks inglise k õpetajat 8 a poisile. Võib olla ka tudeng, graafik kokkuleppel. 525 9346.

Soome tööohutuskaardikoolitus 5. juulil. Hind 85 €. OÜ Unigo Partners (koolitusluba nr 6240HTM). 5661 4656, www.aktuuaalkoolitus.ee.

KINNISVARA

10 AASTAT
EKSPERTHINNANGUID

Kristin Vester
Kutseline hindaja
5346 0045
kristin.vester@domuskinnisvara.ee
www.domuskinnisvara.ee

2 pensionäri üürivad 2-3toal korteri pikemaks ajaks (2-3 a). Võib olla mööblita. Tel 528 9578.

Üürile tuba. 5827 0327.

Müüa 1toaline korter Niidu 7 Pärnus. Korrus 3/5, 32 m², 18 500 €. Otse omanikult. Tel 5566 6618.

Müüa 2toaline keskküttega korter Pärnu-Jaagupis. Lisainfo 5810 3581.

Müüa keskk 12 m² kööktuba, soe, odav. 7000 €. 5617 7302.

Ostame võsastunud põllumaad üle Eesti. aivo@pollud.ee, tel 512 0798.

Ostan maad, metsa. 511 1666.

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. 504 5215, 514 5215.

Rohu tn 128 renoveeritud 3toal rõduga korter, võimalik ka vahetada maja vastu. Müügiga kiire. Tel 5595 3466.

Silvestal OÜ ostab raieküpseid metsakinnistuid ning kasvava metsa raieõigust. 5308 8945.

Soovin üürida 2-3toal krt. 520 6135.

Soovin üürida 2toalist korterit. Tel 525 9406.

Müüa 2toal remonti vajav krt Räämal. Otse omanikult. 5649 9839.

Müüa talumaja oja kaldal, 24 km Pärnust. 5667 4802.

METSAMATERJAL

OSTAME KASVAVAT VÕSA
(raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepidud, haavikud jne)
Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Est Forest OÜ ostab kasvavat ja virnastatud võsa, samas ka metsa ja põllumaad. Tel 5837 3695. estforest@hotmail.ee.

Promets OÜ ostab kõrge hinnaga metsa ja maad. Tel 5591 9930.

OSTAME PÕLLUMAAD
(võib olla koormatud rendilepinguga)
Pakkuda võib ka koos metsa ja hüpoteebiga
PARIM HIND! KIIRE TEHING!
tel 506 9600
ott@apslund.ee

ÄRA ANDA

1kuused kassipoisid. 5611 1361. Väikesed kutsikad (ema taks) otsivad uut kodu. Tel 442 6414, helistada peale kl 13. Väikese koera kutsikad. 5616 2690. Ära anda kassipojad. Tel 529 0773.

OST

Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteebiga koormatud metsakinnistud)
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel
Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

AJALOOLIST PÜÜGIÕIGUST. 5463 2978.

LUMBAR
ENERGY WOOD

Ostame kasvavat võsa ja lepikeute raieõigust. 5660 7729, kristjan@lumbar.ee, www.lumbar.ee.

SkanEst Holding ostab pakke, paberipuid ja palke (ka metsakuiva ja sinega) ning hakkevõsa. Transport. 5678 3433.

Tulen kohale ja ostan kasutatud raamatuid. Raha kohe. 734 1901.

MUSTA JA VÄRVILISE METALLI KOKKUOST
ALATI PAREMAD HINNAD
PÄRNU, SAVI 34A
☎ 16961 WWW.TOLMETS.EE

SÕIDUKID

Müüa MB-100 D, 55 kW, 1992, kast 3 m. 5565 6289.

LOOMAD

Ostame veiseid
(lehmad, mullikad, pullid).
Tasume kohe sularahas ning viime ära oma transpordiga.
Pakume ka ainult veoteenust.

NTN Teenused OÜ
Tel 5551 2929.

HAUAKIVID
HAUAPLAADID
inimeselt inimesele

Rait Pärg
tel 552 6016
Pärnu, Tammiste tee 7

TEADE

Selgeltnägija Kristi vastuvõtt Pärnus. Reg 550 0093.

E-R 9-16
Hommikusöök • Lõunasöök
Toit kaasa
Peotoidud tellimisel
Jannseni 33 hoovimajas
tel 55516321
jahta.vkt@gmail.com

Sensitiiv-tervendaja. Tel 5679 0181. Surju Ilvese Küla Seltsi kodukandipäev laupäeval, 19. juulil 2014 kell 14 Surju pargis. Olete oodatud. Tel 521 9614, Marina.

KIVIRAI
† HAUAKIVID †
MATUREPLAADID

TEL. 5646 4216
MÄNNIKU 3A, PÄRNU
WWW.MORSK.EE

Seal, kus on hinge kodu,
pole muret, pole vaeva ...
Valgust ja rahu Su hingele ...

Teatame kurbusega,
et lahkus meie kallis
poeg, isa, abikaasa ja vend

Kaido KIIL
19. III 1945 – 25. VI 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 5. VII kl 12 Elisabeti kirikus.
Põrm tuhastatud.
Palume pärgi mitte tuua.

Sa andsid, mis Sul oli anda,
tööd tehes kulus eluniit.
Sa kandsid, mida suutsid kanda,
kuni lõppes elutee.

Teatame, et lahkus ema,
vanaema ja vanavanaema

Heljo PÕLD
9. VII 1925 – 25. VI 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 3. VII kl 12
Saarde kalmistu kabelist.

Tähtede taga koidab Sul taevas,
vaikne lootus Sul täide seal läheb ...

Kallist öde

Heljo PÕLDU
9. VII 1925 – 25. VI 2014

mälestavad
öde ja õetütar perega.

Info ja lahkunu transport 24 h
Tel 443 7400, 518 5201
Riia mnt 48, Pärnu
viimnetee@hotmail.com

Kallist ristiisa

Kaido KIILI
mälestab Karri perega.

Kuulutusi ja leinateateid saab internetis tellida

24h
www.parnupostimees.ee

Valus on taluda kesk suve hurma,
kaotuse valu ja surma.

Südamlik kaastunne Arville kalli poja

Greg-Erik UBA
kaotuse puhul.

KÜ Riia 5 Pärnu elanikud

Teatame kurbusega,
et lahkus meile kallis

Mare TAMMSALU
21. IV 1918 – 26. VI 2014

Leinavad lähedased.

Hüvastijätt 29. VI kl 13
Hingemaa leinasaalist Haapsalu
mnt 48. Põrm tuhastatakse.

Langegu vihmapiisad õnalt
Su kulmudele.
Lahutagu leebed tuuled Su minemist.
Ja võtku Eesti muld Sind
oma armastuse hõlma ...

Kallist

Mare TAMMSALU
jäab mälestama
Aet perega.

Südamlik kaastunne Hjalmarile kalli isa

Kaido KIILI
kaotuse puhul.

Jüri, Sten ja Jan peredega

Mälestame kallist sõpra

Kaido KIILI
Südamlik kaastunne omastele.

Klassikaaslased
Koidula kooli päevilt

Kapten ja reeder

Kaido KIIL
19. III 1945 – 25. VI 2014

Siiras kaastunne lähedastele.

Perekond Mets

Me südameis Sa ikka elad,
jään mõttes meie keskele ...

Kallist venda

Madis MARTINSONI
mälestab Jaan perega.

Ja lõpuks jääb vaid vaikus ...
(W. Shakespeare)

Südamlik kaastunne Helle-Reedale ja Peetrile perega kalli abikaasa, isa ja vanaisa

Madis MARTINSONI
surma puhul.

Krista ja Vivian

Su jaoks on lõppenud kõik kannatused, vaevad, kõik rõõmud, õnnehetked maha jäid. On piiritu Su kalmu kohal taevas, seal kohtumise lootus meil on vaid.

Mälestame head klassivenda

Madis MARTINSONI
Avaldame siirast kaastunnet lesele ja pojale perega.

Jõõpre 7-klassilise kooli 1949. aasta lõpetanud

Olgu koit Sul küünlatuleks,
õhtulambiks ehajoon ...

Südamlik kaastunne pojale perega ja õdedele peredega

Milvi-Marie OIDEA
surma puhul.

Martini lapsed peredega ja Eino

Meie südamlik kaastunne Rasmusele perega isa

Tõnu-Toivo PÕLDVEE
19. V 1938 – 25. VI 2014

kaotuse puhul.

Hotell Emmi kollektiiv

Päike paitagu Su kalmu,
kuu ja tähed valvaku ...

Südamlik kaastunne Toomasele perega kalli isa

Ilmar TIITSU
kaotuse puhul.

Keskuse tee 7
majarahvas

Kallist kursusekaaslast

Madis MARTINSONI
mälestavad TÜ arstiteaduskonna ravi osakonna 1959. a lõpetajad

Südamlik kaastunne Hellele perega abikaasa ja isa

Madis MARTINSONI
kaotuse puhul.

Einar abikaasaga

Kallid Hjalmar, Laine ja Imbi. Siiras kaastunne teile armsa

Kaido KIILI
kaotuse puhul.

Lii, Helle, Malle, Ainu ja Helju peredega

Sa andsid, mis Sul oli anda,
tööd tehes kulus eluniit.
Sa kandsid, mida suutsid kanda,
kuni lõppes kõik.
Mälestame

Anne METUSALAT
Endised töökaaslased
Audru rebasefarmist

Rein KINK
Avaldame kaastunnet Ellule ja poeg Maidule perega abikaasa ja isa surma puhul.

Liivi, Jaan, Ott, Helle

Mälestame kaastöötajat insener

Ilmar TIITSU
Henri Projekt OÜ

Elu on nii üürike ...

Sügav kaastunne perele kalli

Madis MARTINSONI
kaotuse puhul.

Koidula kooli 1953. a lend

Südamlik kaastunne Tiinale perega kalli ema

Valentina ORMISSONI
surma puhul.

Perekonnad Born, Kaljund, Sinikas, Jürima, Kortspärn, Naaris ja Merike

Mälestame toredat naabrimeest

Eino MUINASTET
Avaldame kaastunnet omastele.

Marta ja Peeter, Toivo ja Malle

Siiras ja südamlik kaastunne omastele kalli

Arno TÜRGI
kaotuse puhul.

Paul perega

Avaldame sügavat kaastunnet Jaan Krinalile isa

Valner KRINALI
kaotuse puhul.

SDE Pärnumaa piirkond

Kallid Aleksander ja Hertsia. Südamlik kaastunne teile teie leinas.

Ülle, Rein, Marta ja Tiia

”Tänapäeval ei ole noorus takistuseks, et olla firmajuht või kõrge riigiametnik.”

Pärnu linnapea Toomas Kivimägi, Pärnu Postimees

► ARUTLUS

Tannhäuser ja valged vareased

Ilma ja olude ümber ürisemine ei vii kuhugi. Vihma ja jahedusega arvestades on võimalik Eestimaa suveski patareid talveks täis laadida. Teistmoodi. Aga tingimata, sest sita-suusailma-soig tühjändab neid veelgi – tühi kott ei seisa püsti ja meist olenejatel oleks kangesti kahju, kui me järgmisel kevadesse ei kestaks.

Kultuur, sõbrad, kultuur kool rahvale! Suvelavastuste või suvesse sobitatud soorituste žurnaal on 48 nimetust. Kui nende rütmis mööda Eestimaa tikuks, saab küll viietonnise suve. Rahalises mõttes, kui arvestada kütust, pääsmeid, toitu jne, ent koha ja maitse järgi saab valiku teha.

Minu jaoks algas teatrisuvi Estonia teatri “Tannhäuseriga”, milles mu isa-poolt-vend Lauri Vasar laulis Wolframit. Istusime lastega rahvusoperis selsamalt rõdul, kus veetis suure osa lapsepõlvest. Nii papa Harri kui Tallinna-daamist vanaema viisid mu sinna Attila, Rigolletto ja Traviata lauldes suuremisi vaatama, nii et tean mäletada.

Teater tähendab koolivaheaja ja nädalavahetust ja puhkust tavarütmist. Kusjuures laps näeb seda, mis on, nagu nüüd võrrelda oskan. Täiskasvanu näeb teatrit ja loeb raamatut iseenda kogemuse otsast, seega lubab kõikjal iseene nägemine arvustada meeldib – ei meeldi. Kui praeguses küpsuses lapsed nn täiskasvanute tükke vaatama viia, saab tänu neile aimu lapsepõlve puhtast vaimustusest. Minu lastele meeldib Wagner!

Ja minule meeldivad kokku-

kirjanik

Kati Saara Vatmann

sattumused, mis kultuurilähetel tekitab. Sattusime ooperisse koos pariisitar Ene Rämmeldiga, kusjuures mul oli ridiküls just Tammeramatust saadud tema raamat “Miks ka mitte?”. Lugu sellest, mida mõtleb, tunneb, teeb libahunt oma 65. sünnipäeval, paneb mööda tänuilike eakaaslast meil siin mööda küla nüüd käest kätte ringi. Innustab siinseidki eestlannasid tunnistama, et igas eas naine vajaks enda kõrvale kedagi ning et õnne ja armastust igatsemel elu lõpuni.

“Tannhäuserit” kui igihaljast kurbloogu taevase ja maise armastuse opositsioonist sattusime emand Rämmeldiga koos vaatama. Lootuses, et ehk on Hitleri lemmikooperi võtmeteema tänaseks ületatud. Jumal löi meile kella, järelikult pole naine saatanast. Ning äge äike Tallinna kohal andis palat-kong-lihalett lavakujundusele teise dimensiooni. Pesipuhtaks ooperi kui massiivselt panoraamse depressiooni vormi, üldiselt maailmavalu ja ilmtingimatu krahhi. Ehk võib uues heas ilmas minna paremini...

Meil on geneetiline melanhoolia ja me ei saa täiskasvanuks. Lauri Vasara ja minu papa oli meie eas juba hall ja kiilanev, meie pole veel keskikkagi jõudnud. Ega ole ühiskonda sobitunud. Lauri rändab liinil Austria – Hamburg – kogu maailm. Räämled tuleb Pariisist kodukäijaks ja rahuldab oma uusima, ääretult avameelse raamatuga nende uudishimu, kes tahaksid teada, millest see tütarlapselik boheemlane võõrsil elatunud on.

Libahundi pihtimus meenutab, et kogu elu on pikk reis ja seega on igasugune kirjandus nagu reisikiri. Viib teekaaslaste siseilmadesse. Ja tekitab küsimuse, miks Pariisist, isegi hääbuvast, üldse siia Tallinna tuulekoridoridesse auklikku kiilasjäädi pidi roomama naastakse.

Ene raamat kui suve sisustamise võimalus muutub muide iga leheküljega siiramaks ja seega paelumaks. Kui esimeses pooles saab elulaad tutvustatud ja erudit-sioon näidatud, lahvatab tõeline emotsioon. Ja pärast lõpulehekülgi tahaks väga teada, mis edasi saab. Elagu küps keskiga, nüüd alles elu algab!

Samasugune edasi lugeda tahtmine jääb pärnaka Margit Petersoni esikromaanil “Segavereline” sulgumisel. Just oma lakoonilises laadis eriti jahmatav elulugude põimik *à la* Tõnu Tepandi „Kiri kodukülalt“ mõjub tänu kontsentreeritusele sisendavalt. Paradoxaalne küll, aga sellise katastroofiseeria kaasa tegemine mõjub äratavalt, seega laadivalt.

Inimesed tulevad saatuselööride kuulipildujavalangu alt elusaina välja, kuna ütlevad üksteisele pidevalt “kallis” ja “armas” ja mõtlevadki nii. Alati on õige inimese toetama, kas või kriisi haripunkti põletajana. Keegi kuulab ja aitab igal juhul.

Margiti jõulisel debüüdil on omadus uinutada. Äratades. Õeldakse, et meie hing puhkab ja puhastub, laeb ja taastub tõeliselt siis, kui saame piisavalt magada. Ületootamine ja unevõlg kõlab küll kangelaslikult ning praeguse aja kui mõõtme lühenemise käes ei kipu me tõesti kõike kavatsetut jõudma, ent iseenese tagant varastamine ei vii kuhugi. Tõsiasi, et “Segaverelisest” lehekülj haaval voogav vapustuste lööklaine paneb magama nagu narkoosinui, näitab teose energeetiliselt väge.

Agamida mu kaheksa-aastane tütar mu enese suvega ilmastikust hoolimata teeb? Laps kuulutas välja lastelaagrid. Andis ametliku vormi sellele, mis on nagunii toimunud nii meie Raekülas kui Liuski olnud kodudes. Kui peres on hobused ja muud loomad, kogunevad lapsed korteritest ja teistest loomadeta kodudest nagunii meie talle.

Et laste kogunemisel oleks mõõt ja vorm, otsustaski Indi, et sellest suvest alates tulevad uued ja vanad sõbrad kolmepäevalistesse laagritesse, kus suheldakse ja suhestutakse looduse ja loomade, loovuse ja üksteise, maailma ja iseendaga. Minul kui oma väikese Meistritari saatjannal jääb kuulutada ja teenida. Aitäh.

Pärnu Postimees

Väega hansapäevad

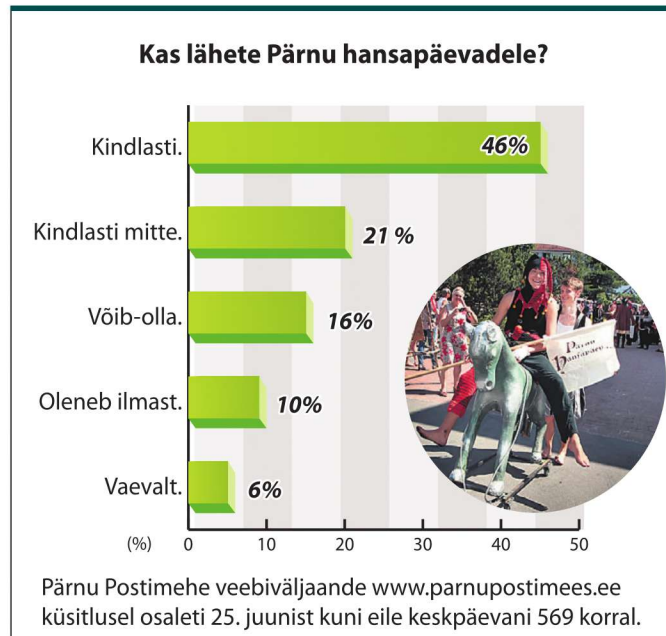
Kuigi Pärnus toimub igal suvel päris palju ja õnneks järjest enam eriilmelisi nii kõrg-, turundus- kui kommerts-kultuuriüritusi, võib nende kõigi seast üheks kõige pärnulikumaks pidada eile alanud ja homseni vältavaid hansapäevi. Midagi oluliselt ette heita pole sel aastal juba toimunud ja osaks ajaloost saanud hea toidu festivalile Grillfest ega veefestivalile Watergate. Esimehe massiüritus võiks teoreetiliselt toimuda ükskõik millises Eesti nurgas, sellega oma nägu kaotamata, ja teine näib jätkuvalt väikses identiteedikriisis olevat, sulades küll kokku Pärnu suve avamisega, kuid viimaks ei saagi aru, kust üks algab ja kus teine lõpeb. Ometi on hea, et mõlema suvealguse sündmuse korraldajatel jaksu jagub ja linnavalitsuse uskki neisse püsib. Lõplikku ja tegelikku väärtust näitab rahva huvi.

Pärnu hansapäevad, mis on samuti läbi elanud erinevaid aegu ja suhtumisi, on jõudnud aastate jooksul küllaltki kindlase voolusängi. Siinkohal tuleb tunnustada hansapäevade peakorraldajat, isehakanud bürgermeistrit Mart Tõnismäed koos kogu tiimiga, kes püüavad hansapäevade laadale valida kindlakäelisel vaid keskajalaadseid või pärandkultuuri esindavaid kaupmehi, jättes kogu muu nüüdisaegse ja sageli kaheldava kvaliteediga trani teistele laatadele. Absoluutset stiilipuhtust ei ole muidugi võimalik saavutada, sest me ei ela enam ammu keskajas, kuid püüd võimalikult autentset kaubavahetust ja kultuuriprogrammi pakkuda on väga omal kohal.

Hansaliikumine on jätkuvalt elujõuline, kui uskuda Pärnu ametnike ja linnavalitsuse liikmeid, kes suurtel hansapäevadel mõnusalt aega veetmas ning Pärnut ja meid kõiki esindamas käivad. Järgmisel aastal jõuavad rahvusvahelised hansapäevad taas Eestisse, toimudes Viljandis, ja sellele järgneb väga pikk paus. Nii-öelda väikesed ehk kohalikud hansapäevad nagu Pärnu oma hoiavad traditsiooni sellest hoolimata elus nii praegu kui kindlasti tulevikus, sest korralik vundament on laotud ja ladumisel.

(arvamus@parnupostimees.ee)

► NÄDALA KÜSIMUS

► ÜLEVADE

Töötamise register aitab vähendada ümbrikupalkade maksmist

Alates 1. juulist jõuab kogu töötamisega seotud informatsioon ühte registrisse. Kasutama hakkab seda vähemalt viis avaliku sektori asutust, et tuvastada töötamisega kaasnevad sotsiaalsed tagatised ja kontrollida samal ajal tööandjate kohustuste täitmist ja hüvitiste õiguspärasust.

Töötamise info muutub kohe esimesest päevast kättesaadavaks töötajatele endilegi. Töötaja saab juulist e-maksuametist järele vaadata, kas tema töötamine on registreeritud. Hiljem, kui möödunud on tulu- ja sotsiaalmaksudeklaratsiooni esitamise tähtaeg, näeb töötaja uuendusena peale deklareerimise andmete sedagi, kas temale tehtud väljamakselt on makstud tasutud ja tal seega õigus erinevatele sotsiaalsetele tagatistele.

Kui tööandja on väljamaksed deklareerinud, kuid jätnud makstud siiski tasumata, ei kajastu nt kogumispensionimaksed töötaja kogumispensionikontolgi. Kui aga tulu- ja sotsiaalmaksudeklaratsioon sootuks puudub, tasub deklareerimist ja maksude tasumist tööandjalt kindlasti nõuda, kuna ümbrikupalgaga nõustumine jätab töötaja ilma mitmest olulisest riiklikult pakutavast sotsiaalsest garantiist, nagu ravikindlustus, töötuskindlustus, vanaduspension ja vanemahüvitus.

Tööandjale toob register lihtsama aruandluskohustuse. Ettevõtjad saavad suhelda riigiga töötamist puudutavate andmete esitamisel vaid ühe kanali kaudu ja väheneb vajadus andmete esitamiseks eri asutustele.

Näiteks ei pea alates juulist tööandja enam esitama andmeid haigekassale. Kui enne 1. juulit on kõik töötajad haigekassas juba registreeritud ja uusi töötajaid ei lisandu, tõstab maksu- ja tolliamet kõik andmed haigekassa süsteemist automaatselt üle ning tööandjale ei kaasneda täiendavat registreerimiskohustust.

Samal ajal, kui tööandjal on sõlmitud mõni võlaõiguslik leping, mille alusel ei teki õigust ravikindlustusele ja mis ei pea seetõttu olema haigekassas praegu registreeritud, tuleb tööandjal see töötamine juuli esimesel päeval registreerida. Töötamist saab registreerida e-maksuametis, X-tee kaudu ning maksu- ja tolliameti büroos.

Tööandjate halduskoormuse leevendamiseks on loodud lihtsustatud töötamise registreerimise võimalus: kui mingil põhjusel ei ole võimalik kõiki töötajaid puudutavaid andmeid kohe e-maksuameti kaudu registrisse kanda, saab tööandja tööd tegeva isiku töötamise alguse registreerida telefonil teel või lühisõnumiga. Liht-

MTA töötamise registri projektijuht Kristi Laul

sustatud registreerimise võimalust kasutades tuleb tööandjal ülejäänud vajalikud andmed registrisse esitada hiljemalt seitsme kalendripäeva jooksul.

Registreerima peab kõigi füüsiliste isikute töötamised, kelle puhul tekib Eestis maksukohustus, seda olenemata lepingu vormist või ajalisest kestvusest. Äriühingud ja FIED peavad registreerima ka vabatahtliku töötamise. Õppepraktikaid ei ole vaja registreerida, kui aga praktika eest makstakse juba tasu, on tegemist töötamisega, mis tuleb samuti registrisse kanda.

Oluline erinevus, võrreldes senise haigekassas registreerimisega, on see, et töötamise registris tuleb töötaja andmed esitada hiljemalt tööle asumise hetkeks. Registri üks olulisi eesmärgi on võitlus ümbrikupalkade vastu ja muudatus aitab maksuhalduri jaoks la-

hendada probleemi, kus kohapealse kontrollvaatlusele minnes osutuvad mitmed töötajad väidetavalt esimest päeva tööolijateks, kuigi tegelikult on töösuhte kestnud pikemat aega. Kohustus töötajad enne faktilist töötamist registreerida sellist selgitust enam anda ei võimalda.

Töötamine peab seaduse järgi olema registreeritud 1. juulil. Tules vastu ettevõtete soovile, ei alusta maksuhaldur kohe esimesel registris käivitumise päeval kohapealsete kontrollidega.

Kuna on tööandjad, kellel on sõlmitud palju selliseid lepinguid, mida haigekassas ei registreerita, arvestab maksuhaldur oma kontrollide planeerimisel sellega, et 1. juulil ei pruugi kõik kanded registris veel kontrollitud või täiendatud olla. Alates 7. juulist eeldab maksuhaldur, et andmed on registris korras, ja alustab kohapealsete kontrollidega.

Maksu- ja tolliameti eesmärk on pärast töötamise registri rakendamist kontrollida ümbrikupalkade maksmist võimalikult paljudes ettevõtetes erinevatest tegevusvaldkondadest ja seeläbi vähendada ümbrikupalga maksmisel otsest töötajatele tekitatud kahju. Registri kasutuselevõtmise järel on täiendavate arendustega võimalik vähendada tööandja halduskoormust tulevikus veelgi.

▶ JALGPALLI
MMI KILDE

▶ Mängus Itaaliaga vastase kaitsemängijat õlast hammustanud uruguailane Luis Suarez pääses mängu ajal karistuse, kuid nüüd on rahvusvaheline jalgpalliliit FIFA ametliku juurdluse järel karistanud teda neljakuulise jalgpallis tegutsemise keeluga.

See tähendab igakülgset keeldu jalgpalliga kokku puutuda kuni selleni, et Suarez ei tohi isegi jalgpallistadionidele siseneda ja mõnda mängu vaadata.

Koduklubi Liverpooli eest saab ta mängima hakata alles novembrist, jäädes eemale üheksast Inglismaa liigamängust, kolmest meistrite liiga voorust ja Inglismaa liigakarika kohtumisest. Samuti ei tohi Suarez kaasa teha üheksas järgnevas koondisemängus, mis tähendab, et MM on talle lõppenud.

Ka tuleb uruguailasel maksta 100 000 Šveitsi frangi suurune rahaträhv. Mis on vaid umbes pool tema nädalapalka Liverpooli klubis.

▶ Uruguays süüdistatakse kogu maailma raske lapsepõlvga Suareze ründamises, väga selgelt eristub aga sealsest massist üks mees ja see on 64 aastat tagasi samas Brasiilias esimesel MMil väljakupere-meestele finaalis ainsa värava löönud ning Uruguay maailmeistriks aidanud. Vana-härä ütles – Suarez peab saama karmi karistuse.

Huvitav fakt tuli ka Norrast, kus keegi Thomas Syversen pani igaks juhuks kihlveokontoris 3,85 eurot selle peale, et Suarez taas kedagi hammustab. Ja näe, hammustaski ning Syversen sai oma raha 175kordselt tagasi ning teenis 670 eurot. Ilmselt kahetses, et korralikku summat mängu ei pannud, aga lubas oma tüdrukule sünnipäevaks nüüd kena kingi osta.

Ja veel – Suareze hammustamisliigutus on saanud üleilmseks internetihitiks.

▶ Kellest saab selle MMi parim mängija, on veel lahtine, aga kahtlemata on üks reaalsemaid kandidaate (eriti Portugali ja Cristiano Ronaldo kojusõidu järel) argentiinlane Lionel Messi. Igatahes ütles Nigeeria meeskonna peatreener Stephen Keshi, et Messi tundub olevat pärit Jupiterilt.

“Messi on pörgulikult hea, ta on teistsugune kui teised hea kaliibriga mängijad, teda on õnnistatud ja seda, mis temas on, ei saa ära võtta,” rääkis nigeerlaste juhendaja.

▶ Kui MMil mängivatest paluritest on jõukaimad Cristiano Ronaldo ja Lionel Messi, siis multimiljonär on ka Brasiilia-Kameruni mängu vilistanud kohtunik rootslane Jonas Eriksson. Professionaalse kohtunikuna juba 20 aastat tegutsev Eriksson on Rootsi spordimeedia teleöiguste firma IEC Sports kaasasutaja. See firma müüb sadade spordivõistluste teleõigusi.

Pärnu poistele kaks kiiret alagrupivõitu

Enn Hallik

Kuni pühapäevani Pärnu linna ilmestavad jalgpallilapsed pidasid juba Summer Cupi avapäeval kümneid pallilahinguid, millest kaks Pärnu meeskonda väljus alagrupi edukaimana.

2002. aasta poiste turniiri C-alagrupis võitis Pärnu JK kaks esimest mängu 6:0 ja 10:0 ning oli viimasest matšist sõltumata parima asetusega *play-off*is. Teine kiiresti asjad klaariks teinud Pärnu meeskond oli Kalev 2, kes võitis 2005 poiste A-alagrupis kolm esimest mängu numbritega 7:1, 2:1 ja 1:0.

Vanuseklassides on osalejaid erinev arv, mõnes kestsid alagrupimängud eile õhtuni, mõnes läksid juba lahti kohamängud. Avapäeval said pärnakatest 1998/9 klassis Vapruse poisid A-grupis kirja 5:0 võidu ja 0:0 viigi, B-grupis Pärnu JK 3:0 ja 3:2 ning Vändra Vaprus 6:1 ja 2:0 võidud.

Võidurõõmu ja kaotusekurbust kõigile

2000 sündinute turniiri alustas Pärnu JK 2:1 ja 2:0 võitudega, 2001 klassis Vaprus 7:0 võidu ja 1:1 viigiga. 2002 sündinud poiste turniiril oli Pärnu Kalevil avapäeval kirjas 4:0 võit ja 1:2 kaotus. 2003 poiste turniiri alustas Pärnu JK numbritega 4:1 ja 2:2, Vaprus 2:2 ja 0:1, Pärnu Kalev 2:4 ja 1:5 ning Vändra Vaprus võiduga 2:0.

2004. aastal sündinute turniiril sai Pärnu Kalev alustuseks 0:3 ja 1:3 kaotused, Vaprus 2 0:5 ja 0:14 kaotused, Vaprus 1 9:1 võidu ja 0:76 kaotuse ning JK/Rae-küla kool 2:2 viigi ja 6:1 võidu. 2005 klassis alustas Vändra Vaprus tagajärgedega 0:16, 1:9 ja 2:3, Paikuse Vaprus 2:1 ja 5:4, Vaprus 0:7 ja 0:8 ning Kalev 1 kaotustega 1:5 ja 1:6.

Jürgen Veber (vasakul) kutsus etenduses part Elvist hoidma Pärnu linnaepee Toomas Kivimägi (paremal). Urmas Luik

Noorimas klassis, 2006 sündinute turniiril said A-grupis Vaprus kirja numbrid 4:3, 3:0 ja 1:15, Paikuse Vaprus 3:4, 2:5 ja 0:11 ning Pärnu JK 2 kaotused 0:3 ja 1:10. B-grupis sai Vaprus 2 tabelisse võidud 4:1 ja 11:0 ning kaotuse 2:5, Pärnu JK 1 võidu 15:0 ja kaotuse 1:4.

Tüdrukute (sünniaastad 1999–2001) turniiril kaotas Pärnu JK avamängu 0:5 Soome Kouvola naiskonnale, kuid võitis seejärel Tallinna Kalevi 3:0.

Tasuta asjad on nagu on

Neljapäevaõhtune Summer Cupi aväüritus Pärnu Kalevi staadionil oli ilmselt paljudele korralik pettumus. Õige pea buldooseri kätte minevatele tribüünidele kogunes täismaja ehk üle 1500 noore ja nende saatja, lisaks linna rahvastki.

Et rahvast oli mullusest avapeost märgatavalt enam, oli ka mõistetav, sest korraldajad lubasid ju “Trikimees” Jürgen Veberi jalgpalliteemalist illusioonieten-

dust. Paraku valitsesid suureõnalise lubatu ja endale visalt nime tegeva trikimehe pakutu vahel tublid käärid. Sest esiteks ei tundnud “staar” ja tema meeskond koos õhtujuhi Lauri-Kare Laosega kella ning lasi sebildes-sagides publikul end 25 minutit oodata.

Teiseks polnud lool, mille pildistamist ja filmimist ei unustatud keelata, vähimatki lubatud pistmist jalgpalliga ja kolmandaks on raske kokakoolapudeli kaotamisest ja part Elvise näitamisest ehk kahest lihtsast trikist koosnenud paarikümne minuti esinemist illusioonitenduseks pidada.

Osa võistkondi asutas kogu tseremoonia venimisest tüdinuna ja *show'* ootamatust lahjusest pettununa juba enne sellegi lõppu tribüünilt alla voorima.

“Eesti treenerid jäid küll rahule,” teadis siiski Summeri peakorraldaja Karl Palatu ja kinnitas, et Veber jalgpallilastele esinemise eest vähemalt raha ei küsinud. “Mängisime temaga kunagi koos jalgpalli.”

Kaisa Pajusalu laeks jäi sel MK-etapil 18. koht. Fred Killing

Neljapaat oli MK-etapil Prantsusmaal viies

Enn Hallik

Sõudjate maailmakarikasarja teisel etapil Prantsusmaal Aiguebelle'i järvel sai kolmest Eesti paatkonnast parima, viienda koha meeste paarisaeruneljana.

Niinimetatud eraldistardist näidissõitude järel olid Kaur Kuslap (sel regatil eessõudja), Sten-Erik Anderson, Kaspar Taimsoo ja Allar Raja eelsõidus otse A-finaali pääsenud Suurbritannia ja Hiina järel kolmandad.

Vahesõidus lisas Eesti nelik tempot, möödus lõpus ka Tšehhi paadist, võitis ja sai medalisõitu. Finaali alustati tagasihoidlikult, vahepeal tõusti küll neljandaks, kuid lõpus läksid hiinlased taas mööda ja jätsid Eesti paadi tšehhide ees viiendaks. Võitis Suurbritannia Londoni olümpia võitja Saksa-maa kvarteti ees.

“Laias plaanis läks ootuste päraselt,” ütles treener Matti

Killing Eesti sõudeliidu kodulehele. “Ihkasime küll poodiumikohta, kuid oleme rahul, sest äsjuste Euroopa meistrivõistlustega võrreldes astusime tubli samm edasi.”

Kahepaadil, kus eessõudjaks on nüüd Tõnu Endrekson, õnnestus jõuda läbi valiksõela poolfinaali.

Suurepärasest ilmastikuoludest (erakordselt kiired olid üleilmse sõudeliidu andmeil MK sel etapil kõik paadiklassid) peetud sõidust said edasi austraallased, norrakad ja uusmeremaalased, koos tugevate sakslaste Guhne - Krügeri ja Tšehhi paadiga jäid B-finaali ka Endrekson ja Jäm-sä. Sealgi lõpetasid nad viienda-na, mis kokkuvõttes tähendas 11. kohta.

Kaisa Pajusalul ei õnnestunud poolfinaali jõuda, tema laeks jäi seekord C-finaal, kokkuvõttes oli Pajusalu sel regatil 18.

PJK sõidab Montenegrosse

Pärnu jalgpalliklubi naiskond sai teada Euroopa meistrite liiga kvalifikatsiooniturniiri vastasest, kes tulevad sedapuhku kõik Kesk-Euroopast.

Nii loositi PJK neljapäeval ühte alagruppi Ungari meistri FC MTK Hungária, sloveeni WFC Pomurje ja Montenegro parima WFC Ekonomistiga.

Turniir, millel kõik naiskonnad mängivad korra omavahel läbi, toimub 9.–14. augustini Montenegros.

Naiste meistrite liiga kvalifikatsiooniturniiril on 32 tiimi jagatud kaheksasse neljaliikmelis-

se alagruppi. Edasi teise ringi pääsevad kõik alagruppide võitjad ja kaks parimat teise koha naiskonda.

Seal liituvad kümme kvalifitseerijat kontinendi tugevaima 22 naiskonnaga. Edasi loositakse kõik osalejad paardesse ja turniir jätkub oktoobris kohalõistutega kodus-võõrsil matšidega.

Mullu õnnestus PJK-l mäletatavasti jõuda kvalifikatsiooniturniirilt edasi, kui teises ringis kohtuti hilisema meistrite liiga võitja VfL Wolfsburgi naiskonnaga Saksamaalt. (PP)

Avamerepurjetajad võistlesid lühirajasõidus

Joel Kukk

Pärnumaa lahtistel purjetamise meistrivõistlustel kiiljahtide lühirajasõidus osales kahes grupis kokku tosin meeskonda. Kahepäevasel regatil võitis suuremate aluste ORC-klassis viie sõidu kokkuvõttes esikoha Erki Meltsa tiim jahil Sugar 2, teiseks tuli Jaan Akermann juhitud Merpärl ja kolmanda auhinna teenisid Kristjan Mugra mehed Tuulel.

LYS-klassis oli parim Saaremaa merispordiseltsi meeskond eesotsas Andres Haaveliga jahil Kadri. Teise koha vääriliselt sei-

las kodulahel Harri Murdi võistkond Temperil ja kolmanda pjestaaaliastme hõivas jahil Terje seilunud Valdor Telve tiim.

Kodulinna avamerepurjetajate järgmine suurem võidusõit on 4. juulil algav ja ligi kaks ööpäeva kestev Watergate'i regatt.

Avamerepurjetamise Eesti meistrivõistlus, Muhu väina regatt startib 13. juulil Hiiumaal Kärklas.

Pärnusse jõuab regati laevastik 15. juuli õhtul ja järgmisel päeval seilatakse Pärnu lahel lühirajal.

Eesti meistrid selguvad 19. juulil Saaremaal Roomassaares.

TOPAUTO | Pärnu JÕE KROSSTRIATLON '14

5. JUULI NIIDU AAS, PÄRNU

13. JUULI

UJUMINE PÄRNU JÕES, kui vesi soojem!

12. juuli AJAKAVA, DISTANTSID:

Kuni kella 16-ni - numbrite väljastamine A2K Sport poes

Kell 17-19 Pasta Party PÄRNU KUURSAAL'is

13. juuli VÕISTLUSPÄEV

Kell 9 Numbrite väljastamine ja registreerimine

Kell 12 LÜHIKESE DISTANTSI (100m/ 6km/ 1,5km) START

Kell 14 PÕHIDISTANTSI (300m/ 15km/ 4km) START

REGISTREERIMISINFO: REGISTREERIMINE: spordiklubi.a2k.ee, klubi@a2k.ee

Distants	EELREGISTREERIMINE (kuni 06.07.14)	REGISTREERIMINE KOHAPEAL
Noorem kui 1997, Eesti pensionär	1996 ja vanemad, va. pension	Noorem kui 1997, Eesti pensionär
PÕHI-DISTANTS	3€	5€
LÜHIKESE-DISTANTS	TASUTA	3€
LÜHIKESE-DISTANTS	TASUTA	5€

INFO: A2K Spordiklubi MTÜ tel 511 6675 (Tair) klubi@a2k.ee spordiklubi.a2k.ee

